

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér. Egyes szám belföldi és vidéki 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi Könyvtárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Kik obstruálnak?

Budapest, november 25.

Kik készülnek a kiegyezést életbe léptető ismeretes egyszakaszos törvény ellen obstrukciós harcra? A magyar politikai élet legizgatóbb, legnagyobb horderejű kérdése ma ez, mert ettől függ az ország legközelebbi jó vagy balsorsa.

A horvátok bizonyosan obstruálnak, hogyne obstruálnának, hiszen senki sem várhatja tőlük, hogy ők maguk segítsenek fölállítani a saját használatukra készülő nyaktörést. Ezen az egy szakaszon fog elvérezni a sok „Visoki sabore” s vele együtt atöbbi horvát hiábavalóság. Gyilkos harcot kell hát kezdeniök az egyszakasz ellen, mert hogyha ez a rövid paragrafus győz felettük, a délszláv obstrukciónak örökké befellegzett. Bármilyen élénken éljen bennük a revolverz hajlandóság, olyan parancsoló kényszerhelyzet elé, mint most, nem tudják többé állítani a nemzeti eszméhez ragaszkodó magyar államot.

A horvátokkal tehát eleve tisztában volnánk, de mi lesz a többi ellenzékiekkel? Mit terveznek a nemzetiségek? És ami a legjelentősebb, milyen állást készülnék elfoglalni a koalícióból kivált magyarok?

A nemzetiségek eddig annak a sejtetésére szoritkoztak, hogy erős ellenzékbe lépnek ugyan a javaslat ellen, de nem lépik túl „a parla-

menti kritika normális határait.” Ez a jó szándék minden esetre elismerésre méltó, de ami a parlamenti kritika normális határait illeti, e tekintetben kissé szomorú tapasztalataink vannak. A horvátok is mind a két ízben e formula tág köpenyegé alatt csempészték be a képviselőház tanácsstermébe az obstrukciót, addig szaporították a szót, addig éltek a „normális kritika, jogával” amíg egyszerre, észrevétlenül nyakig ültünk a nem normális parlamenti forradalomban. A horvátok pedig ezt az alattomos taktikát épen a nemzetiségektől örökölték, akik egészen addig, amíg ezt a föladatot a horvátok átvették tőlük, a normális parlamenti kritika ürügye alatt rendszeresen üzték az egészséges törvényhozó munkát megbénító burkolt obstrukciót. Ezenkívül elére vágva a nemzetiségek holt napi konferenciájának, mely véglegesen fog dönteni ebben a kérdésben, Polit Mihály egy Nagyikindán tartott beszédében már is bejelenti az obstrukciós harcot. Egyelőre nem lehet tudni, mi a sulya ennek a bejelentésnek, de minden esetre jól vigyázzanak a nemzetiségek! Egy Házfőelosztás esetén ők nem menekülhetnek a horvát autonómia bástyája mögé s hogyha a nyíltan az ország legvitálisabb érdekeit gázoló parlamenti forradalomhoz csatlakoznának, egy új választáson egyszerűen leperné őket a fölháborodott és feleslegesen megzaklatott közvélemény.

A nemzetiségek, akik olyan óvatos taktikusoknak bizonyultak eddig, való-

színűleg maguk is belátják ezt s ezért alighanem óvakodni fognak attól, hogy plátói szimpatian kívül egyébként is támogatassák a horvát obstrukciókat.

De mit szándékoznak cselekedni az ellenzéki magyarok? Ebben a csoportban nagy a fiatalos hev és az ambíciózus harci kedv. Lesz-e bennük annyi belátás és önmérséklet, hogy ezt a fölbuzdulást kellő határok közzé szorítsák? Ma este tartott értekezletükön annak adták jelét, hogy lesz, mert itt hir, szerint, az obstrukció ellen foglaltak állást.

Itt előre kell bocsátanunk azt, hogy egy hazafias ellenzéki párt megalakulását mi, a magunk szempontjából szívesen látjuk. Sok indoka van annak, hogy miért? Először azért, mert a normális parlamenti kormányzás káros visszahatás nélkül nem nélkülözheti sokáig a komoly ellenzéki kritikát. Másodszor azért, mert hazafias szempontból lehetetlen helyeselni azt, hogy ezt a fontos közjogi hivatást ma nemzetellenes pártok gyakorolják. Harmadszor azért, mert nemzeti szempontból csak megerősítheti a kormány pozícióját az, hogyha Auszria tulkövetelő kapzsiságával szemben egy gerinces ellenzéki politika nyomására hivatkozhatik. Mindez okokból csak örvendezni lehet a függetlenségi párt legfűzebb és legszélsőbb elemei külön tömörülésén. Nem árt, ha van párt, amelyik a függetlenségi eszmék végleges diadalát előkészítő kormányt ebből a szempontból ellenőrizi. Egy ilyen ellen-

Doktor Petulancziusz.

Írta: Cholnoky László.

(Utánnovomás illus.)

Lutter zongoramester egyedül maradt otthon. A felesége elment Steinerékhez pénzt kérni. Luter kinézett utána az ablakból és amikor az asszony befordult a sarkon, a muzsikusz vézna teste még jobban összezugorodott.

— Edes galambom, ugy-e inkább mennél a vesztőhelyre!?

Visszalépett, mert az ablaküvegben meglátta magát. Undorodott önmagától. Leült a dívánra és behunyta a szemét. Szeretett volna megint beburkolózni a szinehagyott, rongyos gondolatba, ami már sokszor felmelegítette. Hogy ő már nemsokára meghal. Bizonyosan, mert megöli magát. Odáig hát egygyel több vagy kevesebb gyalázat, az mindegy.

De ma, ahogy nekikészült, hogy betakar-gassa magát, véletlenül észrevette, hogy undorodik a haláltól is. Most vette észre először.

Hidegség kerekedett a szívében. A muzsikusz megfázott tőle és gyötrelmesen, nehezen köhécselt.

— Melyik lépcsőfok van mélyebben? Az, amelyiken a csontfigura ül, vagy az, amelyikről nézve ő is unalmas és félszeg?

Lutter olyan mélyen befurta magát a töprengésbe, hogy eltévedt ott a piszkos kis szobában. Önmagát sem tudta megtalálni. Pedig hallotta jól, hogy valaki egyre sőhajtózik, vergődik.

— Lenke már ott van Steineréknél! Sze-

gényke! ... Hozok neki mézet! Azt szereti! Mine hazajön, újra itthon vagyok.

Sokért nem adta volna ezt az ötletet. A méz, amit az ember az asszonyának visz, csupa cukor és ennélfogva sűrű. És mivel sűrű, egyszerűen belefullad minden apró, ficzkándozó kis keserűség.

Ha a mézről van szó, akkor még az sem baj, hogy a szekrényt ki kell nyitni miatta és utána nézni, vajon mi van még, amit el lehet vinni?

Van még egy ágytakaró és hat zsebkeendő. Baj, hogy a szekrény aitaia nagyon esikorog és összezavarja a gondolatokat. Most már csak a leghangosabbnak a szavát lehet érteni.

— Vén számár! Mit reszketsz? A feleségednek hozol mézet!

Steinerék azt mondják, hogy: volt, volt, de tegnap ki kellett fizetniök a szenest. Hazudnak. De veszekedni csakugyan nem lehet velük. Az az egy lehet csak, hogy az ember hazamegy.

Amikor az asszony hazament, a férje már nem volt otthon. És még nem jött haza.

Lutternek akkor az volt a gondja, hogy ne vessen, amikor a zálogosnál lecsapja a csomagot a piszkos deszkára. Mosolyognia kell, minden egyelőnél jobban kell, mert ha ott elkezd a szemét törülgetni, nemcsak hogy visszaadja a piszkos batyuját, de a föld is ugy kiszalad a lába alul, hogy soha talpra nem áll többé.

Még csak azt tehetné, amire nagy kedve volna, hogy a kést beleitné a zsidó hasába. De akkor meg becsukják és vége a méznek.

Már újra ott kint állt a tócsaszikkasztó júniusban, amikor megtörülte a szemét.

— Egy hatos lemegy a takaróra: kilenczven. Öt megint le a kamatra: nyolczvanöt. Egy üveg méz: harmincz. Marad huszonöt.

A dolog így körülbelül rendben van. Lutter be fog szólni a Greinerhez. Csak éppen hogy beszél. Huszonöt elég lesz hozzá. A méz jobb lesz azután. Nem melegsik meg a zsebiben.

Minden öregebb, okosabb ember tudja, — meg is mondja, — hogy számárság a Greinernél a sarokasztalhoz ülni, mert az annyi, mint ha valaki husz krajczárért csuvt vásárolna.

A harmadik asztalnál kezdődnek az okos emberek. És a tisztességes emberek. Lutter is odaül, mert Lutter okos és tisztességes ember. Könnyelmű bolond, de arra senkinek semmi gondja. Az pedig, — megmondta ő már százszor, — kész számár, aki ebbe beleakad! No igen, mert könnyű annak, akinek már a pályáját is szinte ebből a fővárosi kocsirobogásból, szaladozásból szöttek. De tessék csak elfelejteni, ha tudja valaki, azt amit az alispán mondott, hogy:

— Ott kezdődik, fiam, a világ, ahol a cipőd elvégyzódik!

Igen, ezekkel a szókkal mondta! Hiába is mosolyog akárki, bizony csak így mondta! Bizony!

Bizony már hat óra. Az idő meg van boldulva. De ha bolond is, mégis csak neki van igazsága, mert mégis csak haza kell menni. És a mézet is meg kell venni. Az a méz ugy, ahogy indult, hogy meglepetés legyen, most már ugy sem ér semmit. Ahoz már későn van. Most már

örzés meggyorsítja és biztosabbá teszi az átmenetet és igaz függetlenségi szempontból ennek csak örvendezni lehet.

A kialakulás forrongásait élő magyar ellenzék azonban ne felejtse el azt, hogy az intranzigens negyvennyolczi irány ezideig mindig összeforrt az intranzigens magyar hazafisággal. Tudunkkal a koalícióból kiléptek, kivétel nélkül jó magyarok, sőt sovén hazafiak. A történelem logikája eddig még az ő irányukban sem hazudtolja meg magát, de vigyázzanak, nehogy meghazudtolja ezután. Nehogy már az első lépésükkel megtagadják a multak hagyományait, mert ez a megölő halált jelentené számukra. Egy ennyire zsenge ellenzéki mozgalom önmagát itéli halálra, hogyha első szereplésével a horvát nemzetrontókkal egy utra lép. Egy ilyen horvátmagyar ölelkezés olyan perverz, képtelen látványosság lenne, hogy nem hiszünk benne addig, amíg tulajdon szemünkkel nem tapasztaljuk.

A mai határozat után szívesen előlegezzük a koalícióból kilépett magyaroknak a bizalmat s hiszünk, hogy már saját jövőjük és politikai reputációjuk kedvéért még a harc hevületében sem vállalkoznak erre a groteszk, hozzájuk méltatlan szerepre. Tiszteljük az ellenvéleményt; ha az egyszakaszos fölhatalmazási törvénnyel szemben aggodalmaik vannak, szívesen honoráljuk ezt az álláspontot is, de ne felejtsek el, a kormányzó negyvennyolczi többség ellen, amikor az a nemzeti eszmét védelmezi, ők nem kezhetnek élet-halál harcot, ha csak ezzel nem akarnak hozzájárulni a nemzeti ügy elbuktatásához. Várják végig azt, amíg Supilókat lenyaktílozza az a bizonyos egy szakasz, azután ám kezdjenek bármilyen erős ellenzéki akciót, addig azonban a horvát veszedelemmel szemben ne gyöngítsük egymás erejét mi magyarok!

vacsora lenne, ha lenne. De most már az sem lesz, mert most már csak hat krajczár van a lepedők árából.

Lutter nagyon gyámoltalanul nyitotta be az ajtót. Arra is gondolt, amíg a lépcsőn lihegett, hogy majd zajt csap és kiabál, hogy hol volt az asszony olyan sokáig és akkor majd nála marad az igazság, de Lutter gyámoltalan, mámoros emberke volt.

És így sem húzta a rövidebbet, mert az asszony nem panaszkodott, csak sirt egy kicsit. A ládászagu levegőtől sehogysem tudott választ kapni arra, hogy miért is született ő, holott senkisémet kérdezte tőle: akar-e, nem-e? A nedves, kék szemével kérdezősködött csak és mégis, azt is abbahagyta volna, ha véletlenül észreveszi, hogy a férje majdnem belesiketül a kérdezősködésbe.

Hajszálakon függött már csak, hogy szegény Lutter megsüketedjen. Ha nem érti a módját, meg is történik vele a baj. De szerencsére tudta, mit kell ilyenkor csinálni.

Megcsókolta a felesége fehér, remegő kezét, megcsókolta langymeleg, mályvaszínűre fakult ajkát, azután azt mondta kemény meggyőződéssel:

— Lesz pénz, csak utána kell mennem! Elmegyek! Egy óra múlva itthon vagyok!

Az egy óra felét Lutter az utcán kinlódta át. Befordult a legelső mellékutczába. Felnézett az égre és meglátta a Vénuszt, ami már elő-elővillant halaványan az alkonyodó ég felhőrongyai közül.

— Lenke, ... nedvesszemű kis galamb! ... Ott volna jó! Ott a Vénusz!

Vihar előtt szélcsend.

Budapest, november 25.

Vihar előtt való szélcsend üli meg a politikai berkeket, a lelkeket az a töprengés foglalkoztatja, hogy mi lesz? Az egyszakaszos fölhatalmazási törvényjavaslattal kapcsolatban hogyan alakul a magyar politikai élet jövője?

Konstatálható, hogy a javaslat sorsát ma sokkal kedvezőbben ítélik meg, mint az első órákban, mert a dolgok mai állása szerint valószínűnek látszik, hogy a magyar disszidensek nem lesznek kaphatók arra, hogy a maguk akciójával a horvátok parlamenti forradalmát támogassák.

A nemzetiségiek állásfoglalása bizonytalanabb s nem lehetetlen, hogy ez a diszes társaság az eddigi csendes szimpátia helyett nyílt akcióval fogja támogatni az obstrukciót. Nagykikindán tartott beszámolójában Polit Mihály nyíltan be is jelenti ezt, de a nemzeti-ségi csoport csak holnap tartandó értekezletén dönt végérvényesen ebben a fontos kérdésben s így egyelőre nem lehet tudni, hogy Polit elvtársai nevében is nyilatkozott-e vagy megbízás nélkül csak saját szakállára fecsegett? Egy nyilatkozatot mindenestre tett Polit Kikindán, amire bizonyos, hogy nem kapott felhatalmazást. Szerbjeit azzal biztatta, hogy velük együtt a magyar disszidensek is obstrukcióra készülnek. E fegyverbaráti szíveség ellen nyilván a magyar disszidensek fognak a legerélyesebben tiltakozni, akik aligha lelik örömeiket a Polit fogadatlan szószólásában.

A horvátok ma egy mosakodást tesznek köze, amelyekben sulyok beismerés foglaltatik. Beismerik azt, hogy az osztrák délszláv klub szolidaritást vállalt a magyarországi horvátok küzdelmével s hogy ezzel a magyarországi akcióval parallel az osztrák Reichsrathban ők is akciót indítanak a kiegyezés ellen. Annak dokumentuma ez, hogy a mi horvát obstrukciónk egy nagy délszláv szövetségés szimptomatikus jelentősége, mely a magyar állam jövőjével homlokegyenest ellenkező távoli célokat követ. Ez a tapasztalat csak nagyobb erélyre buzdíthatja a magyar kormányt a megkezdett harcban.

Az óra másik fele már a Greineré.

De Lutter még tíz perceze sem állt ott, amikor egy csinos, barna, ragyogó-fogu fiatalember állt le az asztalához, vele szembe és minden tekintőira nélkül azt mondta a muzsikusknak:

— Ki látott már ilyesmit? Hiszen maga nem is nyel, bácsikám! Ezt a bort nyelni kell. Ezt meg kell rágni! Ennek minden cseppjével külön kell elbánni! Már ez ilyen bor! Én tudom! Számár ez a Greiner, hogy hatvanért adja! Kérhetne érte nyolcizvanat is.

Ezen eldisputáltak éjfélig. Akkor Lutter azt mondta kedvetlenül:

— Különb is nekem mindegy, hogy milyen ez a bor, mert én ugyan ide nem jövök többet.

A fiatalember, Petulancziusz doktor, ahogy Lutter utóbb megtudta, szeliden mosolygott. Ragyogó, kissé ittas szemével odanézett a muzsikusk torkára és meglátta ott azt a bűvös, rugalmas fonalat, amelyik ráhurkolódik a Lutter mesterek nyakára, azután tágul, nyulik, enged, de éppen csak hazáig, hanem onnét visszarántja őket a Greinerhez.

A muzsikusk, szegény öreg muzsikusk, beleszeretett a doktorba. Nem tehetett róla. A fiatalember csodálatosan tudott mosolyogni. Egészen úgy, mintha a szép, fehér fogai közül apró, színes virágszirmok szálldogáltak volna elő. Vagy amikor azt mondta: Igyál vén czipera! — olyankor Lutter mindég úgy hallotta, úgy érezte, hogy szép tiszta, halk cziperapöngés fonódik az ő lecsüggedt varjuszárnya köré. És azután a doktor mindennek értette a módját. Ha Lutter panaszkodott, hogy:

A mai est folyamán a magyar disszidensek is közös eszmecserére gyűltek össze, amelyeknek különös érdekességet kölcsönzött az, hogy azon Eötvös Károly is részt vett.

Részletes tudósításunk az utolsó huszon-négy óra eseményeiről itt következik:

A disszidensek értekezlete.

A koalícióból kivált disszidensek a mai est folyamán értekezletet tartottak, amelyen megbeszéltek az egyszakaszos fölhatalmazási törvényjavaslattal szemben követendő magatartásukat. A megjelentek elhatározták, hogy a törvényjavaslat ellen erélyesen állást foglalnak, a vita folyamán álláspontjukat kifejtik, de nem obstrukciónak. Az értekezleten megjelent Eötvös Károly is, akit lelkes ovációkkal fogadtak. Eötvös kijelentette, hogy a fölhatalmazási törvény ellen ő is föl fog szólni. Ezzel kapcsolatban politikai körökben az a hír terjedt el, hogy Eötvös Károly csatlakozott a disszidensekhez s a megalakulandó ellenzéki pártnak ő lesz az elnöke. E hírre vonatkozólag fölvilágosítást kértünk Eötvös Károlytól, aki munkatársunk előtt így nyilatkozott:

— Azon az értekezleten csakugyan részt vettem, de az én csatlakozásomról beszélni ma még korai volna.

Az értekezleten Polónyi Géza nem jelent meg.

Megszűnt az izgalom.

Teljes csönd és unalom ült ma az egész Házon. Képviselő is kevés jött el s míg az ülésteremben alig néhány ember nézett farkasszemet a most is dühöngő horvátokkal, a folyosó is jóformán üres volt és érdektelen. Csupán az kellett egy kis élénkséget, hogy a függetlenségi párt fiatal tagjai ivet köröztek, amelyen kötelezték magukat arra, hogy alkalmas pillanatban, ha addig nem sikerül a horvát kérdésnek békés uton való megoldása, kiverik a horvátokat a Házból. Ennek az álláspontnak igyekezett Miksa Imre, a függetlenségi párt érdemes tagja, híveket szerezni, aki azon az állásponton volt, hogy míg a képviselőházban beléjük nem fojtják a horvát szót, nem lesz rend és nyugalom s állandóan veszélyeztetve van a képviselőház munkaképessége.

Később Polónyi Géza nagy csoport képviselő előtt a bankkérdésről tartott előadást:

— Ha az önálló bank felállítása most lehe-

— Mégis, mégis, valami egyre döfödi a szívemet, amikor megint leülök az asztal mellé. A csodálatos doktor egy hatalmas tüskét mutatott neki, ami az abroszról meredt elő és azt mondta mosolyogva:

— Látod vén czipera, ez döfödi a szívedet! Nem szabad úgy ráhajolni az asztalra! Mereven, óvatosan kell ülni, mintha csak kényszerűségből volnál itt. Mintha csak azért jöttél volna le, hogy velem valami fontos dolgot megbeszélj! Akkor a tüske nem ér el a szívedig!

Igy beszélt a doktor és Lutter jó hasznát vette a dolognak, mert azóta a tüske nem vérezte a szívet.

Néhány héttel később Lutter felesége megint csak két tojást evett délelőtt tizenegykor. Ilyesmí már többször is megesett, de ez a kettő egészen sajtáságos két tojás volt, amint a doktor utóbb megmagyarázta.

Ezen a napon éjjel, Lutter a Greinernél megfélekedett a jótanácsról és leejtette a fejét az abroszra. És persze a tüske mélyen belevágódott a szívébe.

— Óh jai, végem van! Végem van! Hála istennek, végem van! Nem látom már többé a violaszínű hajnali ködöket! És te nem látsz többé doktor, és ez is jól van! És a Lenke sem lát többzör, szegényke! Most hát mégis szerzek neki valami örömet. Csak hogy a Lenkét nem hagyom ám itt! Nem! Megfogom a fehér, remegő kis kezét és lerántom magammal együtt a sirba! Te doktor, te rongy, te! Látod: az a méz, amit a multkor otfelejtettem a boltban, most ráömlött az arcomra és kimarja a szememet! Nem látok! Lenke, galambom, nézd:

tetlen — mondta — lehetetlen lesz az három év múlva is. Időközben megszavazzák a két százalékos kvótát és az így keletkezett különbözetet arányban kell megfizetni. Az aranyhiány és az adminisztrációs nehézségei nagyobbak lesznek három év múlva, mint most. Ha ma lehetetlen az önálló bank, amikor a relációk annyira a menyire alkalmasak, nehezebb lesz három év múlva, amikor a relációk rosszabbak lesznek.

Szatmári Mór és Rátkai László más nézetben voltak.

Más nevezetessége ma nem volt a folyosónak.

A horvátok értekezlete.

A horvát-szerb koalíció ma este értekezletet tartott, melyen az egyszakaszos felhatalmazási törvénnyel szemben követendő eljárást beszélték meg. Azonkívül megállapították a holnapi nap szónokainak névsorát.

Dr. Medakovic Bogdán, a horvát országgyűlés elnöke Triesztből ma a következő táviratot kapta:

A szlovén „Edinost” politikai társaság mai nagygyűlése alkalmából érületének óhajtván kifejezést adni, lelkesedéssel üdvözölik a nemzeti jogok bátor harcosait. Dr. Rybarz, dr. Gregorin, dr. Szlavik, dr. Mandics, dr. Wilfan, Cotics és Bogdanovics.

Mosakodnak a horvátok.

A délszláv klubnak a kiegyezési javaslatokkal szemben követendő eljárására vonatkozólag Zagorác István horvát képviselő egy hírlapíró előtt kijelentette, hogy sem a Reichsrath ülésén nem volt jelen, sem Hodzsa a Milán képviselővel nem találkozott. (Hodzsa Milán is kijelenti, hogy ez idő szerint nem járt Bécsben.) Zagorác kijelenti, hogy ő csütörtökön délután Bécsbe utazott, hogy a délszláv klub értekezletén részt vegyen. Az értekezleten ismertette a magyarországi politikai helyzetet és a horvát képviselőknél a magyar képviselőházban kifejtett küzdelméről, mire a délszláv klub tagjai is kifejtették álláspontjukat. Az értekezleten a horvát képviselőkön kívül három szlovén képviselő is volt jelen. Egyhangulag elhatározták, hogy a délszláv klub továbbra is fenntartja a szolidaritást a magyar országgyűlés horvát képviselő tagjaival, hogy ezek szerint a délszláv klub tagjai küzdeni fognak a kiegyezési javaslatok ellen. A mikéntre nézve nem hoztak határozatot, mivel a taktikát illetően a délszláv klub magának tartotta fenn az elhatározást. Természetesen a délszláv klub szlovén tagjaira nézve ezen állásfoglalás annál kellemetlenebb, mivel a klerikális szlovének a kerületekben a krajnai és dalmát vasutak miatt

itt a méz! Csókold le az arczomról! Édes? Ugy-e keserű? Ami a közlembbe jut, az keserű lesz! . . . Doktor! Ha szemedbe köpneim most a keserűséget, ami a torkomat szorongatja, az kimárná a szemedet! . . . Hogyan huzzam most ki a tövist a szivemből?

— Igy ni! — mondta a doktor és kihuzta Lutter szivéből a tüskét. — Tudom én, mi a te bajod, vén czitera! A feleséged ma két tojást evett, semmi mást és te mégis itt ülsz és iszol. Ez a baj. Ugy-e? De tehetsz te arról, hogy a napsugaras idők elmúltak? Mert látod: a napfényben könnyű mosolyogni és aki mosolyog, az jóllakik két tojástól is. De ha az idő boros, az embernek megszökik a jókedve és a szomorú, csüggedt ember belehal a két tojásba! Pedig most boros az idő, Lutter, huh! végtelenül boros! Ugy-e szürkeséget, sűrű ködöt látsz? Látod, hogy én tudom a bajodat, vén Lutter? No, igyál hát vén czitera te, igyál!

— Igyál vén czitera, igyál! — mondogatta meleg mosolygás közt a muzsik, ahogy feltapogatózott a lépcsőn.

— Fránya ember ez a doktor! Csak annak a ködnek hagyna békét!

November tizenhétedikén este, hideg, apró eső szurkálta az utcákat. Talán már a hó sem olvadt volna el.

Lutter, amikor benyitott a Greinerhez, fázt. A felesége is fázott otthon. A két, hidegségtől olyan kemény tél fészkelődött a muzsik szivébe, hogy szeretett volna bebujni a sirgödörbe, ami nyirkos, de ahol langyos csönd és békeség simogatja a hallgatag, merev em-
berkéket.

heves agitációt indítottak ellenük. Miután a kiegyezés és a vasutak kiépítése közt junktim áll fenn, ezen szlovén képviselőket a nép előtt azzal vádolják, hogy a kiegyezés ellen harcolva a vasutak kiépítését teszik lehetetlenné. Mindamellet a szlovének és horvátok egyértelműen kijelentették, hogy szolidárisnak érzik magukat a magyar országgyűlés horvát képviselőivel és kijelentették azt is, hogy e szolidárisnak tényeken is kell nyilvánulnia, mert bár nagy gazdasági kérdésekről van szó, a hozzáfűződő politikai érdekek sokkal súlyosabbak, semhogy az anyagiaknak nem kellene háttérbe lépniük.

A volt bánhelyettes nyilatkozata.

Eszékről jelentik: Chavrak Levin képviselő, volt nemzeti párti bánhelyettes a „Drau” nevű lap egyik szerkesztőjével szemben Horvátország politikai helyzetéről a következőképp nyilatkozott:

— Tomasics, Sumanovics és Spevecz ismert kijelentései után keveset lehet még mondani. A magam részéről csak azt jelenthetem ki, hogy ezekkel a nyilatkozatokkal a nemzeti párt összes hívei azonosítják magukat, mert meggyőződésükhöz hű unionisták. Azok a hírek, hogy a horvát országgyűlést nem fogják egybehívni, vagy tendenciózusak, vagy a bán és az osztályfőnökök felelősségére vonatkozó 1874. január 10-iki autonóm törvény nemismeréséből származnak. Az országgyűlést egybe kell hívni, mert költségvetés és indennitás nélkül a további kormányzás alkotmányellenes, tehát leplezett abszolutizmus volna. Ezen állapot elkerülése végett a kormánynak a választókhoz kell apellálnia.

— Hogy a választás a jelenlegi politikai helyzetre és pártviszonyokra való tekintettel mily eredményű lesz, azt nézetem szerint bizonyossággal nem lehet előre látni. Azt hiszem azonban, hogy nem alaptalan az a reményem, hogy a kiegyezési törvény alapján álló összes pártok felelősségi érzése és hazaszeretete lehetővé fogja tenni, hogy az esetleges új választás kormányzóképes többséget adjon.

Polit bejelenti az obstrukciót.

Polit Mihály orsz. képviselő vasárnap Nagykikindán beszámoló beszédet mondott nagyszámu magyar, szerb és németajku választói körében. Beszámolóját e három nyelven mondotta el. Mindenekelőtt változta a politikai helyzetet és ismertette a képviselőházban kifejtett működését, azután áttért a horvát obstrukció okaira. Ezen obstrukció se nem véletlen, se nem szándékos abban az értelemben, mintha a horvátoknak elejétől fogva az lett volna a szándékuk, hogy obstrukciójának az obstrukció — ugymond — következménye a vasutas

A doktor már ott volt a Greinernél. Mosolygott, amikor Lutter belépett.

Sokáig ültek egymás mellett hallgatva. Egyszer a doktor azt mondta esendesen:

— Fáradt vagy, ezitera, fáradt vagy! Én is az vagyok. Veled sok dolgom akad!

Lutter ijedten, desperáltan nézett a doktorra és halkán nyafogta:

— Ha akarod nem jövök többet! . . . Ne jöjök?

— Ne! Ne jöj! . . . Nem is jössz te már többször! . . . A feleséged most hal meg otthon! A bőjt öli meg. Nekiesik a vézna, fehér nyakának és megfojtja! Nem jössz te már többször! Nem akarsz utána menni az asszonyodnak?

— Utána megyek! — rebegte Lutter. Rémes, koromszínű gyász állt a szivére.

— De van-e hozzávaló pénz? Mert a jobbajta öngyilkosságának ára van ám!

— Felmegyek a harmadik emeletre és ledobom magam!

— Dehogyan dobd! . . . Amíg a harmadik emeletre érnél, megszomjaznál és visszajönnél. Ez egy. De meg aztán képzeld csak el: amikor már ott lent fekszel a kövön, odacsődül az egész utca söpredéke! Pfiú! Ez nem nekünk való! Nekünk szin kell! Nekünk szép, szelid dolgok kellene! Érted? Fenét ér ed! Részeg vagy!

Lutter összeszorította a fogát, hogy ne tudjon sírni. Valahonnét észbe jutott, hogy kocsmában nem szabad sírni, mert akkor azt mondják az emberre, hogy részeg. Pedig Lutter becsületes őszinteséggel meg volt győződve, hogy nem részeg. Eleinte maga som-
vette biztosra a dolgot, de amikor észrevette,

pragmatikának, mely a Horvátországgal kötött kiegyezés megsértésével a nyelvkérdéshez nyúlt, melyet pedig a korábbi magyar államférfiak végleg elintéztettek tartottak. Illuzió azt gondolni, hogy az illető egyszakaszos javaslat az obstrukciót leküzdeni lehetne, mivel az ismét és ismét minden törvényjavaslatnál, legközelebb a felhatalmazási törvényénél is újból ki fog törni, még pedig a nemzetiségi párt és a magyar disszidensek obstrukciójával együtt. A horvát kérdés miatt a kormány most nagy zavarba jutott. A politikai helyzet most majdnem azonos azzal, mely 1883-ban a magyar czimer és jelvények miatt Horvátországban beállott, amikor is Zágráb utcáin vér folyt és Ramberg tábornok volt a királyi biztos és mégis a hatalmas Tisza Kálmán, Bécs kivánságára, kénytelen volt engedni. A magyar kormány által kinevezett bánál, Rakoczayval, a kormány mit sem tud elérni. A mostani horvát országgyűlés nyomban leszavazná. A bán nincs is abban a helyzetben, hogy akár a volt nemzeti pártból, akár pedig az unionistákból magának pártot teremtsen. De ha új választásokat irnának ki, akkor az új országgyűlést a Starcsevics-párt jóval nagyobb számmal jön be, úgy, hogy a többség azoké lesz, kik a Magyarországgal való szövetségről mitsem akarnak tudni, mivel magát a kiegyezést is törvénytelennek mondják. Ezzel csakis a horvát délszláv eszme propagálása lépne előtérbe, melylyel szemben éppen a horvát-szerb koalíció képezi az egyensúlyt. Éppugy, mint Magyarország érdekében állott, hogy a fumei rezoluciónistákkal karöltve járjon, éppugy érdeke az országnak most, hogy a mostani magyar koalíció a horvát-szerb koalícióval kibéküljön, mert ez Horvátországban az első és egyetlen párt, mely magyarbarát érzelmeiket táplál és amelynek a népben van gyökere, míg a korábbi unionistáknak, sőt a mostani Starcsevics-pártnak sincs igazi támasza a népben. A magyar kormányra nézve a visszavonulás ma épp oly szükséges, miként az 1883-ban Tisza alatt szükséges volt.

Érdekes a megemlítésre, hogy mikor Polit a képviselőház tanácskozásairól beszámolva, Justh Gyula képviselőházi elnök igazságszeretetét kiemelte, a nagyszámu választóközönség leikes éltén zsvivó és hoch-kiáltásokba tört ki.

A nemzetiségi párt.

A nemzetiségi pártnak mára hirdett konferenciája elmaradt, mert a klub tagjai csak ma este érkeznek Budapestre, hogy a Vajda-ügy tárgyalásánál holnap a képviselőházban jelen legyenek. A Vajda-ügy tárgyalásánál Lukács László és Maniu Gyula fognak felszólalni. A

hogy nem gyűlöli a doktort, aki most a halálba küldözgeti, hanem csak utálja, csak undorodik tőle, akkor már biztosan tudta, hogy nem részeg.

Lutter mélységesen utálta a doktort. Anynyira utálta, hogy már el sem tudott volna lenni nélküle. Elment volna utána a világ végeire is, hogy jobban utálhassa.

Sokáig hallgattak volna megint, ha a doktor bele nem vájja nagy, fehér fogát a csöndbe és el nem harapja azt.

— Csak nem tudsz megegyezni magadda, mi? — kérdezte a töprengő Luttertól. — Ugye szeretnéd ezt, meg szeretnéd amazt? Szeretnéd így, meg szeretnéd anugy? De legfőképpen azt szeretnéd, ha valaki a segítségedre sietne, ugye! No lásd, itt vagyok én! Én hurczóltalak ide, majd a végét is én vetem ennek a számar komédiának. Unlak már, vén verkli, te! De hát ez az én sorsom! Egyik kapja magát és itthagy, a másik meg a nyakamra nő, akár magad is, vén muzsika!

Lutter letette az asztalra az öklét, az öklére rátette lompos, nagy fejét. A szeme héját nagyon erősen összeszorította, hogy a könnye ki ne csorduljon. A melle majdnem beszakadt; nyoma valami. Felkapta a fejét, hogy lásson bár akármit, de már későn volt.

A gázlámpa, amibe belenézett, éppen úgy ragyogott, mint a felesége éhes szeme.

Ez okozta, hogy Lutter üvöltöni kezdett, mint a veszett állat. Hőrgött és átkozódott; a doktor is csak foszlányokat értett belőle.

— Édes Lenke! Miért nem rug engem valaki oda a lábadd elé, a hideg, mozdulatlan lábadd elé, a rongyos cipőd elé? . . . Nem me-

hemzetiségi párt holnap, kedden délután értekezletet tart, melyen az egyszakaszos felhatalmazási törvénnyel szemben követendő magatartását fogja megbeszélni. A párt hivatalos lapja, a „Lupta“ már napok óta felhívást tesz közzé, melyben felszólítja a nemzetiségi képviselőket, hogy a kiegyezési törvény tárgyalásánál minél számosabban legyenek jelen a képviselőházban.

Párty Sándor szepesi püspök a szepesmegyei „Történelmi Társulat“ közgyűlésén nagy beszédet mondott a hazafiságról. Beszédét a következő intellemmel fejezte be: „A Tatra, a Tatra alja a történelem sziklaerős kimagasló igazságaira, tanulságaira int, tanít bennünket arra, hogy a nyelvek különbözősége a multban együttverő szívek hazafiasságát nem feledtetni velünk. Akik a multban testvérek voltak, miért is kelljen a jelenben ellenségeknek lenniök. A kéz, amely a multban együtt emelte a kardot, a testvériségben összefogó békejebb lehet, legyen az most is.“

Cseh agráriusok a kiegyezés mellett.

Prágából táviratozzák: A cseh országos központi mezőgazdasági társaság tegnap elnökének, dr. Schwarzenberg Frigyes herczegnek elnöklésével látogatott gyűlést tartott, amelyen a kiegyezéssel foglalkoztak. Az előadói előterjesztések után háziarozatot fogadtak el, amelyben a gyűlés a kiegyezés mellett foglal állást abban a feltevésben, hogy a kiegyezés megállapodásai a rendelkezésre álló jogi és törvényes eszközökkel lojálisan keresztül fognak vitetni.

Jelentések az egyszakaszos törvényjavaslatról.

A képviselőház közzgazdasági és pénzügyi bizottságának a kiegyezés jóváhagyásáról szóló törvényjavaslatra vonatkozó jelentéseit ma osztották szét a képviselők között.

A közzgazdasági bizottság indokolása a következő: „Ezen törvényjavaslat a parlamentáris viszonyok által okozott kényszerhelyzet szüleménye és czéja, hogy egy, a törvényhozás működését megakadályozó obstrukció veszélyes hatását a legszűkebb körre szorítsa és meg ne engedje, hogy ezen körülmény Magyarország adózó polgárainak gazdasági és pénzügyi életfeltételeit veszélyeztesse. Lehetetlen a felelősséget érző törvényhozásnak nyugodtan és ölbetett kezekkel bevárni azt, hogy az ország oly helyzetbe jusson, melyben az egész termelés, mezőgazdaság, ipar, kereskedelem a legsúlyosabb válságnak tétetik ki. Míg így az ország közzgazdasági életének exigenciái hangosan követelik a leggyorsabb intézkedést, alkotmányjogi szempontból

rek hazamenni! Mert ott ülsz a sötétben, az ágyon, holtan, éhenholtan és a szemed nem fénylik a láztól, a fénye felreppent a Vénuszba! Látom, édes, látom! Nem is megyek haza többé soha! Az a méz, amit a multkor otthagytam a boltban, az talán életre keltene! De nem merek hazamenni!... Édes, jó doktorom! Te vitél bele a mélységbe, ne hagyd el most, kérlek: ne hagyd el!

A doktor le akarta csillapítani Luttert, de már későn volt. Mert Rózenzweig, a kocsmáros odalépett és szigorúan rászólt Lutterre:

— Az ur részeg! Menjen haza! Elriasztja a többi vendéget! Nem szégyenli magát? Lutter megszéppent és letörtén kiment.

A doktor utána. És azt mondta neki.

— No, szép dolgot műveltél, te vén szamá! Mit akarsz még? Mi a szándékod? A feleséged meghalt, te pedig egyedül nem vagy senki, semmi!... Hogy én csábitottalak ide?... Hát igen: én! De azért most már még sem tehetsz egyebet, mint hogy elpusztítod magadat! Majd én segítek!

— Segítesz?! — kérdezte örömködve Lutter. — Mindig tudtam, hogy te jó barátom vagy, hogy te szeretsz engemet! Hol a revolver?

— Itt van! Csak ne hálálkodj! Még nem vagyunk készen! — felelte a doktor és odanyújtotta a fegyvert Lutternek.

A muzsikusz megfogta azt és szorongatni kezdte a ravaszát. A homlokát hideg verejték lepte el, a szeme nedves lett. Szánalmasan, rimánkodva nézett a doktorra.

De az megint csak nevetett és hófehér fogai közül megint hullottak a rózsaszirmok.

Komoly ellenvetések nem merülhetnek fel. A szóban forgó törvényjavaslat tárgyalására még elég idő áll rendelkezésre és így a törvényhozás loga nem csorbítottatik még azon időpontig sem, amíg az összes törvényjavaslatok külön-külön a törvényhozás napirendjére kerülnek. A jelentést gróf Batthyány Tivadar elnök és Földes Béla előadó szerkesztették.

A pénzügyi bizottság jelentése a következőket mondja: „E javaslat sem az alkotmány szellemét nem sérti, se pedig törvényeinkkel ellentétben nem áll. Az országgyűlés a javaslat elfogadása, vagy elvetése által érvényesítheti akarátát s utólag még a részleteket is megvitathatja. Az, hogy az előzetes részletes tárgyalás ez alkalommal mellőzve lesz, a jövőre nézve veszélyes precedensül bizonyára nem fog szolgálhatni. Nem pedig már annál fogva sem, mert oly megállapodásokról van e javaslatban szó, melyek nemzetközi szerződések jellegével bírnak, melyeket tehát egészökből kell — a dolog természeténél fogva — vagy elfogadni, vagy pedig elvetni, mert lényegben való módosításuk egyértelmű lenne az elutasítással s maga után vonná a kötött szerződések felbontását.“ A jelenlést Széll Kálmán elnök és Hoitsy Pál előadó írták alá.

Budapest, november 25.

A képviselőház holnap, kedden délelőtt 10 órákor ülést tart, melynek napirendjére van kitűzve a Miskolcz városának törvényhatósági joggal való felruházásáról szóló törvényjavaslat, a mentelmi bizottság jelentése Vajda Sándor mentelmi ügyében, az autonóm vámtarifa részletes tárgyalásának folytatása, továbbá a kiegyezési javaslatok.

A függetlenségi pártkörből. A függetlenségi pártban ma este számosan jártak fenn. Ott voltak Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter, gróf Apponyi Albert kultuszminiszter és Günther Antal igazságügyminiszter, Thaly Kálmán, a párt tiszteletbeli elnöke, Mezőssy Béla, földmivelésügyi államtitkár, Hoitsy Pál, a párt ügyvezető alelnöke, Leszkay Gyula háznagy és a pártnak számos képviselő és kültagja. A miniszterek és a párt tagjai több mint két órán át folytattak egymással eszmecsereket az aktuális politikai kérdésekről.

A képviselőház bizottságaiból. A képviselőház zárszámadásvizsgáló bizottsága e hó 27-én, szerdán délután 5 órákor ülést tart; tárgya az 1905. évi igazságügyi s vallás- és közoktatásügyi tárczák. — A képviselőház összeférhetetlenségi bi-

— Milyen gonosz vagy te! — nyögte a gyámoltalan vén ember... Neveted a gyötrelmeimet!... Nem tudok elválni tőled! Pedig már fel kellene szállnom, fel a Vénuszba, az asszonyomhoz, mert mindjárt itt a hajnal és akkor a csillag is elhagy!

Balkezevel átölelte a doktor nyakát, jobb-ájában pedig egyre szorongatta a revolvert.

— Ne vergődj tovább, te nyomorult vénember, te! — mondta a doktor türelmetlenül és szépen lassan, óvatosan kivette Lutter kezéből a fegyvert.

A muzsikusz tudta, mi következik. Ráhajította fejét az ifju vállára és lehunyta a szemét. Amikor a fegyver elcsattant, Lutter melléből csunya nyekkenés szakadt fel. Kiáltani akart, de hang helyett véres hab jött a torkából és ellepte a doktor szép fekete kabátját. A muzsikusz még szorongatta az ifju nyakát, de a keze lassan lefoszlott és Lutter, akár valami nehéz zsák, hanyattvágódott. A kalapja messzire elgurult, feje nagyot csattant a kövön.

Megüvegesedett, mozdulatlan szemével felbámult a Vénuszra. Magát látta ott, amint a feleségét békítgeti.

A doktor lehajolt hozzá és a fülebe sugta: — Látod, vén szamá? Erdemes volt ezért annyit nyöszörögni?

A hajnal violaszínű vére már kezdett alácsurogni a házak tetelére. A doktor szorosabbra húzta magán a galléros-köponyeget és megindult. Amikor a Csillag-kávéházhoz ért, bekukkantott a függöny résén. A kávéházban csak két ember ült és szilvóriumot ivott. A doktor mosolygott, bölintott. Azzal belépett.

— Szervusztok, fiuk!

zottsága december 10-én, délután négy órákor a Szentiványi Gábor és a kincstár közt kötött vásárlügyletet veszi tárgyalás alá, ugyanaznap délután öt órákor pedig dr. Kassalik Gyula részéről Melczér Géza országgyűlési képviselő ellen bejelentett összeférhetlenségi esetet tárgyalja.

A képviselőház gazdasági bizottsága csütörtöki ülésének, mint értesülünk, érdekes tárgya lesz. Ugyanis Rátkay László javasolnia fogja, hogy a bizottság a képviselőházban olyan előterjesztést tegyen, amely szerint a képviselőház a Petőfi-ház fentartására tizezer koronányi adományt szavaz meg. Akiket Rátkay László a tervébe beavatott, mindnyájan meg vannak győződve arról, hogy a gazdasági bizottság e terv megvalósításához egyhangulag hozzá fog járulni.

A kvóta. A kvóta-bizottság ma délután ülést tartott, amelyen elfogadta Széll Kálmán bizottsági elnöknek a mult ülésen tett azon javaslatát, amely szerint gazdasági és pénzügyi okokból a kvóta felemelése semmiképpen sem indokolható és ehhez a bizottság ily indokolással hozzá nem járulhatna, hanem súlyos politikai okokból, hogy a megegyezés létrejöttön a két parlament és első sorban a két országos bizottság között, hozzájárult az osztrák bizottságnak azon javaslatához, hogy két százalékkal felemeltesék a kvóta. Az osztrák nuncziusra ily értelmű választ ad a magyar kvóta-bizottság a mai bizottsági tárgyaláson megállapított nuncziumban. A nunczius elkészült, hitelesített és még ma Bécsbe küldik.

Az alkotmánypárt értekezlete. Az országgyűlési alkotmánypárt holnap, kedden este fél 8 órákor értekezletet tart. Az értekezlet tárgya az egyszakaszos törvényjavaslat. Az értekezlet után a párt megtartja rendes pártvacsoráját a Hungária-szállóban.

Kossuth Ferencz üdvözlése. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter a mai nap folyamán a következő táviratokat kapta:

Dömsöd. Gróf Benyovszky Sándor képviselőnk beszámolója alkalmából fogadja Nagyméltóságod üdvözlésünket és tántoríthatatlan ragaszkodásunk kifejezését. A dömsödi negyvennyolczas párt, Lengyelóti. Tisztelettel értesitem nagyméltóságodat, mint az országos függetlenségi párt elnökét, hogy a mai napon Lengyelótiiban összegyűlt választópolgárok meghallgatván Gaál Oszkónt és lemondásának okait, őt egyhangulag nagy lelkesedéssel képviselőjelöltnek kikiáltották, egyben Nagyméltóságodat és az öszkormányt ragaszkodással, bizalommal és tisztelettel üdvözlők. Dr. Bókai függetlenségi elnök.

Trencsén. A mai napon Trencsénvármegyében megalakult függetlenségi és 48-as párt rendületlen bizalmáról biztosítja Nagyméltóságodat, mint a függetlenségi eszme leghivebb letéteményesét, a mennyiben a jobb jövőnek zálogát egyedül a függetlenségi pártnak Nagyméltóságod személye körül való osztatlan együttmaradásában látja, elítéli azoknak eljárását, akik e nehéz órákban ellenfeleink kárörömére a párt egységét megbontani törekednek. Szilvay elnök.

Tiszaujlak. A nagyszöllősi választókerület függetlenségi pártjának Tiszaujlakon tartott közgyűlése ragaszkodó szeretettel üdvözli Nagyméltóságodat. Sarkady pártelnök.

Nagyvárad. A biharmegyei függetlenségi és 48-as párt választmányi gyűlése rendületlen ragaszkodásáról biztosítja Nagyméltóságodat és bizik abban, hogy országunkat mai válságos helyzetéből kivéve, egy békés, munkás jövőnek alapját megveti. A választmányi ülés megbízásából Nadányi Károly pártelnök.

Lukács László mandátuma. A képviselőház IV. bíráló bizottsága Havár Dániel elnöklete alatt ma esti fél öt órákor tartott ülésében tárgyalás alá vette a Lukács László képviselő választása ellen beadott panaszt s annak részletes tárgyalását január 14-ének délutáni négy órájára halasztotta.

Beszámoló. Gróf Benyovszky Sándor, a kerület orsz. képviselője, tegnap tartotta meg beszámoló beszédét Dömsödon a választópolgárok rendkívül nagy érdeklődése közepett. Gróf Benyovszky Sándor beszámolójában hosszasan ismertette a politikai helyzetet, a kiegyezést és rámutatott azokra a tényekre, amelyek miatt a függetlenségi és 48-as pártnak az ország érdekében ugy a kiegyezést, mint a kvótaemelést el kell fogadnia. A választópolgárok gróf Benyovszky Sándor beszámoló beszédét zajos helyesléssel fogadták és neki nagy lelkesedéssel bizalmat szavaztak. Egyben elhatározták, hogy Kossuth Ferencz kereskedelemügyi minisztert táviratilag üdvözlők és biztosítják őt a párt törhetetlen szeretetéről és ragaszkodásáról.

A t. Házból.

I. Visoki saboreznak.

Egész nap visoki saboreztak ma a képviselőházban. A horvátok brigadéros bevezetőül házszabálysérelem gyanánt panaszolta, hogy az autonóm vámtarifa három paragrafusát egybefoglalva tárgyalják. De a nagy Supilonak még Justh Gyula sem adott ígazat, mert a panaszszal el is késett. Szombaton kellett volna tiltakoznia, amikor a három paragrafus együtt való megbeszélését elhatározták és most már eső után köpenyeg. Amit azonban elvesztettek a réven, megnyerték a vámon. Tudniillik, amiként mondtuk, Justh Gyula elnökölt, ami annyit jelent, hogy a horvátok szabadon terjeszkedhetnek. Egy horvát a három paragrafushoz annyit beszélhetett, mint máskülönben az alelnökök felügyelete alatt három horvát együtt se szólhatott volna egy-egy paragrafusról. A végén tehát mindegy volt, hogy három paragrafusról együtt vitatkoznak-e, avagy külön-külön.

Tehát vigan visokiztak és teljhatalmulag saboreztak. A magyarok viszont türelmesen üldögéltek a folyosón, a buffetben, az olvasóteremben, míg a karzatokat ellepte három megye vidéki publikuma és csodálkozott.

A szin olyan volt, mint hogyha előről kezdődne az egész. Most még a kormánynak és a többségnek szüksége van a horvát obstrukcióra, hogy rá hivatkozassék az egyparagrafusos kiegyezési törvény megszavaztatására, mert hogy a horvátok obstrukciója miatt nem lehet a nagy kiegyezést tárgyalni. De közeledik az idő, amikor úgy állunk, hogy ugyanez az obstrukció már az árva egyparagrafusos javaslatot is veszélyezteti. Emiatt konstatálhatjuk, hogy úgy fest a helyzet, mintha előről kezdődne az egész. Mintha csak most kezdődne a horvátok obstrukciója.

Egy erdélyi képviselő a folyosóról benyit a terembe és kariat kitarva, csodálkozva szól:

— Mi az? Horvátul beszélnek a magyar képviselőházban?

Justh Gyula rácsönget:

— A képviselő ur talán aludt egy félesztendő óta.

A miniszteri negyedben az exczellenciások csoportosulnak:

— Tenni kellene valamit. Ez visszaélés a törvény engedékenységgel, merénylet az államiság ellen. Ez árulás. Ez cselvetés. Ez elpusztítandó hitványság.

— Ugy van! Ugy van!

— Hát mit tegyünk?

— Elő kell keresni a hangulatesináló embereket. Rendezzenek megbotránkozást. Elő kell keresni a fenyegető eszközöket. Ijeszteni kell őket a horvát országgyűlés feloszlásával, a mandátumok megsemmisítésével.

— Ezen már túl vagyunk. E repertoirt lejátszottuk a nyáron. Ők tudják, hogy ha a horvát országgyűlést fel is oszlattuk, itt maradhatnak és tovább obstruálhatnak.

— Ki kell tiltani őket párosával, hármassával, négyesével a magyar parlamentből.

— Ettől se félnek már.

— Ijeszteni kell őket kiveréssel.

— Nem használ. Már kifűnt, hogy Nagy Györgyök csak hat embert tudtak összeszedni s közülök is négyen beteget jelentettek, Nagy György és Hoffmann Ottó pedig azzal vannak elfoglalva, hogy állapotuk felől tudakozódnak.

Időközben Miksa Imre a baloldali folyosón egy kis hadi zajt csinált. Hogy nem kellene tovább tűnni. És tenni kellene valamit.

Halgatták, halgatták Miksa Imrét. De amíg halgatták, nem is afelel gondolkodtak, hogy mit mond, de valamennyi körülállónak azon járt az

esze, hogy vajon honnan fúj a szél. Egy ifju ember végre így szólott:

— Apponyi!

Hogy Apponyi küldte volna Miksa Imrét. Hogy komplot készülne Justh Gyula ellen.

Honnan keletkeznek az ilyen felleveések és hírek? Ki tudná azt megmondani? Még az sem jár távol a valószínűségtől, hogy a gyanúsítás tulajdonképpen revanche. Mivelhogy szombaton Apponyi visszaverte a felekezeti vádját, most azzal intrikálnak ellene, hogy a liberális Justh Gyulának akar gáncsot vetni.

Az igazság ellenben az, hogy Apponyinak a közreműködése nem a Miksa Imre agitációra való kiküldésére vonatkozott, hanem éppen ellenkezőleg, Apponyi szüntette be a Miksa Imre agitációját.

De mégis mit kellett tenni a horvát obstrukció letérésére? A kérdés napirenden maradt. Egy narancssárgás táblájú röpirat is megjelent, sok betűje sok pénzbe kerülhetett, de ez csak a szerzőnek és a nyomdának használ. Megint felmerült a terv, hogy a horvátok gyűlés helyét pestises beteg jelenlétének ürügye alatt hatvan napra el kell zárni s ezalatt a parlamentben a magyarok megszavazhatják az összes javaslatokat.

A végén, gondolom Nyegre Lászlótól származott az az ötlet, hogy álljanak össze a disszidensek és tanulják be az itt elmondott horvát beszédeket és jelentkezzenek felszólalásokra. Aztán, ha a horvátok mástól hallják ama badarságokat, amelyeket ők mondtak, okvetlen nyavalyatörést kapnak tőle és nem obstruálnak tovább. Avagy egy magyar képviselő jelentkezik, ebből zavar támad, e zavarban felolvassák a paragrafusok címeit és megszavazzák. Ez erőszak miatt aztán a horvátok nem panaszkodhatnak, mert hisz nem ellenük, hanem a magyarok ellen alkalmaznák. Továbbá pedig a disszidensek is el lennének foglalva és nem készülhetnének az egyparagrafusos javaslat ellen obstrukcióra.

Ime a tervek. Tervek, tervek de capo. S míg a terveket szövök, tréfásan, komolyan, gondtalanul és imitált avagy valóságos gonddal azalatt bent a teremben a horvátok csak karatolnak . . . visoki . . . sabore . . . visoki . . .

II. A bor-emberek.

Egész éjjel hangosok voltak Budapest utcáin és nemesek, elevenek a főváros mulatóhelyei. Zempléniak, zalaiak, ujhelyiek, sárosiak jöttek. Sok százan vonultak fel. Leginkább a tokaj-hegyaljai gazdák, bortermelők, birtokosok domináltak, hivatalos funkcióban lévén, mint küldöttség. Be voltak jelentve Darányinál, Kossuthnál, Wekerlénél a mai délelőttre. Tudták, hogy megkapják az ugynevezett jóakaratu támogatást, tehát mulathattak és ilhattak előre a tokaj-hegyaljai medve bőrére. Sokat tanulmányoztak az éjszaka. Megkóstoltatták a nedűt, amit a fővárosban tokaji czimen mérnek a kevés borból, spirituszból, cukorból összefőzött és kávéálljával aransárgára festett nagyszerű vegyületet. Színházakat néztek, aztán nótákat hallgattak, tánczokat néztek, egyet-kettőt ők maguk is jártak.

Reggelre kelve aztán elindulának és félezeren felkeresték mindenekelőtt villásiristüik idejére jó Darányi Ignácot, a szőlőknek, miként minden gazdasági áldásnak atyját. Szónokuk üdvözölte a minisztert Rákóczi és Kossuth Lajos népe nevében. (És egy memorandumban fel volt sorolva, hogy miket kívánnak; leginkább a tokaji bor biztosítását a pancsok ellenében — és kölcsön-hosszabbítást, hogy el ne tiporja őket a nagy kamatláb, — továbbá pár hasonló segítséget.) A beszédre aztán Darányi válaszolt egy gyönyör-

rilet. Felsorolta a tokaj-hegyaljaiak garanciáit. A kereskedelmi miniszter Kossuth Lajos fia, Andrassy odavaló birtokos, Wekerle szintén illetékes, ő maga Darányi ott viselt háborut a filloxera ellen. Ezenkívül pedig a minisztériumban ott van tusznak Mezőssy Béla, az államtitkár, aki minden reggel azon kezdí:

— Tenni kellene valamit a tokaj-hegyaljaiak dolgában.

És azzal bucsuzik a hivatali órák végén:

— Gondolkozom a tokaj-hegyaljaiakról.

Aztán Kossuth Ferenczhez mentek és ujólag hallottak két szép beszédet: a maguk szónokáét és a Kossuth Ferenczét. Innen Wekerléhez zárandokoltak és újból két lelkes beszédben vala részük.

Déli idő elmult, amikor végre letelepedtek a karzatokra a képviselőházban. Egy kissé fáradtak és álmosak voltak. Zugott a fejük az éjjeli mulatságtól és a délelőtti beszédektől.

— Ugy érzem magam, tisztelendő ur, — szólott a csizmás magyar a papjának, — hogy az éjjel mintha megittam volna a subiczkot és ma délelőtt megettem volna rá a kefét.

De a tokaj-hegyaljai ügyek fényesen állanak.

Semmi!

— A képviselőház ülése. —

Budapest, november 25.

A legabszolútabb semmi az, ami ma a képviselőházban történt. Hogy ennyire kietlen és sivár is lehet egy testület tanácskozása, arra még néhány hét előtt senki sem mert gondolni. Ott van az a rengeteg apparátus, mely körülveszi a képviselőházat — a pinczében sétáló tűzoltótól kezdve egészen az újságírókig — s ez a hatalmas szervezet csak azért van ott, hogy lássa, miképpen lehet semmit se csinálni.

Összefont karokkal néznek maguk elé, mint ahogy a muzsik nézi téli időben a hópolyhek hullását; — és nem gondolnak semmire. Valahogy úgy vannak ezzel a horvát csörgéssel, mint az a gyerek, aki csak akkor tud aludni, ha a dadája danolász; ha a dudolás abbamarad, fölébred. Ha véletlenül Justh Gyula figyelmeztet valamelyik horvátot, mindenki fölkapta a fejét:

— Nini, nem horvátul beszélnek!

De aztán megint elkezdődik a dudolás. Fehér hólló számba megy, ha egy horvát magyarul beszél — mint ahogy Supilo ma tette. A házszabályokhoz szólott és deferálni akarván az elnöknek, nem beszélt horvátul. Arról panaszkodott, hogy szombaton az autonóm vámtarifa három cikkét egybefogták. Ez veszedelmes precedens . . .

— Ugyan! — szólott Hoitsy Pál — hiszen száz precedens van már rá.

Justh Gyula is ezt mondotta: sőt czítálta a házszabályoknak azt a paragrafusát, mely megengedi, hogy összevonjanak egész törvényjavaslatokat.

— Különben is — fordult Supilo felé — a Ház határozatait nem lehet bírálni, önnök nincs joga beszélni.

— Supilo tovább dadogott.

— Azt hiszem, hogy . . .

— Megvonom öntől a szót!

A hármasszakaszhoz (14., 15. és 16. cikk) valamennyi horvát beszélt. Jó hosszú beszédeket mondtak — s ritkán szakította őket félbe az elnök. Novoszel Mátyás olvasni akarta a szpicst; hát ebben persze megakadályozták. De, akik fölemelt fejjel beszéltek, szabadon csacsogtak.

Néha rájuk rikkantott valaki.

— Üljön le! Elég volt! Ne beszéljen tovább. Ennél több nem hangzott. Visszhangja se tá-

madt a fölháborodásnak, a csendesség megint ráborult a teremre.

A hűség kedvéért megírjuk, hogy a horvát kelepelők ezek voltak: Tuskán, Popovics, Muacsevics, Magdics, Vinkovics, Babics-Gjalszky, Modrusán, Pribicsevics, Zagorac, Supilo, Mazuranics, Cerovac, Brbics, Budiszavlievits, Banjanin, Grahovac és Novoszel.

Többen határozati javaslatot nyújtottak be, hogy a zárószó jogát biztosítsák maguknak. De közülök csak Magdics határozati javaslata volt olyan, hogy a zárószó megillette. Neki meg is adta a szót az elnök.

De Magdics csak holnap mondja el, amit már ma is elmondott és amit előtte már hatvan-nyolc szor elmondottak.

Budapest, november 25.

Függetlenségi pártalakulások. Trencsén vármegye függetlenségi és 48-as pártja vasárnap délután Trencsénben alakuló nagygyűlést tartott az Erzsébet-szálló nagytermében, amelyet zsúfolásig töltött meg a választó közönség Smialovszky Valér főispánnal és Baross Jusztin országgyűlési képviselővel, a vármegyei koalíciós párt elnökével. Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt képviseletében Barabás Béla alelnök, Ság Manó, Jankovich Marcell és Petrogally Oszkár országgyűlési képviselők jelentek meg.

Szilvay Istvánnak, a trencsén-i függetlenségi párt elnökének megnyitó szavai után Barabás Béla üdvözölte a nagy számban egybegyűlt polgárokat Kossuth Ferencz és az országgyűlési függetlenségi párt nevében. Ezután ismertette a jelenlegi politikai helyzetet, majd a horvát kérdésre tért át. Deák Ferencznek nem az volt a célja, hogy a horvát nyelv jogát a magyar országgyűlésen biztosítsa, hanem, hogy megteremtse a testvéri együttélést a magyarok és horvátok között. És ezért biztosította a törvényben, hogy a horvátok a horvát nyelvet is használhatják kivételes esetekben a precíz kifejezéseknél. A horvátok ma a magyar országgyűlésen nyelvük kizárólagos jogát követelik. Ez ellen tiltakozni kell minden becsületes magyar embernek. A házszabályokat egyformán kell alkalmazni minden képviselővel szemben, mert a magyar országgyűlésen egyes-egyedül a magyar nyelvnek van jogosultsága. A kormány, hogy a horvát obstrukcióval szemben keresztülvigye a kiegyezési javaslatokat, egy paragrafusba foglalta össze. Ezzel szemben azt hangsúlyozták, hogy Tisza István is egy paragrafusba akarta szorítani törekvéseinek megvalósítását. De akkor az egy paragrafussal a nemzeti vágyakat és azoknak megvalósítását akarták megfojtani, most pedig a nemzeti vágyaknak és törekvéseknek megvalósítását, a gazdasági és pénzügyi viszonyoknak szilárdabb alapokra fektetését akarják biztosítani.

Barabás beszéde után dr. Pető Béla indítványára elhatározták, hogy a szervezést a vármegyében járásokként fogják keresztülvinni. Décsy Aladár indítványára Wekerle Sándor, Kossuth Ferencz, gróf Apponyi Albert és dr. Günther Antal miniszterekhez, valamint Thaly Kálmánhoz üdvözítő leveleket küldöttek. Elnököknek újból Szilvay Istvánt választották meg. Károlyi István titkár köszönetet mondott a képviselőknek megjelenésükért és indítványára Thaly Kálmánt, Barabás Bélát, Smialovszky Valér főispánt és Pongrácz Lajost díszelnöknek választották meg. Ság Manó, Petrogally Oszkár és Jankovich Marcell képviselőket pedig dísztagoknak.

Beszélték még Jankovich Marcell, Ság Manó és Petrogally Oszkár országgyűlési képviselők, mire Szilvay István elnök a nagygyűlést bezárta.

Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter, a függetlenségi párt vezére a nagygyűléshez a következő táviratot intézte:

A koalíció kebelében mindenik párt fenntartotta elveit és szervezkedési jogát; a függetlenségi elvek képezik a nemzet legerősebb várát. Hirdessük elveinket és sorakozzunk. Ezzel teljesítjük elveink és hazánk iránti kötelességünket. Szervezkedjék és erősödjék a trencsénmegyei függetlenségi párt

Zombolyáról jelentik, hogy ott tegnap este Hepp Máttyás bankigazgató elnöklésével megalakult a 48-as klub. Az alakuló ülésen Hódy Gyula országgyűlési képviselő is megjelent.

A csanádmezei függetlenségi párt 23-iki értekezletén a december 9-én megtartandó tisztújító közgyűlésre a kijelölt bizottság tagjaiul Nagy Károlyt, Babó Zoltánt és Purgly Emil jelölték.

Justh Gyula üdvözlése. Justh Gyulához a makói függetlenségi párt üdvözlő iratot intézett, amelyre a képviselőház elnöke így felelt:

Az igazságosság és méltányosság nagy elveit igyekeztem mindenha híven diadalra vinni egész politikai tevékenységemben. Ha még oly súlyos önmegtágadást is kívánok tőlem e nagy eszmék, fölül el nem tántorodom. Tiszta, meleg örömet érek mindenkor, ha fellogásom mellett találom a makói függetlenségi párt törhetetlen bizalmát. Ennek az örömdetes érzelmi közösségnek kiemeléssel köszönöm ösztönt, hálásan a hozzám juttatott szíves üdvözlőt.

Justh Gyula december kilencedikén Makóra utazik, ahol délután a függetlenségi pártkörben értekezletet tart a választóközönséggel és a függetlenségi polzársággal.

Alkotmánypárti közgyűlés. A torontálmezei alkotmánypárt tegnap közgyűlést tartott gróf Karátszonyi Jenő elnöklésével. Az elnöki megnyitótán dr. Annau párttitkár tett jelentést a párt erősödéséről. Az elnök indítványára ezután a közgyűlés elhatározta, hogy táviratilag üdvözli gróf Andrássy Gyulát, Széll Kálmánt és Wekerle miniszterelnököt.

Választói jogunk körvonala. Dr. Mándoky Lajos tollából egy értékes és az aktuális politika szempontjából is érdekes kötet hagyta el a sajtót. A könyv azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy az általános választói jog milyen formája felel meg leginkább Magyarországnak állami és nemzeti érdekeinek. Alapfeltevése a fejtetegeknek az, hogy a választói jog kiterjesztése a legnagyobb alkotmánybiztosíték, mert a népképviselet szabadságvédő hivatását leghatékonyabban a nagy tömegek segítségével lehet biztosítani. Foglalkozik azután az angol, majd a magyar választói jog fejlődésével, bőven vizsgálja a választói jog mai állapotát, kiterjeszkedve összes, a választói jogot érintő törvényeinkre. Szerző ellensége a nők választói jogának, az aktív választói jogot 25, a passzív választói jogot 28-30 évhez kívánna kötni. Az osztály- és nemzetiség elleni gyűlöletre igazítás büntetésébe be kívánna vétetni, hogy az elítéltek passzív választói jogukat örökre elveszítsék. A választási jog feltételei közé bizonyos mérsékelt vagyoni cenzust és a magyar irni-olvasni tudást is fel öhajtaná venni. A gondos tanulmányok alapján megírt könyv világosan, áttekinthetőleg csoportosítja mindezt és sok helyes észlekről és szakismeretről tanuskodik. Dr. Mándoky ezzel a tanulmányával mindenestre hozzájárult a fontos közjogi kérdés körül felmerülő szempontok tisztázásához.

Vajda Sándor a Házban. Maniu Gyula román nemzetiségi képviselő tegnap társai megbízásából megkérte Wekerle Sándor miniszterelnököt és Návay Lajost, a képviselőház alelnökét, hogy Vajda Sándor mentelmi ügyét tűzzék valamelyik legközelebbi ülés napirendjére. A miniszterelnök is, Návay is megígérte a kérés teljesítését s így a Ház holnap állást foglalhat a mentelmi bizottság javaslata dolgában, amely köztudomás szerint megállapította Vajda Sándor mentelmi jogának megsértését. Vajda Sándor egyébként holnap Budapestre érkezik s elhatározott szándéka, hogy ügyének letérnyálása után azonnal bemegy a Házba.

Sátorajuhely és a kormány. Sátorajuhely város hazafias közönsége a város diszpolgárává választotta Kossuth Ferencz, Apponyi Albert, Günther Antal és gróf Andrássy Gyula minisztereket. A diszpolgári okleveleket százas küldöttség má hozta fel Budapestre, hogy átnyuítsa a minisztereknek. A miniszterek a fővárostól távolodó gróf Andrássy Gyula kivételével együttesen fogadták a küldöttséget a képviselőházban. Buzá Barna országgyűlési képviselő vezette és tagjai sorában ott

voltak a zemplénmegyei országgyűlési képviselők, továbbá Metzner Gyula főispán és Dókus Gyula alispán. A diszpolgári okleveleket Kiss Ödön h. polgármester nyújtotta át.

Kossuth Ferencz miniszter úgy a maga, mint minisztertársai nevében hálás köszönetet mondott a megtiszteltetésért, amelyben Sátorajuhely város közönsége részesítette őket, amikor őket diszpolgárként választották. Nagy megnyugvásra szolgál a kormánynak az a tudat, hogy a haza polgárai elismerik és méltányolják működésüket nemcsak a lelkesség pillanatában, hanem akkor is, amikor nehezebb idők köszöntenek a nemzetre. Most is ilyen nehéz helyzetben van az ország. Ellenségektől vagyunk körülveve, akik gátat vetnek működésünknek, — mert ellenségek azok, kik minden ok nélkül megakadályozzák a parlamentet, hogy munkásságát folytassa. Ily körülmények között minden embernek össze kell fognia, össze kell tartania. Önök átérzik, — mondotta, — hogy mi a kötelességünket teljesítjük, viszont mi is átérzük az önök bizalmát és ez a bizalom ad nekünk erőt, kitartást további munkálkodásunkra. Ezután gróf Apponyi Albert mondott néhány köszönő szót. A miniszterek szívesen keztek fogtak a küldöttség tagjaival és hosszasán társalogtak velük.

Gaal Gaszton jelölése. Lengyeltötiből írják a Magyar Tudósítónak: Gaal Gaszton, a lengyeltóti kerület volt orsz. képviselője, tegnap megjelent választói körében és hosszabb beszédben kifejtette előtűk lemondásának okait. A kormány iránt — ugymond — bizalommal viseltetik és meg van arról győződve, hogy úgy a kormány elnöke, mint a kiegyezési tárgyalásokban résztvevő többi miniszterek a maguk részéről minden lehető megtettek az ország érdekében. Konstatálja azt, hogy a kiegyezésben tényleg a függetlenségi párt elvei nagymértékben érvényesültek is. Másrészt azonban nem hallgathatja el azt a ténnyt, hogy mindezt az előnyt a kormány csakis a kvótamelés ellenében tudta biztosítani. Ezért mondott le mandátumáról, mert egyénileg azon a nézeten van, hogy erkölcsileg nincs felhatalmazva a nagyobb kvóta megszavazására. Nem a kerület véleményét akarja kikérni arra nézve, minő álláspontot foglaljon el a parlamentben, hanem meg akarja nyíltan és becsületesen mondani a kerület választópolgárainak és a ország érdekében állónak tartja a kiegyezés megszavazását a felemelt kvóta árán is és választóitól függ, hogy ezt az állásfoglalását jóváhagyják-e, vagy pedig mást küldenek a törvényhozásba. Ezután részletesen ismertette a politikai helyzetet. A nagyszámúban egybegyűlt választópolgárok nagy figyelemmel hallgatták végig Gaal Gaszton beszédét és egyhangú lelkesedéssel újból a kerület képviselőjelöltjének kiáltották ki. Megválasztása bizonyos, legnagyobb valószínűség szerint nem is lesz ellenjelöltje.

Szocialista kongresszusok. A szocialista párt karácsonyra nem kevesebb, mint tizenhét kerületi kongresszust hív egybe, amelyben a pártnak a koalícióval szemben követendő magatartását fogják megszabni. Az összes kongresszusok napirendje ez lesz: 1. A küldöttek jelentése. 2. A szervezkedés. 3. A sajtó. 4. A koalíció politikája. 5. Az általános választói jog. A kongresszusokat a következő helyeken tartják meg: Arad- és Békésmegye Aradon, Hajdu-, Szabolcs-, Szatmár- és Máramarosmegye Debreczenben, Moson- Győr- és Komárommegye Győrött, Abauj-, Torna-, Sáros-, Zemplén, Ung- és Beregmegye Kassán, Pestmegye Kecskeméten, Kolozs-, Szolnok-Doboka-, Besztercze-Naszód-, Marostorda-, Torda-, Aranyos- és Hunyadmegye Kolozsvárt, Borsod- és Hevesmegye Miskolczon, Szeben-, Nagyküküllő-, Udvarhely-, Fogaras-, Brassó- és Háromszék megyék Nagyszebenben, Bihar- és Szilágy megyék Nagyváradon, Somogy-, Tolna- és Baranyamegyék Pécsen, Pozsony-, Nyitra-, Trencsén-, Zólyom-, Liptó-, Nógrád-, Hont-, Barsmegye Pozsonyban, Bácsbodrogmegye Szabadkán, Csongrád- és Csanád megyék Szegeden, Fejérmegye Székesfejérvárt, Vas-, Zala-, Veszprém- és Sopronmegye Szombathelyen, Szolnokmegye Szolnokon, Temes-, Torontál- és Krassószörénymegye Temesvárott.

A katonaszökevények.

— A király kegyelme. —

Budapest, november 25.

Ezer meg ezer embernek, aki a katonaszökevények által való félelmében megszökött az állítás elől vagy még a sorozás előtt Amerikába vándorolt, adta vissza nyugalmát a királyi kegyelem, amely a honvédelmi miniszter rendelete után jut nyilvánosságra.

A katonai szökevények és a behívó parancsnak nem engedelmességek megkegyelmezésének előterjesztése iránt a királyhoz még a június 8-iki koronázási évforduló alkalmával tartott ülésén határozott a minisztertanács, de akkor elmaradt a kegyelem. A király felgyógyulása után azonban azonnal megindultak a katonai tanácskozások s a király legelső elhatározása volt a kegyelmi ténynek engedélyezése, amely nemcsak a honvédségre, hanem az egész haderőre kiterjesztelt.

Az általános örömet keltő tény szociális szempontból igen nagy és mélyreható jelentőséggel bír, azonfölül szép megnyilvánulása a király szívének és dicséretes vívmánya a kormánynak.

A rendelet a maga szó szerinti szövegében így hangzik:

Mindazoknak a magyar állampolgároknak, akik az állítás elől való szökés miatt (a véderőről szóló 1889. VI. törvénycikk 44. §-ának 2., 3., 4. bekezdései és 45. §.) 1907. évi december hó 2-ig elítéltek vagy büntetési eljárás alá vonattak, avagy akiknek szolgálati kötelezettsége emiatt meghosszabbított, a büntetés (amennyiben még végrehajtva nincs), illetőleg a további büntetési eljárás és büntetés, valamint a már kimondott vagy várható szolgálatmeghosszabbítás elengedtetik.

Azoknak az egyéneknek, akik az 1907. évi december hó 2-án előtett elkövetett állítási szökés miatt fildöztek, vagy emiatt üldözöttesüket vagy szolgálati kötelezettségük meghosszabbítását várhatják, — a további vizsgálati vagy büntetés, valamint az azzal egybekötött, vagy csak egymagában elvárható szolgálati kötelezettség-meghosszabbítás abban az esetben is elengedtetik, ha ők a rájuk eső állítási és esetleges törvényes szolgálati kötelezettségnek magukat alávetik és e czélből legkésőbb 1909. évi december 1-éig saját illetőségi helyüknek politikai hatóságánál személyesen jelentkeznek.

Azok a visszavándorlók, akik a harmadik korosztályból való kilépés előtt soroztatnak be, a szabályszerű szolgálati kötelezettség alatt állanak; ha azonban a visszavándorlás, illetőleg besorozás a harmadik korosztályból való kilépés után történik: — az illetők azon évi december hó 31-ig szolgálati kötelesek, amelyben 33. életévüket betöltik.

Ezen időn belül tartoznak az elmulasztott tényleges szolgálati kötelezettségnek eleget tenni s a hátralevő szolgálati időre eső fegyvergyakorlatokat leróni.

2. A magyar honvédség állományába tartozó mindazoknak az egyéneknek, akik a katonai behívási parancs iránti engedetlenség, illetve az ez által elkövetett első szökéses büntetés miatt büntetésüket töltik, — 1907. évi december 2-ával büntetésük hátralevő része elengedtetik.

Minden, a magyar honvédség állományába tartozónak, aki a most említett és 1907. évi december 2-án előtett elkövetett bűncselekmény miatt vizsgálat alatt áll, vagy büntetőbíróóságilag üldözött, avagy büntetőbíróisági üldözést vagy fenytést várhat: a további vizsgálat és büntetés elengedtetik és pedig azoknak, akik még vizsgálat alatt nem állanak, oly feltétel alatt, hogy 1907. évi december hó 2-tól 1909. évi december 1-ig a közkegyelemben való részvétel czéliből valamely belföldi politikai vagy katonai (honvéd-, csendőr-) hatóságnál személyesen jelentkeznek. A vizsgálat és büntetés elengedése azonban azokra, akik az 1890. évi XXI. t.-cz. 6. §-ában meghatározott katonai behívási parancs iránti engedetlenségre csábításban bűnösek, nem terjed ki.

Azok, akik a közkegyelemben való részvétel iránti kérelmük előterjesztésének időpontjában mint szökevények szabályszerűen már állományon kívül helyeztek, netán viselt rendfokozatukat elvesztettek tekintendők.

A szökésben töltött idő a közkegyelemben részvétel szolgálati idejébe beszámítandó; az elmulasztott tényleges szolgálat és a nyolcz heti kiképzés az összes szolgálati időn belül pótlendő; az elmulasztott fegyvergyakorlatok nem pótlandók.

3. A közkegyelemre méltott cselekményeknek más bűncselekményekkel való halmazata — ha az ítélet meg nem hozatott — az illető egyéneknek a közkegyelemben való részvételét nem zárja ki; ez utóbbi cselekményekért azonban felelősök maradnak.

Ellenben a közkegyelem alól kivételnek azok, akik a közkegyelemre méltott tettek miatt ugyanazzal az ítélettel egyszerre más bűncselekmények miatt is már elítéltek.

Ezekre, valamint a tényleges szolgálatból, vagy kivételes tényleges szolgálatból első ízben megszököttekre nézve, figyelemreméltó körülmények közt, kegyelmezési javaslatok tehetők.

Kelt Budapesten, 1907. évi november hó 26-án.
Jekelfalussy Lajos sk.

A helyzet Spanyolországban.

— A Maura-minisztérium válsága. —

Madrid, november 25.

A politikai horizonton ismét sötét felhők mutatkoznak. A Maura-minisztérium helyzete kezd tarthatatlanná válni s beavatott körök már komoly válságról beszélnek. A liberális ellenzék sajtója pedig a legsötétebb színekkel festi a politikai helyzetet.

Mikor Alfonz király külföldi útjára indult, már megrendülhetett a kormány állása, erre vallnak a király bucsuszavai, melyeket a miniszterelnökhöz intézett.

— Kedves Maura? mondta félig komolyan, félig tréfásan — remélem, nem fogja megrövidíteni utazását.

A miniszterelnök ettől megkimélte uralkodóját, de bizonyos, hogy a király visszaérkezésével ismét aktuális a kormányválság. A miniszterelnök ugyan eddig passzive viselkedett minden meg-megújuló válsághírekkel szemben, de az már bizonyos, ha a pártja kabinetjének rekonstrukcióját kívánja, az egész kormány demisszióját terjeszti az uralkodó elé. Bár ebben az esetben sem lehet pártváltásról szó, mert a liberális ellenzék belső válságok által annyira meggyengült és szétforgácsolódott, hogy kormányalakításra képtelen. Csakis új konzervatív kabinetről lehet szó, élén a kortez elnökével, Datoval, vagy pedig Azcarraga tábornokkal. Ebben az esetben Spanyolország külpolitikája nem változtatna irányt, ezt garantálna maga Maura, mint a konzervatív párt vezére. Így természetesen Spanyolország marokkói politikája is a régi maradna.

Az okokhoz, melyek a válságot előidéztek, különféle kommentárokat fűznek. Az „Imparcial” szerint Maura kormányzása folyamán három nagy hibát követett el. Először rosszul választotta a belügyminisztert és rosszul választotta a pézügyminisztert is. A harmadik és egyuttal a kardinális hiba a belpolitikával van összekötésben.

Maura ugyanis áldozatok árán közeli érintkezést akart létrehozni a katalaniai szövetséggel, abban a reményben, hogy az a parlamentben támogatni fogja. De keserűen csalódott.

Ez a három ízben elhibázott politika sok áldozatot követelt a miniszterelnöktől, többek közt a párt egységét is. Mert a nemrég még egységes konzervatív pártban most súlyos válságok dúlnak. Különösen a katalani kérdés okoz sok gondot a kormánynak, mert a katalani képviselők nap-nap után újabb követelésekkel léptek fel és mikor a kormány azok egy részét teljesítette, nemhogy lecsillapította volna őket, hanem ellenkezőleg, az elégedetlenség még nagyobb lett és cserben hagyták a kormányt akkor, amikor az hálát és támogatást várt.

Emiatt aztán a mérsékelt sajtó is szemérettel vetette Maurának, hogy a katalani politikájával olyanokat támogatott, kiknek szeparacionális törekvések vannak. Sőt támadásaikban a miniszterelnököt hazafiatlansággal vádolják, mert a katalaniaiak nemcsak antidinasztikusak, hanem nemzetellenesek is. Mindazonáltal elismerik, hogy Maura törekvései tisztességesek voltak. Még az ellenségei is dicsérik az ő erős akaraterejét és egyenes jellemét. Általánosságban azt kívánják, hogy Maura még sokáig maradjon a kormány élén, annál is inkább, mert marokkói politikája mindenütt, úgy bel-, mint külföldön,

megelégedést keltett. Ez is egyik oka annak, hogy kívánják Maura megmaradását, mert a marokkói politikájának megváltoztatása veszedelmet jelentene Spanyolország politikájára.

KÜLFÖLD.

A portugál forradalom.

Budapest, november 25.

A helyzet Portugáliában kezd mindinkább kiélesedni. A csökönyösség, melylyel Karlos király a diktatúrához ragaszkodik, az országot a forradalom karjaiba kergeti. Egész sereg olyan ember pártolt el a királytól, kiknek a dinasztiahoz való hűsége közismert volt. Sőt, ha hivatalosan meg is czáfolták, bizonyos, hogy a trónörökös is helyteleníti a király eljárását. Lehet, hogy a forradalom minden pillanatban kitörhet, mert az ország hangulata az izgalom tetőpontján áll. Tiszta képet különben nehezen lehet alkotni, mert a cenzura szigorubbán működik, mint valaha Portugáliában.

Mai hireink a következők:

Portugáliában a válság egyre jobban kiélesedik. Részletes híreket senki sem tud, mert Portugáliában az összes ellenzéki újságokat felfüggesztették és a távirati cenzurát nagyon szigoruan kezelik. A riászó hírek Spanyolországon vagy Londonon át jutnak a világba. Mind e hírek szerint a helyzet eljutott legválságosabb pontjához. A trónörökös közvetlen összeköttetésbe lépett a regenerátorok vezérével, Vilhenával, akivel megállapította, hogy a királyt rá fogják kényszeríteni a lemondásra.

Eddig csak kevés monarchista pártolt át a republikánusokhoz, de köztük van a felsőháznak két igen kiváló tagja s attól félnek, hogy ezeknek példáját sokan fogják követni. Arra gondolni sem lehet, hogy az ellenzék Miguel braganzai herceget fogja a trónra meghívni; ennél sokkal valószínűbb, hogy az elégedetlenek a köztársaságot fogják kikiáltani. A köztársasági párt erejét nem lehet abból megítélni, hogy a pártnak hány tagja van a kortezben. A legutóbbi választáson mindössze négy republikánust választottak meg, de ennek az a magyarázata, hogy a kormány igen nagy befolyást gyakorol a választásra.

A bécsi portugál követség nevésséges koholmányok nyilvánítja a portugáliai trónörökös száműzéséről terjesztett hírt. Elismeri ugyan, hogy a trónörökös ez idő szerint Villa Viciosában van, de már régebben elhatározta, hogy a hegy környékén vadászni fog. A trónörökös több barátját is meghívta oda.

E czáfolat azonban nagyon is magán viseli a valószínűség. A trónörökös száműzését állítólag az vonta maga után, hogy felszólította atyját, a királyt, hogy vagy változtassa meg politikáját s hagyjon fel alkotmányellenes kormányzatával, vagy mondjon le a trónról, s engedje át neki a koronát.

Az ifjú trónörökös igen szimpátiikus, megnyerő külsejű ifjú. Nemrég tért vissza afrikai útjáról, hol a portugál gyarmatokat tekintette meg és ez az első eset, hogy a politikába beavatkozott. Villa Vicosa ahová királyi atya száműzte, Portugália észak-keleti részében, a spanyol határ közelében fekszik. Igénytelen kis városka, melynek ősrégi kastélya egykoron a braganzai hercegek székhelye volt. Ebben a kastélyban fog lakni a trónörökös, míg atya saját jószántából, esetleg azonban a körülmények kényszerítő hatása alatt, meg nem kegyelmez neki. Az ellenzék ugyanis a portugál királyságban annyira kiélesedtek a király és a parlamenti pártok között, hogy nem lehetetlen, miszerint a közel jövőben kitör a forradalom, mely, mióta Franco miniszterelnök a kortezt feloszlatta, fenyegetően lebeg az ország felett. A parlamenti ellenzéki pártok blockja most ugyanis erősebb, mint valaha, s mindent elkövetnek, hogy a diktátor-politikát megbuktassák. Állítólag több helyen kihirdették az ostromállapotot és folytatják tömeges letartóztatásokat. Lisszabonban beszűntették a lapok megjelenését. Az összes csapatok korszaknává vannak.

E napokban valószínűleg a spanyol képviselőház is foglalkozni fog a portugál eseményekkel. Arra való tekintettel ugyanis, hogy a portugáliai komoly

viszonyok következtében az európai államok esetleges intervenczióját sem tartják kizártnak, Odon de Buen tanár, republikánus szenátor ebben a kérdésben interpellálni fog, hogy nyilatkozatot provokáljon aziránt, hogy Spanyolország ebben az esetben is neutrális magatartást fog tanusítani.

Késő éjjel a következő hírt kaptuk: Királyi rendelet szerint az anarchista merényletekre szóló somnás eljárás mindennemű politikai bünténnyel alkalmazandó és ezen ügyeket külön törvényszék elé utalják. Az itteni törvényszék vizsgálóbírája, akit e rendkívüli törvényszék elnökévé szemeltek ki, beadta lemondását.

A „Daily Express“ cenzurátlan levélben a következő híreket kapta: Olyan monarchisták, akik eddig életre-halálra hívei voltak a királynak, elpártoltak Don Carlostól és a konzervatív párttal szövetkezve, követelik a diktatura megszüntetését. Lisszabonban a királyi palotát lojalis katonaság őrzi s a király ugyyszólván fogoly, mert hívei kérve-kérik, hogy ne mutatkozzék a városban. Az üzleti forgalom megbénult, naponként százával tartóztatnak le mindenkit, aki csak legtávolabbról is gyanus, a katonai és polgári fogházak zsúfolva vannak. Híresztelik, hogy a politikai foglyokat két rozoga szállítógőzcsóna a Tajora küldték. A tehető családok, különösen a gazdag kereskedők Madridba menekülnek, vagy más felé küldik családjaikat túl a határon.

Oszták kiegyezési bizottság. A kiegyezési bizottság ma délután folytatja a részletes tárgyalást. A 20. pontnál (marha-forgalom) Panz képviselő bírálja az állategészségügyi egyezményt. Leviczky Jenő képviselő Binder miniszteri tanácsosnak Galicziára vonatkozó állításait cáfolja. Ellenbogen Antal Peselka miniszter ítéletére, aki a ház mult ülésén koncedálta, hogy a kiegyezés rendelkezései szerint magyar tenyészsertések nem igen hozhatók be Ausztriába. Ezzel az a húsrágításra és az agráriusok még mindig nincsenek megelégedve. A 24-ik cikk (döntőbíró) tárgyalásánál báró Beck egy kérdésre válaszolva kijelenti, hogy a cikk szövegezésénél általánosságban a Németországgal kötött kereskedelmi szerződés klauzúljára volt mérvadó, amely ugyanazt a feltételt köti ki az ügyrend dolgában. A cikk 8. pontja csak elvi rendelkezést tartalmaz, de természetesen, hogy az ügyrend tartós és elvi változása csak ugyanoly módon jöhetne létre, amint maga a szerződés jött létre. Ami magát a döntőbíró ügyrendjét illeti, helyes, hogy nem tartalmaz az oly rendelkezést, amely a döntőbíró ítéletének kényszer utján való végrehajtásáról szólana. E rendelkezés nem is volna lehetséges, mert nincs oly az állam felett álló végrehajtó hatalom, amely hivatva és abban a helyzetben volna, hogy az ítélet végrehajtását illetően kényszert alkalmazzon. A döntőbíró természetének felel meg, hogy egész tekintélye a törvény előtti tiszteletben rejlik. Ennek következtében minden döntőbírói egyezmény azt a kötelezettséget involválja, hogy a szerződő felek a döntőbírói ítéletnek engedelmességgel tartoznak. Az a fél, aki az ezen döntésből folyó kötelezettségnek ellenszegülne, a szerződésesség vádját venné magára. Az ítélet végrehajtására fennálló ezen szankció az államok között teljesen elegendő. Ezután vita nélkül elfogadták a 24. cikket.

Szerbia és Bulgária. A bolgár kormány arra kérte a szerb kormányt, hogy adja meg az exequatort Bulgária Belgrádba kinevezendő diplomáciai képviselőjének, mire a szerb kormány azt válaszolta, hogy semmi sem áll annak útjában, de viszont felhatalmazást kér Küstendilben konzulátus létesítésére. A szófiai kormány hozzájárult ehhez a kívánsághoz, de jegyzékében, amelyet e tárgyban a belgrádi kormányhoz intézett, gúnyosan megjegyzi, hogy Küstendilben édes-kevés dolga akad majd a szerb konzulnak. A Pasic-kormány most nagyon meg van akadva, mert Szófiából tagadó választ várt és mert a Szerbiában uralkodó bolgárellenes hangulat miatt alaposan meggyűlhetik a baja, ha most megengedi a bolgár diplomáciai és konzuli képviseletét.

Forrongás Kinában. Csekiang tartományban gondosan előkészített agitációra antidinasztikus mozgalom keletkezett. Eddig az idegeneket nem bántották. Hogy, mily, jelentőséget tulajdonítanak azonban a föl-

kelésnek Pekingben, mutatja az a körülmény, hogy a kormány azonnal csapatokat küldött ki Hangcsuba. Csekiang tartományban a zavargás mind nagyobb mértéket ölt. Különösen a Hangsutól délre fekvő szaocsingfu-i igen gazdag területben nyílt lázadás ütött ki. A zavargás elnyomására kiküldött csapatokat a fölkelők megverték. A mozgalmakat, amelyeknek antidinasztikus karakterük van, Japánból visszatért kínai tanulók vezetik. Idegenellenes vagy keresztényellenes irány eddig nem vehető észre a mozgalmakban.

Újabb harcok Marokkóban. Az Anflook-törzse tegnap este kezdte meg hadműveleteit Muley Hafid mehallája ellen, amelyben a támadás következtében pánik tört ki. A katonák menekültek és cserben hagyták táborukat. Muley Hafid mehallájának veszteségeit halottakban, sebesültekben és elgottakban ötvenre teszik. Az anflook jelentékeny zsákmányra tettek szert és csak öt halottat és három sebesültet veszítettek. E hó 20-án a maghzen 600 katonája a „Gneydon“ pánczéloshajó fedélzetén Mogadorba indult. E hó 22-én déln az a hír érkezett, hogy Bagdadi és Rasid között harc keletkezett. Bagdadinak állítólag két halottja van, ezek árán azonban ura maradt a csataternek. E hó 23-án Bagdadi folytatta előnyomulását. A „Gneydon“ fedélzetén Mogador felé elindult katonákat egy francia gőzörsre átszállították. Később kardesapás nélkül partra szállottak Mazagamban és Muley Hafid összes hivatalnokai lelkesedéssel üdvözölték őket. Mindenfelé Abdul Azizt ültető és neki győzelmet kívánó kiáltások hangzottak el. A lakosság a régi rend helyreállítását ellenállás nélkül fogadta.

Egy Port-Saydból elindult francia felderítő csapatot Georges du Kish-ben nagyszámú marokkói csapat támadta meg. A harc 8 óráig tartott. Délig a francziák közül ötven megsebesültek. A marokkóiak visszavonultak. A felderítő osztály nagymennyiségű marhat zsákmányolt.

Drude tábornok távirata szerint Muley Rasid elindult Sidi Aissából és csapatainak derekával Marakes felé ment. Muley Abbas serif vette át a Sidi Aissában maradt csapatok parancsnokságát, amelyeknek száma napról-napra csökken. Philibert tengernagy megerősíti azt a hírt, hogy a serif csapatai Mazagamban partraszállottak és a lakosság nagy lelkesedése közepette megszállották a várost. A Mzanza-törzs hatalmába kerítette Kasbah Seteast, amelyet El Marek kald, Muley Hafid híve tartott megszállva.

Rabatból érkező jelentések szerint Muley Hafid seregei legközelebb meg fognak ütközni Abdul Aziz csapataival. Marakesben Muley Hafid elvesztette tekintélyét, mert kiderült, hogy saját elesett katonáinak a fejeit tüzette lándzsára diadalmi jelekül.

EGYETÉRTÉS.

November hó 15-ével új előfizetést nyitottunk az Egyetértésre. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minden előfizetőnk teljesen díj-talanul kapja a magyar család számára kiváló gonddal szerkesztett „Magyar Szalon“ című folyóiratot.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 kor. — fill.
Félévre	14 kor. — fill.
Egész évre	28 kor. — fill.

Mozgó képek.

Italok.

Egy betegszivű, nagy énekést halálba kergetett a pezsgő. Ki hitte volna erről a gyöngyöző, csillogó, habzó nedüről, hogy közönséges gyilkos. Szegény Bertram szerelmes volt belé. Hozzá menekült bá-natában, vele közölte örömét, a diesöségnél is többre becsülte és mi volt a hála? . . . Azt tanácsolta neki, hogy vesse el magát az életet. (Vagy éppen ezért volt igaz, jó barát?)

Eddig csak a vízről tudtam, hogy ármányos. Al mikor éjjel a lánczid közepén állok és a kivilágított partok között feketélő Duna tükrére tekintek le, minden csobbanásnál hívó hangot vélek hallani. Sokszor vad futással menekülök előle. Pedig milyen átlátszó, tiszta, ártatlan képe van, amikor csak egy pohárnyi áll előttem!

En csak vízet iszom. Talán éppen azért vonzódom hozzá, mert úgy félek tőle. A többtől csak undorodom. Nem; ez kemény szó; a többivel hadilábon állok. A hányszor kikezdtém velük, mindig levettek a lábamról.

A bort nagyon nemesnek mondják, pedig belő sok komizságot követnek el azok, akik iszzák. In vino veritas! Az ám; tessék csak a politikusokra nézni. Mennyi bort isznak és mennyit — hazudnak.

Az egyszerű pap vízet prédikált és bort ivott, s mi lett a vége? Orvosa kijelentette, hogyha nem hagyja abba, megvakul.

— Per amorem dei! — felelt a páciens — hát azt hiszi doktorkám, hogy én bor nélkül élni tudnék? Hadd legyen inkább oda az ablak, csak ne dőljön be a ház.

A bajorok nem tartják tiszteletben ősi nevüket. Mint a borusszok ivadékainak nem sört, hanem bort kellene inniok. Vagy — ki tudja — hátha azt is isznak! Csakhogy böles egymásutánban, az ivók regulája szerint:

Bort a serre
Add egyszerre,
Sert a borra
Hadd máskorra.

Páris erkölcesének metamorfozist semmi se jellemzi jobban, mint az italcseré, amely regényhőseinek tapasztalható. Régebben a népnél a cizdre jártak, mint ezt a Corneilleiben Serpolette szájából is hallottuk:

„Éljen a csigeres bor!”

A régi konferenczier-k, amikor a felolvasó asztalhoz ültek, egy pohár cukros vízet kaptak, melybe néhány csepp narancsvirágnedvet vegyítettek. A bállokban mandulatejlet hordtak körül a lakólok.

Most az abszinte gyakorója romboló hatásait ént és ént. Egy-egy szippantásnyi ópium és morfiúm-befecskendezés közt azt a zöldszini mérget hór-pentik föl a tulfinomult boulevardier-k.

Az öt-órás tea átlátszó arcú, álmag pillantású hölgyközönsége csokoládé-bonbonokat szopogat. És ezek vajjon mivel vannak töltve? Ananászkrém-mel? Mogyoró-puréevel? Málna-izzel? Az ám! Cognaccal, kirsch-sel, maraschino-val és más erős likőrrel. Egy idő múlva az ondult haju fejcsékek hátrahanyatlanak a causeuse párnán, a hosszupillás szemhéjak lecsukódnak, a halvány arcok kipirulnak, az elegáns mondaine-ek — be vannak rugva!

Ki venné ezt tőlük rossz néven! Egészen más, a mikor Janó, meg Misó a külső kerepesi-uti lebujban krumpli-pálinkától bonyal és a fizzi hatása alatt végigtántorog az aszfalton s jobbra-balra dőlöngve, lökdösi a járó-kelöket.

— Pfüj! milyen ordináré!

A német Schöngelst-ek annak idején limonádét szürcsöltek. Ferdinánd is arra szomjazott és amikor Luizája hozott neki, mégis izetlennek találta:

— Louise, die Limonade ist matt, wie deine Seele.

A mai iróalmi ital a tea. A régi iskola hívei tejszinnel kedvelik; a naturalizmus hívei rumot, jó sok rumot öntenek belé; a szimbolisták cukrot se tesznek belé; sötéten, keserűen iszzák.

A tej is szerepet változtatott. Hajdanta ez volt az ember első „tápszeré“. Most az anya kíméli a „vonalszépség“-ét és mesterséges módon neveli föl

gyermekét. Ezért olyan satnyák, hogy felcseperedve csak azt hallják:

— Tejet, tejet! Igyék tejet, sok tejet.

Amikor a szerencsétlen ifjú nektárra szomjazik, pasteurizált tejet kell neki nyelni... sokat; liter-számra.

Szegény Bertram pezsgőt ivott, sokat ivott, mindig ivott. Azt hitte, hogy az a Lethe vize... és talán igaza volt

Rosta.

Bertram Tivadar — öngyilkos.

— Buskomorságból a halálba. —

Budapest, november 25.

Bayreuthból érkezett rövid távirat jelenti, hogy Bertram Tivadar, a világhírű német énekes, akit tavaly a budapesti közönségnek is alkalma volt hallani és ünnepelni, tegnap reggel, valószínűleg pillanatnyi elmezavarásban, öngyilkossá lett. Megerősíti a hírt egy másik távirat, amelyet Evva Lajos, a Fővárosi Vigadó bérlejtője kapott a berlini Salter-féle hangverseny-ügynökségtől. Ez a cég közvetítette ugyanis Bertramnak a Fővárosi Vigadóban december 3-ára tervezett fellépését.

Az öngyilkos művész még csak harmincznyolc éves volt és pályájának zenithjén állott. Ünnepeit mindenfelé, nemcsak Németországban, hanem Európaszerte, sőt Amerikában is. Rövid ideig a bécsi udvari operának volt a tagja, de természete nem tűrte a lekötöttséget. Önállóságát semmi áron sem akarta feláldozni. Allandóan közreműködött azonban a bayreuthi és a müncheni ünnepi előadásokban. Don Juan, Escamillo, Mefiszto, Wotan, A bolygó hollandi és Hans Sachs voltak legkiválóbb szerepei. Hatalmas alakja, gyönyörű, mély baritonja és nagy énektudása szinte predestinálták őt ezekre a szerepekre. De az utóbbi időben a szesz italok mértéktelen élvezete aláásta egészségét és emellett anyagi zavarokkal is küzdött, noha fényes jövedelme volt. Harmadik nejeinek tragikus halála óta pedig buskomorságba esett. A ragyogó szépségű, 25 éves asszony ugyanis február 21-én a tengerbe vesztett a Berlin gőzös ciszlyedésekor Hook van Holland mellett, mikor a német operatársulat Londonból visszatért Németországba. Bertram Tivadar is ezen a hajón volt és csodálatos véletlen következtében megmenekült. Neje szölista volt a német operatársulattal s mind a ketten felléptek az amerikai vendégköruton, de üzleti ügyek miatt haza kellett térniük.

A művész környezete már régen féltette Bertramot, mert buskomorsága napról-napra fokozódott. A februári megrázó katasztrófa egészen lesújtotta a művészt, kerülte a társaságot és többször mondta, hogy halálra szánta magát. Barátai rávetették, hogy utazzék Bayreuthba. Őt hét előtt megfogadta a tanácsot és oda utazott. A jelek azt mutatták, hogy lelkesen veddeli a nyitást. Nyolcz nap előtt visszatért Berlinbe s akkor barátai egy pillanatra sem hagyták magára s mikor buskomorsága megint erőt vett rajta, rábeszéltek, hogy menjen ismét Bayreuthba. Bertram el is utazott. Két nap előtt, egy berlini barátjának azt írta, hogy álmatlanságban szenved. Öngyilkosságát tegnap reggel követte el.

Vasárnap reggel félnyolcz órakor a vasúti állomás fogadójának ablakán, a keresztfára felakasztva egy férfit láttak az arra járók, háttal fordulva az utcának. Lármát ütöttek és többen felsiettek. Így tudódott ki, hogy Bertram Tivadar öngyilkos lett. Hamarosan elválták a kötelel, orvos is mindjárt kéznél volt, de már csak a beállott halált konstatalhatta. Az öngyilkos arca nem változott el, keze még meleg volt, tehát valamivel félnyolcz előtt akasztotta fel magát a boldogtalan művész. Holttestét a városi kórházba szállították é ma felboncolták. Amije szállásán maradt Bertramnak, azt a rendőrség vette gondozásába.

A világhírű művész nagy nyomorban halt meg. Aki százazereket keresett s évi gázsija meghaladta a 40,000 márkát, az az utóbbi időben barátainak alamizsnáján élt. Hónapok óta lakott a bayreuthi vasúti vendéglős fogadóiban, aki régi jó ismerőse volt. A nyár elején megírta neki, hogy a szó szoros

értelmében inséget szenved, alig van belevő falatja és kétségbeesett. Ekkor a fogadós sietett neki följárni vendégszeretettel és Bertram elfogadta.

Bertram tragikus halála mindentűt a legnagyobb részvételt kelti.

TÁVIRATOK.

A német birodalmi gyűlés.

Berlin, nov. 25. A birodalmi gyűlés elé terjesztett egyesületi jogra vonatkozó törvényjavaslat többek között a következő rendelkezéseket tartalmazza: Mindenik polgárt megilleti az a jog, hogy a büntető-törvénybe nem ütköző célból egyesületet alakíthasson és gyűlékezeteit tarthasson. Aki közügy megbeszélése céljából gyűlést akar egybehívni, a gyűlés időpontját és helyét a gyűlés előtt 24 órával tartozik a rendőri hatóságnál bejelenteni. A rendőri hatóság joggal bír, hogy engedélyezett gyűlésekre két megbízottat küldjön, akik joggal bírnak arra, hogy a gyűlés elnökétől a gyűlés felosztatását követelhessek. Ezen rendelkezések ellen vétők 600 márkáig terjedő pénzbírsággal, vagyontalanság esetén fogházbüntetéssel súthatók. E törvény rendelkezései nem vonatkoznak a törvény által előírt avagy az illetékes hatóság által egybehívott gyűlésekre.

A dumából kizárt képviselő.

Berlin, nov. 25. A Wolff-ügynökség pétervári távirata szerint az igazságügyminiszter felszólította a дума elnökét, hogy Kolljubakin pétervári kadettpárti képviselőt, aki ellen egy 1906. évben Szamarában mondott beszéde miatt bünvádi eljárás indult, zárja ki a dumából.

Közgazdasági táviratok.

New-York, nov. 25. Terményárak. Ganol. New-Yorkban 10.20, nov.-re 10.71. február 10.39. New-Orleansban 10.87, Petroleum stand withe New-Yorkban 8.75 Filadelfiában 8.70, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 178.—. Zsir. Vestern Steam 8.25 Rohe festvérek 8.75. — On 31.—31.75 Réz 13.25—13.75.

Csikagó, nov. 25. Gabonárak. Zárlat. Buza fránya szilárd, decembebre 92.50—91.25 K., májusra 101.50—100.60 K. Tengeri szilárd, novemberre 52.50 K.

Csikagó, nov. 25. Terményárak. Zsir január 7.25, tegnap 7.22, májusra 7.27, tegnap 7.22 Salonna short clear 7.24, tegnap 7.24. Sertésus január 11.95, tegnap 11.75.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Pestvármegye a kulturáért. Pestvármegye közönsége az Országos Magyar Iskolaegyesületbe örökös tagul s a Nagypénteki református társaság kötelekébe alapító tagul belépett s a Magyar Földrajzi Társaság részére 1000 koronát szavazott meg.

UJDONSÁGOK.

Naptrend. Naptár. Kedd, november 26. Róm. kath. Konr. 14. év. — Protestáns: Konrad. — Görög-ország: november 15. A sz. János. — Zsidó: Kiszlev. 10. — A nap két reggeli 7 óra 17 perczkor, nyuszik délután 4 óra 14 perczkor. — A hold két este 7 óra 53 perczkor, nyuszik déli 12 órakor.

A kereskedelmi államtitkár fogad. délután 2 órakor. — A Magyar Sínök Országos Szövetségének választmányi ülése. — A VI. kerületi függetlenségi és 48-as kör ünnepélyes társaságosajaja esti 8 órakor Vörösmarty-utca 36. szám alatt. — Szabad Ekvitén. Dr. Alexander Bernát esti fél 7 órakor előad. „Az emberiség nagy gondolkodói” címen a József-műveltemi kert nyaktérképén. — Az amalfi műgyűjtők kiállításának ünnepélyes megnyitása délután 5 órakor az Iparművészeti Múzeumban. — Az alkotmányvédők értekezlete esti 8 órakor. — Az V. ker. református templom bizottságának ülése esti 7 órakor Rózsa-utca 20. szám alatt. — A Országos Régészeti és Emléktani Társulat havi ülése délután 5 órakor az Akadémiaiban. — Az Iparművészeti Társulat karácsonyi vásárlásának megnyitása az Iparművészeti Múzeumban. — A Képzőművészeti Társulat téli tárlata nyitva a Műcsarnokban 6—3 óráig. Belépődíj 1 korona. — Márk Lajos nyitteményes kiállítása a Nemzeti Szalonban nyitva 9—6-ig. — Belépődíj 1 korona. — Nagy Zsigmond gyűjteményes kiállítása a Könyves Kálmán-műintézetben (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Tolnay Ákos gyűjteményes kiállítása az Uránia Képtér szalonjában nyitva 9 óráig. Belépődíj 20 fillér. — Doby Jenő gyűjteményes kiállítása a Képzőművészeti Múzeumban zárva. — A Nemzeti Múzeum régészeti tárlata nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Fővárosi Múzeum zárva. — A Néprajzi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10-től fél 2-ig. — A Földtani Intézet muzeuma megtekinthető 1 korona belépődíjjal. — A Közlekedési Múzeum zárva. — Az Aquincumi Múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9—1-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az Ezerévesi Könyvtár nyitva 9—12-ig és 3—8-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9—12-ig és 3—6-ig. — A Pedagógiai Múzeum és Könyvtár zárva.

Tanítónyomor.

Bismarck mondta, hogy Németország nagy hatalmi állását a tanítók teremtették meg. Ebben a mondásban benne van a nagy tisztelet, melylyel a német nép a tanítóinak kulturfeladatát és nemzetfentartó hivatását elismerte már a nagy német kancellár előtt és után is. Abból a sok-sok millióból, amit hadseregére áldoz, ugyancsak tekintélyes summát juttat mindenkör annak a másik hadseregnek, mely a germán szellem győzedelmes fegyverével nem egy Szadánt szerzett meg a kultura csatamezején a németeknek.

De hol késik az éji homályban az a magyar Bismarck, aki a honi viszonyokra alkalmazhatná ezt a mondást — jogosan. Mert hogy ez az alkalmazhatóság nem a magyar tanítószágon mulik, éppen oly bizonyos, mint bizonyos az, hogy a mi viszonyaink eddig nem fejlődtek oly szerencsésen, hogy ily bismarcki mondás, bárki aikáról is, a közleomosolygás veszélyének kitéve ne lett volna.

A magyar tanítószágot számtalanszor keresztül ment már azon a tűzpróbán, melyen bemutatták, hogy bennük is megvan mindaz az erő, tudás és felkesedés, mely elegendő ahhoz, hogy egy jövő Magyarország kulturahadseregét az ő kezükre bízzák. Jóllehet ezt a hivatalos körök is elismerték róluk és nyugodt lélekkel bízták rájuk a nemzet zsongóinak nagyra nevelését. Ámde e folytonos kulturcsatározás végigküzde-séhez, mily kevés a nyugodt lélek, melylyel a hivatalos Magyarország a tanítók gárdájának adózott. Elmondhatták ők is: „Még egy ilyen győzelem és — elvesztünk!”

És azóta egyebet se tesznek, mint folyton erkölcsi győzelmeiket aratnak, csak azért, hogy örökös nyomorral küzdve, a lassu, de biztos pusztulás legyen győzedelmi pálmájuk. Ma ott tartunk a tanítószággal, hogy nyomoruk versenyt jajaat a kóristák és a díjnokok példabeszédes szegénységével. Valósággal a kultura templomegerei ők, akik bizony édes-keves hasznát vehetik a sok-sok tömjénfüstnek és cikornyás dicsériadának, melylyel szívós és önfeláldozó küzdelmeikért a hivatalosság oltáráról elárasztják őket. Emberek ők is csak, husból és vérből való emberek, akik a szervezet követelményeinek éppen úgy alá vannak vetve, mint bármelyik más emberfia, aki ezredrészét se veszi ki az élet küzdelmeinek és százezer részét se hozza az áldozatoknak, mint a szellem e névtelen közkatonái.

A fát vágó, ezimet író és egyéb hivatásával össze nem vágó munkát végző tanító ma már nem tartozik a meglepetések közé, meglepő csupán az, hogy még egyáltalán akadnak emberek, akik a tanítószágot idegölő, kicsinyes anyagi gondoktól szaturált foglalkozását vállalják életfá-lyának. Hihetetlen, hogy egy modern és rendezett államban szellemi munkások ilyen rendezetlen és bizonytalan sorsnak legyenek kitéve.

És mindez miért? Mi az, ami mégis erőt ad a kombattánsnak, hogy körömszakadtáig küzdjön, marakodjon, meghaljon, de meg nem adja magát? Megélni nem tud és az övéi megélhetését sem tudja biztosítani. Az ember akarva, akaratlanul is, himi kénytelen a misszió felsőbb-séges ideáljában...

Az a szerencsétlen özvegy asszony — tanító özvegye, — aki ma, három napi éhezés után nyomorúságát bizonyítandó, levetette magát a ragyogó Duna-hidról, mint a tanító-nyomor szomorú perszonalifikáltsága hatott. Mint egy fájdalom, sokáig türelemmel visszafojtott jajkiáltás, melyet az elnyomott és még nem becsült, nyomorgó és elkeseredett tanítók küldtek az állami humanizmus fóruma elé.

Magában az esetben csak az a meglepő, hogy akadtak emberek, akik előtt egy tanító özvegyének bizonyítani kellett nyomorát.

Ily súlyos argumentummal még hozzá.

— elle.

— **Személyi hír.** Gizella bajor hercegnő tegnap este Ferencz Szalvátor főherceg és neje látogatására Münchenből Wallseebe érkezett, a honnan délután a király látogatására Bécsbe utazott.

— **A német császár betegsége.** Vilmos német császár állapota, mint Highlifeből jelentik, lényegesen javult. A köhögési inger elmúlt, úgy, hogy a császár ismét dohányozhatik. Látogatókat a császár nem fogad. A környékbeli arisztokráciából senki sem kapott meghívót. Tegnap a császár így szólt a polgármesterhez:

— Most leginkább annak örvendek, ha egyedül lehetek.

— **Királyi kitüntetések.** A király gróf Zichy Aladár, a király személye körüli miniszter előterjesztésére a közszolgálat terén szerzett érdemeik elismerésül Radács István min. titkári címmel és jelleggel felruházott földmivelésügyi minisztériumi min. segédtitkárnak a Ferencz József-rend lovagkeresztjét, Fischer Ödön és Dorner Béla gazdasági intézőknek a koronás arany érdemkeresztet, dr. Czettler Jenő földmivelésügyi minisztériumi min. segédfogalmazónak pedig az arany érdemkeresztet adományozta. A király Varga Imre honvédelmi minisztériumi segédhivatali igazgatójának sok évi kiváló és eredményes közszolgálatát elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— **A kultuszminiszter audienciája.** Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter a heti kihallgatását egyéb hivatalos elfoglaltsága miatt nem tartja meg.

— **A király orvosa.** A király dr. Kerzlt és Neusser tanárt a Ferencz József-rend nagykeresztjével tüntette ki.

— **Kinevezés.** A király Kálmán Gusztáv miniszteri osztálytanácsost miniszteri tanácsossá, Maloviczky János miniszteri titkár miniszteri osztálytanácsossá nevezte ki, továbbá Berczik Gyula miniszteri osztálytanácsosnak a miniszteri tanácsosi, dr. Ary Pál miniszteri titkárnak a miniszteri osztálytanácsosi, dr. Csécsy József miniszteri fogalmazónak a miniszteri segédtitkári címet és jellegét adományozta. Bánó Zoltán miniszteri osztálytanácsost miniszteri tanácsossá, dr. Ferdinandy Géza miniszteri titkár miniszteri osztálytanácsossá nevezte ki a király, továbbá Payr Vilmos miniszteri osztálytanácsosnak a miniszteri tanácsosi címet és jellegét, dr. Hankó Vilmos budapesti II. ker. állami főreáliskolai tanárnak a középiskolai igazgatói címet adományozta.

— **A Nasi-pör.** Nasi védői végleg lemondtak a védelemről s Mazza ügyvéd Nasival folytatott tárgyalás után a törvényszék rendelkezésére állott. Az új védő-kollégium a következő ügyvédek közül áll: Mazza, Randanini, Coboevich, Di Benedetto és Fabricci.

— **Egy miniszter balesete.** Lloyd George, angol kereskedelmi minisztert csaknem végzettségé válható baleset érte. Automobilon Manchesterből Londonba utazott s Lichfield közelében az országút egyenletlen helyén az automobil zökkenése következtében, az üvegből való szélvédőre esett. A miniszter szemhíját egy üveg-szilánk fölívágta, úgy, hogy azt be kellett varrni.

— **Politikai párbaj.** Ambrózy Gyula és Ferenczy Sándor főjegyző ma kardpárbajt vívtak. Segédek voltak Ambrózy részéről Molnár Viktor főrendiházi táj és Ottlik Péter, Ferenczy részéről gróf Gyürky Viktor és dr. Muth Gáspár. Ötszöri összecsapás után, mivel néhány karczölést leszámítva sebesülés nem történt, a segédek végki-merülést konstataáltak s megszüntették a párbajt.

— **Az idei Nobel-díj.** Az idén a kémiai Nobel-díjat igen érdemes tudós, Crookes William kapja. Crookes William az, aki a róla elnevezett csőben a katrol-sugarakat fölfedezte. Ezen a nyomon indult el annak idejében Röntgen, aki az X-sugarakat fedezte föl a Crookes-csőben. Nélküle tehát az orvosi tudomány sem jutott volna egyik legfontosabb diagnosztikus eszközéhez. Az egész tudományos világban meglepéssel veszik tudomásul, hogy a Nobel-díjat ez az érdemes tudós nyeri az idén.

Stockholmból éjjel jelentik, hogy az Aftenbladet megczáfolja azt a hírt, mely szerint az ez évi Nobel-díjat Sir William Crookes nyerte volna meg.

— **A forradalmi Oroszországból.** Hogy a forradalmi propaganda mennyire terjed el Oroszországban s mily elszántak az emberek, azt az alább közlendő események bizonyítják legvilágosabban. A pétervári zenekonzervatóriumban tíz kilogramm dinamitot találtak egy szimfónia próbája alkalmával. A merénylő, a konzervatórium egyik alkalmazottja, megszőkött. A dinamitot éppen akkor találták meg, a mikor Fried Oszkár berlini karmester a főpróbát megkezdte. A terem zsufolya volt s a következmények borzasztóak lettek volna, ha a merénylet sikerül. A czár élete ellen tervezett merényletnek ismét nyomára jöttek. A pétervári császári jogakadémiának egy növendéke, a növendékek küldöttségének a czár által való fogadása alkalmával bombát akart dobni a czár elé. Az illető diák neve Dimitrevski. A diákot letartóztatták; osztályfőnökét, Fedulov tanárt pedig állásától felfüggesztették.

Megemlékeztünk röviden arról, hogy egy, az orosz forradalmi párthoz tartozó fiatal leány, kit a párt a czár megvilkolásával bizott meg, a czári palota közelében öngyilkos lett. Az esetről, mely azt bizonyítja, hogy az orosz forradalmi párt beláthatatlan következményű merénylettervét minden körülmények között megvalósítani igyekszik, utabban a következőket jelentik lapunknak: A czári palota közelében czirkáló rendőr 18-án az esti órákban halk nyögést hallott a palota irányában. Rögtön a hang irányában indult s lámpájával keresgélmi kezdett a kövezeten s nem messzire egy választékosan öltözött fiatal nőt talált a földön fekvő. A nehézkösen lélegző hölgy a rendőr megpillantásakor így szólt:

— Segítsen kérem rajtam, mert megmérgeztem magamat.

A rendőr értesítette az esetről a mentőket, akik a nőt az Obuchow-kórházba szállították. Midőn a kórházban levették a ruháját és ágybafelektették, több okmányt és mindenféle írást találtak nála, melyek az első pillanatra elárulták, hogy tulajdonosuk a forradalmi párthoz tartozik. Rögtön értesítették a rendőrséget, ahonnan több magasrangú rendőrtisztviselő és két vizsgálóbíró ment ki a kórházba. Hosszas rábeszélés után sikerült az egyik vizsgálóbírónak a leányt valószínűsíteni, aki bevallotta, hogy tagja a forradalmi szövetségnek, amely megbizta, hogy merényletet kövessen el a czár ellen.

A pétervári távirati ügynökség jelentése szerint, teljesen légből kapott egy berlini lapnak azon híre, mintha egy ezredesi ruhába öltözött egyén Stolypin miniszterelnök lakásába hatolt és ott merényletet akart volna elkövetni. Az orosz forradalmi eseményekkel szoros kapcsolatban van az alábbi hír is, mely Vladivosztkából érkezik: A műszaki zászlóalj október 29-iki és több torpedónaszád legénységének október 30-iki lázadása ügyében indított vizsgálat eredménye szerint, a műszaki zászlóalj 198 emberét, három torpedónaszád, az „Askolde” nevű czirkáló és a szibériai hajóraj ötödik osztályának legénységét találták bűnösnek. A katonai hatóság ezek ellen, valamint két torpedónaszád parancsnoka és két paraszt ellen megindítja az eljárást. A tárgyalások holnap kezdődnek, a nyilvánosság kizárásával.

— **Radikális pártszervekedés.** Az Országos Radikális-párt, amely Kaffka László nyugalmazott államtitkár vezetésével szervezkedik az országban, tegnap a Lipótvárosban tartotta alakuló gyűlését. A gyűlésen, amelyen megjelent Kaffka László is, dr. Ságody Gyula elnökölt. Megnyitó beszédében élesen támadta a kormányt, amely feudális arisztokráciára támaszkodik, s amely ellen a polgárságnak szervezkednie kell. Azután Kaffka László szólt fel, hogy megvédelmezze Fejérváryt, aki szerinte a katonai uralmat akadályozta meg azzal, hogy a kormányzásra vállalkozott és a békés kibontakozást lehetővé tette. Végül kijelentette, hogy a volt darabont miniszterek nem tagjai a radikális pártnak. Dr. Takács Sándor felszólalása után a gyűlés elhatározta az V. kerületi radikális-párt megalakítását, amelynek elnökévé dr. Ságodyt választották meg.

— **Árpád sírja.** A honfoglaló Árpád vezér sírhelyét véglegesen megállapította a miniszterelnök által kiküldött tudományos bizottság. A helyszínen tartott kutatások eredményéről az országos bizottság egyik tagja, dr. Szendrei János, az akadémia tagja fog beszámolni azon a felolvasó-estén, amely december 7-én, szombaton lesz a Magyar Nemzeti Múzeum dísztermében.

— **Róma polgármestere.** Róma városának községi tanácsa, mely az általános községi választások óta ma tartotta első ülését, 60 szavazattal Nathan Ernestot választotta polgármesterré.

— **Bécs Radeczky-ünnep.** Az újabbkori osztrák hadjáratok legeredményesebb hadvezérének, Radeczky tábornagy halálának ötvenedik évfordulóját ünnepelte tegnap Bécs városa. Az ünnepély rekviemmel kezdődött, amelyen a király képviselőjében Ferencz Ferdinánd főherceg, továbbá Frigyes és Károly Ferencz József főherczek, a helytartó, a polgármester és az alpolgármesterek, Bienerth, Ebenboch, Peschka, Abrahamovicz és Fiedler miniszterek, a vezérkar, a polgári és katonai hatóságok fejei, valamint a főherceg kívánságára a Radetzky-hadastyánok vettek részt. A nagyszámu koszorúval ékesített Radetzky-szobor elé a bécsi helyőrségi csapatok egy-egy százada, a többi csapatok kirendeltségei, Bécs és környékének összes katonai és hadastyán egyesületei, valamint az összes tartományok katonai egyesületeinek küldöttségei vonultak fel. A mise után az ünnepélyen résztvevők a tábornagy szobra elé vonultak, ahol Ferencz Ferdinánd főherceg a Radetzky-hadastyánokat egyenkint megszólította. Az ünnepély végén a csapatok és az egyesületek elvonultak a főherceg előtt, a lakosság élénken megjelenezett. A Radetzky-ünnepély a városházán folytatódott, ahol a hivatalos fogadtatásra az összes katonai és hadastyán egyesületek kiküldöttjei, valamint a Radetzky-hadastyánok jelentek meg. Kivülük megjelentek még Bienerth, Ebenboch, Abrahamovicz miniszterek, a városi hatóságok fejei, tábornokok stb. A polgármester a város nevében üdvözölte a hadastyánokat és azon érzett örömeinek adott kifejezést, hogy valamennyi királyságnak és országnak állampolgárai megjelentek az ünnepélyen; méltatta Radetzky jelentőségét, aki a monarchiát néhez időkben megmentette. Ebenboch földmivelési miniszter a kormány nevében üdvözölte a hadastyánokat, méltatta Radetzky kiváló erényeit. A király, hatvan éves uralkodói jubileumára való utalással, a szónok felhívta a jelenlévőket, hogy esküképpen kiálták: Vagyont és életet császárukért, vagyont és életet a hazáért! A jelenlévők háromszoros hoch-ot kiáltottak a királyra és a Gotterhaltet énekeltek. A király Ebenboch miniszternek táviratilag köszönte meg a Radetzky-ünnepélyen résztvevők részéről megnyilatkozott hódolatot.

— **Milliók orvosi czélokra.** Rockefeller, Amerika egyik leggazdagabb nábobja megint óriási jótékony alapítványt tett. Nem kevesebb, mint kétmillió hatszáz ezer dollárt szánt orvosi czélokra. Ez a jótékony alapítvány minden eddigi jótékonyaságánál becsesebb s bizonyára az emberiség üdvére fog válni.

— **Huszonháromezres pör.** A braunschweigi országos törvényszék ma visszautasította gróf Civry örökösének a cumberlandi hercegi és a szász királyi, mint Vilmos braunschweigi hercegi örökösével szemben huszonháromezres márkányi örökségrész kiadása iránt indított keresetét. Felperesek keresetüket azzal indokolták, hogy Civry grófnőt mint Károly braunschweigi hercegi leányát legitimálták.

— **A visszavándorlók.** A Cunard-társaság Karonia gőzöse nyolczszáznegyven határozó magyar utassal szombaton, e hónap 23-án indult Newyorkból Fiuméba, ahová december 10-én fog megérkezni. Pestvármegye törvényhatósági bizottsága ma délután Gulner Gyula főispán elnöklésével ülést tartott, amelyen az Amerikából visszavándorló munkások sorsával foglalkozott és indítványt fogadott el arról, hogy a kormányt meg kell bízni a kivándoroltak visszatelepítésére és foglalkoztatására. Az indítványt Révész Béla és társai terjesztették elő.

A Cunard-hajóstársaság Ultónia gőzöse ötszázhusz magyar visszavándorlót hozott Triesztbe, honnan vasárnapra virradó éjjel különvonattal érkeztek Fiuméba. Itt Lekky István miniszteri osztálytanácsos üdvözölte a hazatérőket. Arra a kérdésre, hogy milyen állapotok uralkodnak Amerikában, a miniszteri osztálytanácsos azt a választ nyerte, hogy az ottani gyárak az üzemeket redukálták és ennek következtében teljes munkahiány állott be.

— **A csernovai vérengzés újabb áldozata.** A Rókus-kórházban ma meghalt Sullik Kuesera András, aki tizenötödik áldozata a csernovai vérengzésnek. Temetése csütörtökön lesz. A sebesültek egyike, Czibulka Mária, tegnap gyógyultan utazott haza.

— **Négymillió örökség.** Merczfalva temesgyepei községnek szenzációja van. Irigykedve emlegetik Stefanovits György községi bíró nevét, akire nagy örökség vár. Stefanovits egyik rekona ugyanis Szerbiában lakott és a foglalkozását olyan sikeresen űzte, hogy négy millió koronára rugó vagyona tett szert és meghalt végrendelet hátrahagyása nélkül. A négymillió vagyona éppen kapóra jött a szerb kormánynak. Egy esztendő sem telt el és a szerb kormány már is konstata, hogy Stefanovits végrendelet és örökösök hátrahagyása nélkül hunyt el, tehát vagyona a szerb államkincstáré. Időközben azonban a merczfalvai Stefanovitsnak fülébe jutott gazdag rokonának halálhíre s természetesen a hátrahagyott vagyon nagyságának híre is. Stefanovits, aki közeli rokonságban állott a négymillió halottal, rögtön levelet írt egy belgrádi ügyvédnek, hogy sürgősen küldje el Merczfalvára a milliókat. Kérésére azonban azt a választ kapta, hogy a milliókat elnyelte a szerb államkincstár. Stefanovits fellármázta az összes magyarországi Stefanovitsokat, akik közül az örökség hírére hetvennégyen jelentkeztek és elhatározták, hogy be fogják pörölni négymillió korona és járulékaik erejéig a szerb kincstárt. Eleinte valamennyien egyetlen ügyvédet akartak megbízni a per vitelével, de ez nem akart belemenni abba a feltételbe, hogy minden kipörölt tízezer koronából háromezer öt illet, pörvesztés esetén ellenben nem kap semmit. A Stefanovitsok most hetvennégy ügyvédet bíztak meg a pörrel s mindegyik örökös a maga nevében külön pörül a szerb kincstárt.

— **Drágaság mindenfelé.** Brünben tegnap délelőtt mintegy három-négyezer emberből álló tömeg gyülekezett, hogy az élelmiszer drágaság miatt tüntessen. A tüntetők végigvonultak a város utcáin s munkásdalokat énekeltek és különböző kiáltásokat hallattak. A menetben a drágaságot kárhóztató táblákat hordoztak. Inczidens nem történt. — Prágában a szociáldemokraták tegnap délelőtt a vadász-szigeten gyűlést tartottak, amelyen háromezernél többen vettek részt. Német és Johannis képviselők jelentést tettek a szociáldemokrata képviselőknek az élelmiszer-drágaság miatt kifejtett parlamenti működéséről. A munkások kedve meglehetősen izgatott volt, de a gyűlés azért nyugodtan folyt le. A legtöbb résztvevő munkásdalok éneklése közben a Venczel-téren át a muzeum elé vonult, ahol azután rendben oszlott szét a tömeg.

— **Összeültözött vonatok.** A gemersheimi pályaudvaron két tehervonat összeültözött. Egy fűtő súlyosan megsebesült. 17 kocsi összezúzódott.

— **A páris-touloni vonatrablás.** Adunk hírt arról, hogy a páris-touloni gyorsvonat ellen csütörtökről péntekre virradó éjjel rablómerényletet követtek el. A vizsgálatnak sikerült három nappal a rablótámadástól visszamenőleg a rablók működését megállapítani. Annak az állomásnak a személyzete, ahol a rablók a vonatra beszálltak, azt vallja, hogy azok az emberek, kikre a rablók személyleírása ráillik, több próbát tettek Páris és Orleans között és a körülményeket és a vidéket alaposan tanulmányozták. Mindazonáltal egy fontos körülmény kikerülte a figyelmüket. A rablók ugyanis azt hitték, hogy csak egy alkalmazottat fognak a podgyászkocsiban találni és meg voltak lepve, amikor ott két embert találtak. Ennek a második alkalmazottnak a jelenléte megzavarta eredeti tervüket és így kénytelenek voltak fegyverhez nyulni. A vasuti alkalmazottak azonban a legnagyobb hidegvérrel és bátorsággal védekeztek, úgy, hogy a rablók végre is kénytelenek voltak kerekét oldani, miközben nyolcz postacsomagot a vasuti töltésre dobtak. Ezekből a csomagokból később háromat megtaláltak a töltésen, öt csomagot a rablók magukkal vittek. A rablóknek eddig semmi nyoma. A postacsomagokban olyan értékpapírok voltak, melyeknek a rablók hasznát nem vehetik és 7000 frank készpénz, mely legnagyobb részt a kisebb állomások bevételeiből eredt. Időközben megszerették pontos személyleírását a három rablónak, kiket a pályaudvaron és egy környékbeli erdőben láttak. Megtalálták az álkufesot is, melylyel a rablók a podgyászkoocsit kinyitották és amelyet az uton eldobtak.

— **Leégett ház.** New-Yorkban olaszok által lakott bérházban ma reggel tűz támadt, mely alkalommal tizenhárom ember életét veszítette, számosan megsebesültek.

— **Bucus az Erzsébetvárosban.** Tegnap volt a bucus az Erzsébetvárosban. Délelőtt a Szegegyház-téren levő templomban Várady Géza apát nagymisét mondott és utána Robicssek Ferencz prédikált. Délután Novák István plébános Te Deumot mondott. Az utcákon, bár jó hívős volt az idő, késő estig nagy embertömeg hullámozott.

— **Leégett fatelepe.** A Thökölly-uton levő Breiner és Tausk-féle fatelepen tegnap tűz ütött ki, amely csakhamar elpusztította az egész fatelepet. A tűzhöz kivonult Markusovszky segédtiszt vezetésével a VI., VIII., IX. és X. kerületi tűzoltóság, amely azonban nem tudott a dühögő lángokkal megküzdeni és csak arra szorított, hogy a lángtenger terjedését akadályozza meg. Négyórán rettetés erőmegfeszítés után végre sikerült is ez a munka. A telepről csak ma reggel vonultak be a tűzoltók. A rendőrség megállapította, hogy a tűz gyújtogatásból eredt. A teleppel szemben levő Egerváry-féle ház második emeletéről ugyanis tegnap egy nő tüzes hamut szórt le. Az égő pernyétől meggyulladt a fatelepe palánkja, amittől lángba borultak a közeli fatömbök is. Hogy ki volt a tüzzszóró nő, még nem tudni. A kár meghaladja a 200.000 koronát.

— **Letartóztatott uzorás.** A rendőrség uzorauzelmek miatt letartóztatta Csillag Ignác czeglédi születésű, 44 éves sertéskereskedőt. A letartóztatásra Eckhardt Tasziló földbirtokos feljelentése adott alkalmat, akit Csillag néhány ezer korona köcsönért kiforgatott 30.000 koronát érő birtokából, mely Magyaróvár határában fekszik. Eckhardtnek április hónapban pénzre volt szüksége és Csillaghoz fordult. Az uzorás hosszas alkudozás után egy 1350 koronás váltóra 400 koronát adott neki. Amikor elszórt ez a pénz, Eckhardt megint Csillaghoz fordult. Ekkor már magasabbra szabta igényeit az uzorás. Eckhardt aláíratott egy 12.000 koronás váltót, amiért nagyon csekély összeget fizetett ki s a váltót bekebelezette Eckhardtnek magyaróvári birtokára. A legközelebbi alkalommal már csak úgy akart köcsönt nyújtani a földbirtokosnak, ha az átírta nevére a birtokot — a köcsön biztosítása fejében. A megszurolt földbirtokos ebbe is belement, miután Csillag három hónapos terminussal visszavásárlási jogot biztosított neki olyaténképpen, hogy az újabb 8500 koronás köcsönére a visszavásárlás pillanatában Eckhardtnek még 1700 koronát kell fizetnie. Természetes dolog, hogy a 8500 koronát sem kapta meg hiánytalanul a földbirtokos. Csillag leolvasott előtte 4800 koronát, de már a következő pillanatban köcsönkért tőle 2000 koronát, amelyért váltót adott. A három hónapos terminus letelt s Eckhardtnek, hogy a birtok ismét a nevére kerüljön, összesen 20.000 koronát kellett volna lefizetnie az uzorásnak, holott összesen csak 6000 koronát kapott tőle. Eckhardt nem fizette le a 20.000 koronát, ellenben feljelentette Csillagot uzorára miatt a rendőrségen. A vizsgálat során aztán dr. Sándor László rendőrkapitány ma délelőtt Csillagot letartóztatta.

— **A „mozi” alkonya.** Kemény rendeletet bocsátott ki ma a főkapitány a mozgósínházak ellen. Rossz idők kezdenek járni a kedves, a jó meleg, a ragyogó „mozik” felett. Tagadhatatlan azonban, hogy szükség volt már egy kis korlátozásra. Ezek a mozgókép-vállalatok ugyanis, az utóbbi időkben úgy elszaporodtak a főváros egész területén, hogy a főkapitány már a közrend érdekében is kénytelen volt a nagy versengésbe egy rendelettel beleszólni. A nevezetes rendelet ez:

A különböző elnevezésű mozgókép-mutatványosok ma már annyira elszaporodtak a fővárosban, hogy ezek ma már a közönség ily irányú szórakozási igényeit a szükséges mértéken túl is kielégítik. Sőt a szaporodás az utolsó időkben olyan mértéket ért, hogy az ilyen vállalatoknak egymással való versengése és az a törekvésük, hogy egymást mutatványaikkal és reklám dolgában fúlszárnyalják, — közrendészeti tekintetből már aggályosnak mutatkozik. Erre való tekintettel szükségesnek látom, hogy az ilyen vállalatok semmivel sem megokolható további elszaporodásának gátat vessék. Elhatároztam azért, hogy a mostani létszámon felül ilyen mutatványokra több engedelmet nem adok. Erről mindazokat, akik esetleg ilyen újabb vállalatok létesítésének tervével foglalkoznak, saját érdekükben és vagyoni károsodásuk megelőzése céljából értesítem.

— **Alapszabály jóváhagyás.** Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter a beszterczébányai építőiparosok szövetségének alapszabályait rendeletileg jóváhagyta.

— **A reklám birodalmából.** Leopold Gyula, az „Általános Tudósító” szerkesztője és hirdetési iroda tulajdonosa Budapesten több mint tíz év óta fejt ki agilis tevékenységet, hogy a sajtó és a hirdetők érdekét összeegyeztesse. Bátran állítható, hogy Leopold Gyula irodája nagyban hozzájárult, hogy a reklám hazánkban is tervszerűen és hatásosan fejlődjék, hogy a kereslet és kínálat legkényelmesebb és legolcsóbb közvetítője minél jobban emelje a forgalmat és befolyásolja a versenyt. Jól tudja ma már a kereskedelmi, gazdasági- és ipari üzletek, vállalatok, hogy az állandó, ügyes és észszerű reklámozás emeli hirnevüket, növeli forgalmukat, garantálja vagyonukat. Nem olyan könnyű azonban a sikeres reklámozás; nagy gyakorlat, tapasztalat, tudás és szorgalmas munka szükséges ehhez. Leopold Gyula nagy apparatussal dolgozó irodája e tekintetben kitűnően felel meg hivatásának. Ez az első-rangu intézmény, mely a hirdetővilág érdekeit szíves-lelélekkel szolgálja, magát a hirdetővel azonosítja, amennyiben a hirdetések feltűnő és érdekes szövegét megfogalmazza, a reklám minden módját kihasználja s ugyszólván a hirdető helyett is dolgozik. Az „Általános Tudósító” megbízhatóságát, bonitását és elsőrendű munkaképességét legjobban bizonyítja az a tény, hogy nemcsak a legnagyobb magyarországi, hanem a tekintélyesebb és legelőkelőbb külföldi cégek is állandó üzletlelei, mert kiváló szakértelemmel, felülmúlhatatlan pontossággal, odaadó lelkiismeretességgel eszközöl bármiféle hirdetéseket, reklámokat úgy az összes budapesti és vidéki, mint a külföldi lapokban és naptárakban. Vállalatának egyik fontossága a vidéki lapok központi hirdetési osztálya, továbbá a naptárosztály, melyben ma már több mint 200 magyarországi és ausztriai naptár van kizárólagosan képviselve, továbbá az általános ismert villamos vasuti reklám-vállalat, melynek anyaga a Közuti vasut ajtóm elhelyezett népszerű reklám. Ez utóbbi szintén Leopold közismert irodájából indult hódító utjára. Nem csoda tehát, hogy manap ezt a kiváló hirdetési irodát Európa legelső hasonló vállalatai között említik. A cég tavaly jubileuma alkalmából egy 376 oldalnyi terjedelmű katalógust adott ki, mely érdeklődőknek (s mely cég ne lenne az?) szívesen áll rendelkezésére. A vállalat irodai helyiségei Budapesten az Erzsébetkörút 41. sz. egész első emeletére terjeszkednek ki.

— **Házasságok.** Gróf Koenigsdorff Eberhard, gróf Koenigsdorff Félix és neje, lichtenfelsi báró Dalwig Paula fia, december elsején fél három órakor vezeti oltárhoz a fiasori ev. templomban dr. Hertzka Tivadar kintin publicista, a Magyar Hírlap volt főszerkesztője és neje, Modern Jozefin leányát, Hertzka Elza Mária.

Juventius Antal mérnök holnap déli 12 órakor tartja esküvőjét a budapesti erzsébetvárosi plébánia-templomban Máday Margittal.

Dr. Konkoly Tihamér Békésmegye aljegyzője s a „Békés”-nek belső munkatársa jegyet váltott Orosházán Torkos Kálmán főjegyző leányával, Saroltával.

— **Testvérgyilkosság kötötívél.** Szkerisova Lezesti tordamegyei községben borzalmas módon végrehajtott testvérgyilkosság történt. Gráf Alexandra nevű oláhlegény kötötívél szíven szurta öcsesét Juonts aztán, hogy kegyetlen tettét elpalástolja, felakasztotta egy fára. Az eset részletei a következők: A Gráf-testvérek anyjuk után elég csinos vagyont örököltek, melyből 6—6.000 korona jutott egyikükre. A nagyobbik fiu, Alexandra, már évekkel ezelőtt megkapta a pénzt s dorbézőlő természetű lévén, azt hamar elköltötte. Öcsesét, ki még csak huszonhárom éves volt, most erőnek erejével arra akarta rábírní, hogy mondjon le az ö jávára az örökségéről. Juon persze semmiképpen sem volt erre hajlandó, amiért a bátyia elhatározta, hogy megöli öcsesét és így szerzi meg az örökséget. Tervét a napokban végre is hajította. Utána lopózkodott öcsesének, amikor ez az erdőbe ment tehenet legeltetni s ott hátulról megtámadta, a földre teperte s egy kötötívél szíven szurta. Mikor meggyőződött róla, hogy öcsese meghalt, hurkot vetett a nyakába s az erdő egyik fájára felakasztotta. Ott találták meg a járőrelők, akik öngyilkosnak tartották s levágták. A bonczolás azonban kiderítette, hogy Gráf Juon nem lett öngyilkos, hanem gyilkosság áldozata. A csendőrök meg is indították a nyomozást, melynek eredményeképpen Gráf Alexandrát tegnap letartóztatták. A gyilkos testvér beismerte véres tetteit.

— **Avatóünnep.** A VI. kerületi függetlenségi párt holnap, kedden este avatja fel új párhelyiségeit (Andrássy-ut 67). Az ez alkalomból tartandó ünnepepen résztvesznek Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter, gróf Apponyi Albert kultuszminiszter és Günther Antal igazságügyminiszter, továbbá a függetlenségi párt számos vezető tagja.

— **Száguldó szörnyeteg.** Londonból jelentik, hogy Colville vezérőrnagy, aki motorkerékpáron haladva, nekiment Raviinson tábornok automobiljának, ma a kórházban meghalt.

— Elfogott nemzetközi zsebtolvajok. Tegnap este 10 órakor a keleti pályaudvarra kirendelt detektívok a zentai vonat egyik harmadosztályú kocsijáról segélykiáltásokat hallottak. A kocsi perronján Deutsch Illés zentai földbirtokos hevesen dülakodott egy elegánsan öltözött úrral, aki, a hogyan az később kiderült, ki akarta lopni a földbirtokos zsebéből annak 3500 koronát tartalmazó pénztárcáját. Az elegáns zsebtolvajt bevitték a rendőri kirendeltség szobájába, ahol az Sales M. José, spanyolországi, valenciai születésű 32 éves kereskedőnek mondta magát. Vallás közben az egyik detektív észrevette, hogy a perronon izgatottan jár fel és le egy másik feltűnő eleganciával öltözött úriember s folyton bebenéz a rendőrellenőr szobájába. Az ismeretlen viselkedésével gyanút kellett. A detektív igazolásra szólította fel, mire ez méltatlankodva tiltakozott a gyanúsítás ellen s azt állította, hogy ő Coste Lorenzo giovannai születésű 31 éves pinczér. Igazolással fel is mutatott egy ilyen névre kiállított utlevelet. A rendőrök mindazonáltal megmotozták. A motozás eredményeképpen számos névjegyet találtak nála. Így többek között a következőket is: „Angelino S. Moise Callo Borozzi, 1395. Piano.“ Sales M. José írományai között megtalálták a névjegy pártját, amiből kétségtelenné vált, hogy Sales és Coste társak. A rendőrség őrizetbe vette őket. Valószínű, hogy nemzetközi utazótolvajok. Salesnél még Mexikóból származó iratokat is találtak. Mindaddig fogva maradnak, míg kitértek kétségtelenné megállapítva nem lesz. Sales M. José tolmács segítségével kihallgatta ma délelőtt a rendőrség. Sales azt állítja, hogy Madridban és Malagában körhíntás-üzlete van. Madridban megismerkedett egy olasz énekesnővel, akivel átrándult Olaszországba. Milanóban megszökött tőle az énekesnő és magával vitte 800 franknyi vagyonát is. Ez az énekesnő sokat beszélt neki Budapestról s azért jött el most ide, hogy kikutassa az énekesnőt. A rendőrség nem tilt fel ennek a valószínűtlenül hangzó mesének s tovább kutat Sales viselt dolgai után.

— Szegény özvegy dolgát boldog isten bírja. A Ferenc József-hídról ma délelőtt a vízbe akart ugrani egy szomorú, gyászruhás asszony. Felkapzkodott már a hid karfájára, de észrevette Matics József budai vendéglős és megakadályozta az öngyilkosságot. Nagy néptömeg gyűlt össze a hidon, mire az asszony sirva, fuldokolva előadta, hogy Láng Károly tanító özvegye, a Dob-utcában lakik, három apró gyermeke van és három nap óta nem evett egy falatot sem. Megpróbált mindent, sirt, könyörgött, órákig ácsorgott előszobákban, de semmi segítséget nem kapott. Erre elhatározta, hogy öngyilkos lesz, akkor talán elhiszik majd neki, hogy tényleg szomorú a sorsa.

Az összegyűltek rábeszéltek a szerencsétlen özvegyet, hogy mondjon le sötét tervéről, majd jóra fordul minden. Matics Károly vendéglős pedig bement a Házba, felkereste Apponyi Albert közoktatási minisztert, elmondta neki a szomorú esetet és kérte, hogy vegye pártfogásba a tanító özvegyét.

— Halálozások. Dr. Kautz Gusztáv királyi tanácsost, a vaskorona-rend lovagát, a győri jogakadémia nyugalmazott igazgatóját, a régi szabadelvűpárt volt elnökét ma délután temették el a győri városházáról nagy részvét mellett.

Schlick István apostoli főjegyző, pápai praefectus, szőreghi cs. apát, esztergomi kanonok e hó 23-án életének 68-ik évében Esztergomban meghalt. Ma délután helyezték a szentgyörgymezői temetőben lévő családi sírboltba örök nyugalomra.

Sárkány János Ferencz, a Magyar Lovaregyletnek hosszú éveken át volt titkára, a „Vadász és Versenylop“ volt szerkesztője tegnap Budapestén meghalt. Temetése kedden délután fél 4 órakor lesz a kerepesi-úti temető halottasházából.

Laborfalvi Berde István kir. ítélőtáblai bír., a szolnoki kir. törvényszék elnökhelyettese Szolnokon hirtelen elhunyt.

Idősb Széll László életének 71-ik évében elhunyt Iglón.

Lander Henrikné, született Kovács Hermina meghalt Budapestén 25 éves korában, hosszas szenvedés után, boldog házasságának első évében.

Kónya Imre Máv. állomás-előjáró meghalt élete 29-ik évében Felsőszennyén.

— Merénylő örült. Ma délután Zimmermann Sándor kőműveslegény, elment Turay Jánosné Práter-utca 80. szám alatt lévő lakására s ott az asszonyra háromszor rálőtt. A golyók azonban nem találtak. Erre önmaga ellen fordította a revolvért és ugyancsak háromszor magára lőtt. Meg is sebesítette magát, sebe azonban nem jelentékeny. A házbeliék végül lefogták a dühöngő embert, akiről kitént, hogy örült. Beszállították az örültek házába.

— Fővárosi Orfeum. Ruth St. Denis, a világszerte ünnepezt művésznő, aki december hó első napjaiban Budapestén is fel fog lépni, európai körútjában mindenütt nagy diadalokat arat és — amint Drezdából értesülünk — legutóbb a szász király és udvara előtt külön előadáson mutatta be csodás művészetét.

— Fratelli Dasinger fiúmei cég Budapestén a királyi bérpalotában árulja a létező legjobb kávét 3 korona 90 fillérért.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ
páratlan
HASHAJTÓSZER

x Bob-hashajtó a legkellemesebb. 10 fillér.

x Ha jó és olcsó divatárucikkéket akar, forduljon Vass Jenő céghez Budapest, Erzsébet-körút 22. szám.

x Zászlók, czimerek, minden kivitelben Kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Fodor-féle vivóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordították a gyermektorna és vívásra.

x Dr. Hönig Izó elektroterapial és Röntgenintézete (Károly-körút 24.) az orvosi tudomány modern gyógyeszközeivel felszerelve páratlanul áll a fővárosban és főképp idegbetegek (neurasthenia, hysteria), csuszosok, köszvényesek, szivbajosok, elhízottak, borbetegek, zsabában, áimatlanságban szenvedők stb., találnak benne bajuk ellen sikeres gyógykezelést. Az intézet hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

x Legújabb kötött Berliner bluz, figaro és paletók Rösénnél, Budapest, V., Harminczad-utca és József-tér sarkán.

x A száraz tényről és a rideg tudományról sokkalta többet ér a tapasztalat, amely azt mondja: igyunk az Első Alföldi Cognacgyár r.-t. „Radial-Elixirijéből“.

x A lélelem. Sok ember nagy hibája a lélelem. Fél a hagyományoktól elszakadni és ha gyógyulást keres, csak régi avult módokat vesz igénybe. Ma már minden modern gondolkozású ember, ha kitarótan akar sportolni, ruganyos akar lenni, csakis Alföldi Fehérkeresztes Söborszeszt használ, melyet kizárólag az Első Alföldi Cognacgyár készít Kecskeméten.

x Szébbnél-szebb selyem arcképes dísztárgyak láthatók Rivoli fényképészeti és festészeti műterem kirakatában Rákóczi-ut 30. Karácsonyi rendezéseit fénykép, nagytások, festmények és selyem arcképes dísztárgyakról kérem mielőbb megtenni. Fstí felvételek. Telefon.

SARBÓ CIPŐ KÜLÖNLEGESSÉGEI
Koronaherceg-utca 5.
TELEFON.

Feltörték egy pánczélszekrényt.

— Kasszaírók garázdálkodása. —

Budapest, december 25.

Tegnap éjszaka, vakmerő tettesek, betörést követtek el a fővárosban. Sok pénzt nem igen szereztek ugyan a munkájukkal, de a betörést nem is az ellopott összeg nagysága teszi ezuttal érdekessé, hanem a mód, ahogyan azt elkövették. Mintha csak a régi Pápa-kosztja-féle, hirhadt nemzetközi betörőbanda tagjai működtek volna. Finom angol szerszámok nyoma jelzi a kezük munkáját. Egy erős, keményfalú pánczélszekrényt furtak meg a betörők, hogy zsákmányukhoz jussanak.

A betörést egy esti járőkelő fedezte fel, aki színház után hazafelé indult és a Gyár-utca 36. szám előtt elhaladva, észrevette, hogy Lukács és Hupert műszaki raktárának az utcára néző ajtaja tárva-nyitva van. Ez gyanusnak tetszett előtte és elindult rendőrt keresni. A Teréz-köruton levő Hanusz-kávéház előtt aztán megtalálta Nagy Győző 1085. számú rendőrt, akivel most már együtt sietett vissza a Gyár-utczába. Először felcsöngtették a házmeztér és miközben az elment az egyik cégéltuladonosnak, Lukács Nándornak Nagy János-utca 35. számú lakására, a rendőr és a feljelentő bement a raktárba.

Egy hosszú, sötét pinczefolyosón keresztül jutottak be a raktárba, de semmi gyanuslat nem találtak. Ekkor bementek az üvegfalal elrekesztett irodahelyiségbe, ahol tárva-nyitva találták az óriási pénzszekrényt. Most már kétségtelen volt előttük, hogy betörésről van szó. A betörők először öt lyukat furtak a pánczélszekrény és kifizirték belőle a zárt. Ezután a treszorra került a sor, amelyet későbbel feszítették ki. Kétségtelen,

len, hogy a betörést rendkívül finom szerszámokkal, jártas kezek követték el. Valószínű, hogy a kasszaírókkal legalább egy egész éjjelt és egész napot töltöttek el; csak így képzelhető el az az óriási munka, amelyet végeztek. A pénzszekrényben mindössze csak 306 koronát találtak a betörők, ami bizonyára nagy csalódást okozhatott nekik.

Szombaton délután ugyanis összesen 14.000 korona készpénzt tartottak benn Lukácsék, de azt zárás előtt elhelyezték a Hitelbankban. Valószínű, hogy a tettesek tudták ezt és abban a reményben határozta el a kasszaírást, hogy ezt a pénzt megtalálják. Mielőtt munkához fogtak, lekapsolták a telefonkagylót, nehogy valaki megzavarhassa őket a munkájukban. A földön a kassza körül vagy hatvan elszitt cigarettavéget talált a rendőrség. A cigarettavéget az egyik íróasztaliókból vették ki és hogy mennyi ideig dolgozhattak a pénzszekrény kifurásán, a cigarettavégek mennyisége is mutatja. A gyanu a cég egy elbocsátott munkása ellen irányult s a rendőrség legelőbb is ennek tartózkodási helyét nyomozta ki. Ma este elő is állították az illetőt, Widovics József 26 éves szereió személyében, akit most 24-ikén bocsátottak el a cég szolgálatából. Widovics a rendőrségen hamarosan be is ismerte a tettet, sőt büntársát is elárulta, akit még az éjszaka folyamán szintén befogtak, Hartl Rezső 27 éves lakatoslegény személyében. Hartlnál megmotozásakor 87 koronát találtak a lopott pénzből.

A betörőket holnap átszállítják az ügyész-ségre.

Nátha ellen a Forman nevű nátha-aether alkalmazandó, mely orvosok által szinte ideális náthaszereknek lett jelesve. Forman a mentholchloros methyletherje. Sajátos szerű hatása abban áll, hogy a szer majdnem azonnal könnyebbülést idéz elő a fej- és orrjáratokban. Hatása egészen meglepő. Alkalmazása igen egyszerű. A legtöbb esetben elegendő a formantá, mely 40 filléres olcsó dobozokban minden gyógyszerárban kapható.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Amatőrök kiállítása.

Budapest, november 25.

Az Iparművészeti Múzeum egy kis archeológus munkára vállalkozott, mikor elhatározta, hogy porlepte családi fészkekből kiássa azokat a klenódiumokat, melyekhez a művészetnek is van köze. Érdekes vállalkozás, különösen a szervezőnek, aki régi interieurokba jut el és végzi a fölfedező utód munkáját. Ebből szerettünk volna mi is látni valamit: intimus helyek ódon hangulatából, amely a klenódiumokat is bizonyára megszépíti vala... De interieurok helyett csak jól rendezett üvegszekrényeket kaptunk, más szóval hangulatok helyett muzeális látnivalót.

Kétségtelenül érdekes látnivalót, sok értékes dolgot, melyek ekként, kiemelve tulajdonosaik öléből, egy kissé a köz tulajdonává is lettek. Porcellán, keleti tárgyak, szőnyegek, metszett kövek, bronzok és minden egyéb, ami hasonló gyűteményekben szerepelni szokott. Sok unikum, néhány különlegesség, de nagyjában mégsem olyasmí, amit a külföld legtöbb nagyvárosában meg ne találhatnánk. Legspeciálisabb néhány magyar vonatkozás, például a holicai porcellánok és brassói ötvösmunkák, melyek a magyar iparművészet nagy és értékes múltjáról beszélnek.

Ezenek túl inkább társadalmi megfigyeléseket kínál ez a kiállítás. Megállapítható például hogy arisztokratáink feltűnően kis számban szerepelnek itt; nyilván idegenkednek attól, hogy családi kincseiket demokratizálják, profanizálják. Viszont újabb keletű gazdagságok sok ambícióval pompáznak itt, kedvező beállításnak találván nevük számára az üvegszekrényen való szereplést, a muzeumi port és azt a patinát, melylyel régi családi kincsek díszítenek új neveket.

Az ilyen kiállításnak jelentős feladata volna egyéniségek bemutatása a szimpátián keresztül,

melyekről gyűjtésük beszél. Ebből a nézőpontból is akadunk egy pár érdekes megfigyelésre. Legtöbbször a kiállítók közül mindent gyűjtenek. Szpecialisták kevesebben vannak. Van, aki nyakendőt gyűjt, de inkább divatbeli szempontokból, avagy a gyűjtés szenvedélyéből, mint művészeti érdeklődésből. Vannak öröklött gyűjtemények olyanok birtokában, akik maguk nem is gyűjtenek. Van egy nagyon szép gyűjtemény, amely a kiállító nagyszüleinek a kelengyét tartalmazza teljes egészében. Mindenesetre több érdekes dolog, melyet belépődíj nélkül tekinthet meg bárki, a katalógus szakszerű kalauzolásával.

Ez Csányi Károly muzeumi örökös tiszteletreméltó munkája, valamint a nagy nehézségekkel járó rendezés is. A katalógus élé Radics Jenő igazgató írt előszót, melynek mottójául egy felfontaini mesét választott. Tetszik tudni: a molnárról, fiáról és a számról melynek meglepő morálja, hogy nem lehet mindenkinek kedvére tenni...

A kiállítók névsorát itt adjuk:

Özv. gróf Andrassy Aladárné, gróf Andrassy Gyula, Baross Jánosné, özv. gróf Batthyány Gézáné, gróf Batthyány Lajosné, Braun Arnold, Clarke S. Frigyes, báró Dániel Ernőné, dr. Eggerer Gida, Faragó Ödön, Forró Oszkár, Forró Oszkárné, Forró Róbert, Giergl Kálmán, Glück Frigyes, Glück Frigyesné, Hajduska Albert, Hatvany Józsefné, Hatvany Károly, özv. Hegedüs Sándorné, báró Herzog Mór, dr. Hermann Béla, Hirsch Istvánné, Hopp Ferencz, Kann Gyuláné, Kánitz Artur, Kármán Aladár, gróf Keglevich Béláné, Keszler Józsefné, Keszler József, Kiszely Iona, Kiszely Geiza, Kohner Adolf, dr. báró Nyáry Albert, dr. báró Nyáry Jenő, Nemesik Aladárné, Odor Emília, Pauer János, özv. gróf Pejacsevich Márkné, Politzer Zsigmondné, özv. Procopius Pálné, Pongrácz Kálmáné, Pesty Ferencz, báró Radvánszky Béla és Kálmán, báró Radvánszky Géza, Sarbó Artúrné, Strasser-Feldau Selma, Strasser Elemér, Sváb Sándor, Szana Tamás, Szendrey János, Sziklay Jenő, Szmeccsányi Mária, özv. gróf Széchenyi Imréné, Szalay Imre, Takách Edvard, gróf Teleki Sándorné, új. Ugron Gáborné.

(B-s.)

A babona.

— Bemutató előadás az Urániában. —

Budapest, november 25.

Künn az utcán szakadatlanul hull a köd, esik az eső, sár fröcsöcsen a finom színházi belépőkre s a nedvesség hatalmába kerít mindent. — Ősz van; a legkomorabb ősz. Benn pedig az Uránia színház nézőtérén legszebb színeiben bontakozik ki a bűbajos tavasz. — Ude leányarcok, szemrevaló menyecskék pompáznak egy közsínházi premiérenek is becsületére való, ragyogó toleitekben; elevenség uralkodik mindenfelé, várakozás és vágyakozás minden arczon, a zenekar belekezd valami bűbajos melódiába s lassan fellebben a függöny...

Geguss Dániel és Székely Vladimír a mai nappal ismételtén bebizonyították, hogy nemcsak jó rendezőtisztségviselők, hanem kiváló tollforgatók is. A babona cizmen írták második darabjukat — s mivel azt tartják: röndnek muszáj lenni — egyszeriben megbabonázták a közönséget. Tanulságos, okos dolgokat tárnak elénk, fordulatos, ötletes modorban feldolgozva, méltó keretül szolgálva annak a másfél-száz vetített s egy sereg eleven mozgóképeknek, amelylyel tarkították az élvezetes szöveget.

Három részre osztották az anyagot. Az elsőben a babona történeti fejlődése, a régi világ babonás miszticizmusa kerül színre, a jószok, kalandorok, boszorkányok felvonulása mellett. A másodikban a magyar nép babonái kelnek életre. Úgyesen van ide beállítva a híres Hatvani professzor, a boszorkányszombat misztériuma, a hétfeji sárkány, a lidérc, az öreg kaszás, a Katalin-bogár jóslása, a kuruzsló hanyák, a kártyavetés s a szerelmi babonák végnélküli sorozata. A harmadik részt a modern babonák szentelik a szerzők. Szerepel ebben a tenyérvadás, az ördög bibliája, a százesztendősvendómondó, a spiritizista előadások, a hipnózis, a szellem fotográfia, sőt egy eleven valóságos séance-ban is volt részünk.

Teljes sikere volt a társzerzőknek s a taps egyaránt szót a zamatos, jóízű, tréfás hangnak, ame-

lyen a szöveget írták, mint az egész anyag buzgó felkutatóinak és összeállítóinak. Egyes képek ritkaságba mennek, mint a párisi muzeumban őrzött ördögpecsét és szerződés, az éjjeli látogatás, valamint a hipnózis és a spiritizmus köréből yett reprodukciók.

Ezzel a darabbal ismét egy lépéssel közelebb jutott az Uránia Színház kitűzött céljának megvalósításához: tudományos dolgokat, kedves, népies és mulattató modorban bemutatni. Ezt fejezte ki Molnár Viktor államtitkár is, aki örömet fejezte ki a szerzőknek a mai siker fölött. Szépszámu és előkelő közönség töltötte meg színlőt a nézőteret és zajosan ünnepelte a meghatót szerzőket és hozzátartozókat.

—Hó.

(*) Fedák Sári bucsuzása. Fedák Sári vasárnap este lépett fel utóljára Budapesten a Király Színházban a „Faisi Madonna” czimszerepében. Hivatalos bucsuztatás nem volt, mindamellett a közönség nem akart úgy megválni kedvenczétől, hogy szeretetének és nagyrabecsülésének kifejezést ne adjon iránta, akiknek oly sok szép színházi estét és művészeti gyönyörűséget köszönhet. A nézőtér zsufoltságig megtelt s a bucsuzó művész mellett, bárha semminemű előkészület nem volt, impozáns zajos tüntetést rendeztek. Valahányszor a színre lépett, percekig tapsolták és viharosan éljeneztek, a színpadot és öltözőjét elhalmozták virágokkal és bokréttakkal, koszorúkkal. A tüntetések miatt az előadás egy órányi idővel tovább tartott, mint rendesen. Az előadás után az utcán folytatódott a tüntetések és igazán megható jelenetek voltak, amelyekkel a közönség a művészhez való ragaszkodását bebizonyította. Az utolsó esték és leginkább a bucsu okvetlen meggyőzheték afelől, hogy nem volt igaz, amikor azt vallotta, hogy a közönség elhidegült iránta.

(*) A brüsszeli négyes. A hangversenyeket látogató közönség mértelmének és izlésének legbiztosabb mértéke az, hogy a kamarai zene iránt mekkora a közönség érdeklődése. Nálunk Budapesten még nagyon lanyha ez az érdeklődés, mert különben nem eshetett volna meg az, hogy a brüsszeli kvartett ma este félig üres teremben játszott. És különösen az az érdekes, hogy távollétével tündökölt a budapesti közönségnek éppen az a része, amely azt arrogálja magának, hogy „par excellence” zeneértőnek tekintessék és amely háromszoros helyáratat is kész megfizetni azért, hogy egy Caruso vagy Slezák fellépésénél jelen lehessen. De ha nem voltunk is sokan a Royal-szálló termében, azért ott mégis nagyon lelkes hangulat uralkodott és ez némileg kárpótolhatta a jeles művészeket az üres széksorokért. Akik pedig ott voltunk, — Budapest nem nagyszámu, igazán zeneértő közönsége — ritka műveltségben részesültünk. Valóságos ünnep volt ez a mai este. Mert amit a brüsszeli négyes nyújt, az a kamarai zene ideálja, a művészi együttjátszás netovábbja. A négy művész játékában a négy hangszer úgy egybeolvad, mintha egyetlen egy hangszer volna, vagy mintha egy ember játszanék egyszerre mind a négy hangszeren. Ennek a bámulatosan összevágtó játéknak az a nyitja, hogy mind a négy művészt egy értelem és egy érzelme hatja át. Mindegyikük teljesen beleéli magát abba a műbe, amelyet együtt interpretálnak és mindegyikük azon van, hogy minél hűbben tolmácsolják együtt a szerző intencióit. És egyforma gondal, egyforma szeretettel azonosítják magukat minden művel, legyen az akár Grieg érdekes G-moll négyese, akár Mozart roccozó-izű vadász-négyese, akár Brahms hatalmas C-moll négyese. Mintaszerűen játszik mindegyiket. Ezt igazolta az a tapsvihár, amely clemi erővel tört ki minden egyes tétel után. a. k.

(*) A Budapesti Kamarazene-Kör vasárnap délután sikerült hangversenyt rendezett a Deák-téri evang. iskolapület disztermében. Csutor Kálmán, Bekker Pál, Frankl István és Bergmann Sándor szépen adta elő Beethoven egyik vonóskvartettjét, utóbb pedig Schumann zongora-kvintettjét, amelynek zongora-szólamát Kertész Árpádné urnó stilszerűen és finom művészeti érzéssel játszotta. Biró Lili pompásan csengő, drámai hanggal énekelte Aida egyik áriáját és a „Két kis veréb” dalát. Haják Ferencz pedig mint jeles klarinétos mutatkozott be.

(*) Hírek a Nemzeti Színházról. Holnap, kedden, harmadszor kerül színre dr. Szalay Mihály Megváltás című új drámája, melynek tegnapi előadása is az utolsó helyig megtelt nézőtér előtt folyt le. P. Márkus Emma, Vizvári Mariska, Rákosi Szidi, Molnár Rózsi, Gál, Pethes, Rózsahegy, Mihályfi és Bartos fognak játszani az ujdonságban, melyet még e hét fclyamán vasárnap este is színre hoznak. Szerdán Sardou Napam asszony című 3 felv. vigjátékát új tanulással és szereposztással újítják fel. A darab első előadása 1889. november 8-án volt, utóljára pedig 1895. augusztus 19-én adták. A szerdai repriz szereposztása a következő: Noirellné—Csillag, Susanne—Török I., Thevenot—Dezső, Berard—Bónis, Davenay—Náday B., Barzac—Horváth, Bondinois—Mihályfi, Poulot—Kovács, Philockene—Helvey, Renaud—Kürthy, Richardin—Garamszegi, Rochemonde—Hetényi, Beriquin—Bartos. Ebben a szereposztásban ismétlik meg szombaton is.

(*) Pálmay Ilka vendégjátéka. Pálmay Ilka tegnap művészestélyt rendezett a nyitrai színházban. A közönségnek annyira tetszett Pálmay művészete és a vele közreműködők játéka, hogy még egy előadás rendezésére kérték fel a művésznőt, aki ennek következtében még egyszer fellép Nyitra.

(*) Komlóssy Emma körútja. A „régii” Népszínház jeles erői szerződés nélkül a vidéken érvényesítik művészetüket. Komlóssy Emma, a legszebb hangu magyar operette-diva is kénytelen a külföld nagy primadonnái módjára tournee-zni. Első állomása Sopron lesz, ahol Nádasdy társulatával a legkitűnőbb alakításaiból négyet mutat be. Ezek: „Lili”, „Üdvöske”, „Okuli” (Vándorlegény), és a „Piros bugyelláris” Zsófi birónéja. A soproniaknak négy napon élvezetes estéjük lesz.

(*) Magyar művésznek sikere Londonban. Angolország fővárosából sürgönyzik lapunknak, hogy ott tegnap este a szimfonikus hangversenyben Ripper Alice, budapesti zongoraművész, a Nemzeti Zenede volt növendéke, 10,000 emberből álló közönség előtt óriási sikert aratott. Büszke lehet reá tanára, Tomka István.

(*) Lukácsy Sándor emlékezete. A Népszínház-Vigopera igazgatósága a minap elhunyt Lukácsy Sándor emlékezetének áldoz azzal, hogy e héten színrehozza legkiválóbb népszínművét: „A vereshajut”. A poétikus szép darab bemutató előadása 1877. június hó 2-ikán volt, a női főszerepet Blaha Lujza játszotta s most harmincz esztendő mulva ugyancsak a magyar dal legnagyobb művésznője lép ezzel a szereppel a közönség elé. Két híres dalát (Lehullott a rezzg nyárfa... Hullámzó Balaton tetején) énekl Blaha Lujza ebben a darabban, melynek pénteki előadására a Népszínház-Vigopera igazgatósága Lukácsy Sándor családját is meghívja.

(*) Kubelik amerikai hangverseny-körútját New Yorkban, a világ legnagyobb termében, a Hippodromban folyó hó 10-én kezdte meg. A mintegy 8000 lelket befogadható óriási terem színlőt megtelt az érdeklődő közönséggel, mely minden egyes szám után percekig tartó ovációval üdvözölte a nagy művészt. Sikere olyan fényes volt, aminovel művész eddig még nem dicsekedhetett. Kubelik már másnap Chicagóba utazott, hol körútjának második hangversenyét fogja megtartani. A művész impresszáriójától 125 hangversenyért 165.000 dollárt kap.

(*) Hírek a Magyar Színházról. A Magyar Színház e heti műsorának nagy részét a Raffles, Hornung és Presbrey komédiája tölti be. Az igazgató darab kedden, szerdán, csütörtökön és vasárnap este kerül színre, minden este a bemutató szereposztásban. Pénteken este mérsékelt helyáratokkal a Kerülő ut, vasárnap délután ugyancsak olcsó helyáratokkal a Nóra kerül színre. Szombaton lesz első estéje Aalberg Ida és Finn társulata vendégjátékának, amely estén a Rosmersholm kerül színre.

(*) A Bálkirálynő. A Népszínház-Vigoperában a „Bálkirálynő” Küry Klárával a czimszerepben a hét során még kedden, szerdán, szombaton és vasárnap este kerül színre. Csütörtökön Schrödter Frigyes kamaracénekes a „Denévér” második felvonásába szőtt hangverseny keretében fog fellépni. A nagy énekművész Massenet és Leoncavallo műveiből veszi műsorát.

(*) A Varázskeringő szerzői Budapesten. A Varázskeringő szerzői közül ketten: Jacobson, a szövegírók egyike és Strauss Oszkár, a zeneszerző, tegnapi nap megérkeztek Budapestre, hogy darabjuknak, a Walzertraumnak első magyar előadásán jelen legyenek. — A mai főpróbát végignéve, a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a Varázskeringő magyar előadásáról. A két szerző a mai estét a Magyar Szerzők Egyesületének vacsoráján tölti el.

(*) Az Intim-Színházról. Hézagot pótló intézménynek bizonyult a Sándor-téri Intim-Színház, amennyiben a közönségnek olcsón kellemes szórakozást nyújt változatos és ötletes műsorával. Az el-

ismert kabaré nagyságok mellé most új csillag sorakozott, Legár Adél énekesnő, aki nap nap mellett zúgó tapsok közepette adja elő énekszámait. Finom és mégis tömör timbre-el árnyalt hangja csengéssel tölti be a termet s disztigvált előadási modora csak megerősíti abbéli gyanunkat, hogy nemsokára valamelyik közhírház fogja elszerződteni. Mindenesetre az igazgató tapintatára vall, hogy ilyen kiváló tehetséget tudott megszólaltatni az intim deszkákon.

(*) A Kóczán-díj. A Magyar Tudományos Akadémia ma Berzeviczy Albert elnöklésével döntött a Kóczán-díj kiadása felett. A bíráló bizottság, melynek tagjai voltak Herczeg Ferencz, Riedl Frigyes és Heinrich Gusztáv, a beérkezett tizenegy dráma közül a díjat Zsirkay János „Beatrix” című drámájának adta ki.

(*) A koronázó ösztöndíj. A Ferencz József Koronázó Alapítvány kétezer koronás szépirodalmi ösztöndíját a zsüri ma Csergő Hugónak, a kiváló poétának ítélte oda, aki „Lovag ur” című verses vigjátékával is jelentékeny sikert ért el. Csergő Hugó, mint újságíró is nagy népszerűségnek örvend egy a közönség, mint kortársai körében. A bizottság, mely Tormay Czeccilia, Zsoldos László, Lampérth Géza és Pásztor József munkáiról is elismeréssel nyilatkozott, ezúttal tehát valódi irodalmi eredményeket jutalmazott.

(*) Karácsonyi kiállítás az Urániában. Tolnay Ákos festőművész gyűjteményes kiállítása már csak csütörtökön délig marad nyitva az Uránia művészeti szalonban. Ezután december elsőjén megnyitják a Karácsonyi kiállítást.

(*) Modern francia mesterek a Nemzeti Szalonban. Márk Lajosnak kollektív kiállítása még vasárnap estélig marad nyitva a Nemzeti Szalonban s addig mindennap 9—6 óráig egy korona belépődíjért megtekinthető. Ezt a kiállítást ismét egy rendkívül érdekes kiállítás követi, melyet a modern francia festő- és szobrászművészet legjelesebb mestereinek műveiből rendez a szalon vezetősége. Közülük nagyobb kollektívokkal fognak szerepelni ketten: Renoir és Rodin.

FŐVÁROS.

A fővárosi tisztviselők nyugdíjszabályzata.

Budapest, november 25.

Rényi Dezső fővárosi tanácsnok igen hasznos munkát végzett, amikor a fővárosi tisztviselők nyugdíjszabályzatát módosító tervezetét elkészítette. Most Rényi a tervezetet nagy szakértelemmel átdolgozta és újból betervezte a tanácshoz.

A tervezet egy a közigazgatási, mint a közoktatási személyzet ellátási ügyeit feleli. Legfontosabb intézkedése a nyugdíjalap kérdésének a megoldása, mert enélkül a szabályzat revíziója keresztülvihetetlen. A nyugdíjalap 7 millió korona. Ezt a vagyont a javaslat beolvastja a községi alapba, mely ezúttal az összes nyugdíjköltségeket viselni fogja. Előnye ennek az intézkedésnek az, hogy a főváros szabadon rendelkezik a 7 millió koronányi vagyonnal és annak kamataival, amelyeket eddig felerészben tőkésíteni kellett. A másik előnye pedig abban áll, hogy a személyzet által fizetett nyugdíjjárulékok, amelyeket eddig szintén tőkésíteni kellett, ezúttal a községi alap pénztárába fognak befolyani, vagyis elkölthetővé válnak. Ily módon a községi alap évenként néhány százezer korona új jövedelemre tesz szert, tehát átmenetileg jelentékeny megtakarításokat ér el azon a részen, hogy eddig ellenszolgáltatás nélkül volt kénytelen fedezni a nyugdíjkiadások 86 százalékát, míg most a kiadásokkal szemben bevétele is lesz.

A szabályzat konkrét intézkedéseiből kiemeljük, hogy a teljes nyugdíjra jogosító szolgálati idő 35 évben van tervezve, úgy ahogy ezt már az osztrák hivatalnokokra nézve 1907. április 1-én életbe léptették.

A szabályzat hosszú indoklásban fejtegeti, hogy a 40 éves szolgálat a mai viszonyok között, amikor a hivatalnokok nagyobb átlaga az eddiginél jóval idősebb korban kezdi meg a sokkal intenzívebb és fárasztóbbá vált községi szolgálatot, csak elvéve fordul elő és hovatovább ritkább lesz, nincs tehát értelme annak, hogy ezt az idejét mult rendszert fentartsák.

A kezdő nyugdíj tízévi szolgálat után a fizetés 50 százalékában van tervezve, amihez azután minden szolgálati év után további 2 százalék járul. Az özegek ellátása, mely eddig igen mostohán volt megállapítva, tetemesen javul. Az özegek felét fogják kapni a férj nyugdíjának, ami helyzetüket jóval kedvezőbbé fogja tenni. Az árvák ellátásánál is jelentékeny emelés történt és ezenkívül új dolog a temetési segítség, mely Budapest kivételével úgyszólván az egész világon meg van honosítva.

Végül egészen új intézmény a nyugdíjasok részére tervezett mérsékelt lakáspénz.

De amikor a szabályzat ekként többféle kedvezményt biztosít az alkalmazottaknak, egyúttal áldozat-

okat is ró reájuk. Így nem tekintve azt, hogy a fővárosi alkalmazottak részéről gyűjtött 7 millió korona nyugdíj-alap a főváros tulajdonává lesz: a szabályzat a nyugdíjjárulékok mérsékelt emelését is tervezi, olyképp, hogy az alkalmazottak egy százalékkal nagyobb állandó járulékot fognak fizetni az eddiginél; az előlépő-járulék pedig 30 helyett 40 százalékos lesz.

Végül is figyelemmel volt a szabályzat azokra a rendelkezésekre is, amelyek a közoktatási személyzetre nézve az 1875: XXXII. törvényzikkben és az 1891: LXIII. t.-zikkben foglaltaknak és amelyek átvétele az iskolafentartókat kötelezi.

(*) Olcsóbb a hus. A középponti vásárcsarnokban a mészárosok konkurencziája erősen leszálította a hus árát. A vásárcsarnokok igazgatóságától vett hivatalos értesítés szerint a középponti vásárcsarnokban november tizenkilencedike óta a pecsenyehus árát 4—10 fillérrel, az eleje hus árát 8—32 fillérrel szállították le. Meg kell azonban állapítani, hogy a kerületi vásárcsarnokban a mészárosok nem akarják leszálítani a hus árát s a kerületi csarnokokban, ahol konkurrenzia nincs, jelentékenyen drágábban mérik a húst. Ezen most már a vásárló közönségnek kell segítenie, ha mindaddig a középponti vásárcsarnokban megy vásárolni, amíg a kerületi csarnokban is úgy mérik a húst, mint a középponti csarnok kis mészárosai. De a hatóságnak is kell módot találnia arra, hogy minden élelmiszeruzsorát lehetetlen tegyen.

(*) Tanítók a polgármesternél. A fővárosi ideiglenes tanítók küldöttsége járt ma délelőtt Bárczy István polgármesternél, Trautler Károly tanítótestületi elnök vezetésével. Steika János kijelentette, hogy nem való az a hírlés, mintha ők a főváros hatóságának a megkerülésével tettek volna lépéseket a közoktatásügyi minisztériumnál a helyzetük javítása érdekében. Ők teljesen bíznak a főváros hatóságának a méltányosságában. Most is a polgármestert kérik, támogassa őket a véglegesítésükre való törekvésükben. Bárczy István polgármester a kijelentést tudomásul vette s tudatta a küldöttséggel, hogy már legközelebb napirendre kerül az a javaslat, hogy a megbizottakat is a tanács választása s azok bizonyos idő alatt hivatalból lépjenek elő.

(*) Lámpagyújtogatók kérelme. A budai külső részeken levő kőolajlámpások kezelői ma délelőtt küldöttséggel kérték Bárczy István polgármestert arra, hogy járna közre abban, hogy az eddigi napi 2 korona 40 fillér díjukat némileg emelék föl, mert a mai drágaság mellett nem jöhetnek ki ezzel a fizetésükkel, amennyiben legnagyobb részük családos ember. A polgármester megígérte, hogy igyekszik a javítás kieszközölésére.

(*) A vásárpénztár ügye. A vásárpénztár szerződése december 19-én, tehát három hét múlva lejár. A városi vásárpénztár dolgában pedig a kormány még nem döntött. A mészárosok, akik adósaí a vásárpénztárnak, nem tudják, mi lesz velük, ha a társaság felszámol s tegnap megkérték Vázsonyi Vilmost, hogy járjon közbe, mert valamennyien tönkre mennek, ha december 19-ig nem rendezik a dolgot. Ebben az ügyben dr. Bárczy István polgármester kijelentette, hogy a hatóság minden eshetőségre megtette az intézkedéseket s mihelyst a belügyminiszter határozni fog, a tanács nyomában megteszi javaslatait, amelyekkel a huspiacz válságos helyzetén segíthetnek.

(*) A cirksusz. A tanács tudvalevően a cirksusz bérletére pályázatot hirdetett. A föltétel szerint a vállalkozónak kellene új cirksuzt építenie. Erre nem akadt vállalkozó. A régi cirksuzra hárman pályáztak: Villand testvérek, Beketov és Hosko János osztrák cirksuzigazgató.

(*) A kőpartok építésére felügyelő-bizottság. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter értesítette a főváros hatóságát, hogy a székesi-óvárosi dunai kőpartok folytatódó építésének közvetlen felügyeletére alakított vegyes bizottság működése megszűnt, amennyiben az építkezéseket befejezték és a költések leszámolása megtörtént. A miniszter a bizottságot feloszlatta. Ez alkalommal köszönetét fejezte ki a miniszter a bizottságban a főváros részéről működő tagoknak.

(*) Orvosi linvezések. A főpolgármester a székesi-óvárosi dunabalti közkórháznál megüresedett két orvos állásra dr. Boross Bélát és dr. Balás Dezsőt, a megüresedett segédorvosi állásra pedig dr. Borzák Endrét nevezte.

Várandós állapotban

Lévő anyáknak nincs jobb barátjuk, mint a SCOTT-féle Emulsió. Testi gyengeség és bágyadság, ha kinnzsa őket, úgy a SCOTT-féle Emulsió épp oly csodálatos, mint kioldító hatással van.

Új erőt és új életkedvet

Az Emulsió választásnál a SCOTT-féle módszer védeljéért — a halászlé készítéséig — kérik figyelmbe venni.

kölesönöz a SCOTT, mintha vasrázsítal lenne. De még több örömet okoz a szülőknek, ha a csecsemő megszületik, mert egészséges színében és erős formában a szülők különösen gyönyörködnek. Ez onnan van, mert az anya által bevett SCOTT-féle Emulsió a gyermeket is táplálta s erősítette, szóval mindkettőre a legkollemezőbb hatást gyakorolta.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógyszerben.

EGYESÜLETEK.

(—) A D. M. K. E. válsága. A déli Magyarország közönségének nagy érdeklődése mellett folyt le tegnap Szegeden az ország legnagyobb kulturegyületének, a D. M. K. E.-nek igazgatósági gyűlése. Három szegedi tanár megálmadta a kulturegyület vezetését. Az elnökség erre gyűlést hívott egybe, amely a válságos megvizsgálására bizottságot küldött ki. A bizottság részletesen megvizsgálta a vádpontokat és megállapította, hogy a kifogások alaptalanok. Ugyanezt állapította meg a tisztviselők és az egyesület igazgatósága is. Amikor a vizsgálat igazolta a vezetőség működését, úgy az elnök, mint a főtitkár lemondottak állásukról. A déli vidéki városok, a D. M. K. E. fiókjai, egymásután fejezték ki bizalmukat és ragaszkodásukat a vezetőknek, vasárnap délelőtt pedig az egyesület igazgatósága tartott gyűlést, amelyen kimondotta, hogy bizalommal van úgy az elnök, mint főtitkár iránt, akiket felkér, hogy tisztviselőkben továbbra is maradjanak meg.

Gyűlés után az igazgatóság sorából küldöttség alakult, amely még vasárnap délután Kiszomborba utazott, ahol tolmácsolta az igazg. gyűlés határozatát Rónay Jenő ny. főispán előtt, aki azonban továbbra is megmaradt elhatározása mellett. A D. M. K. E. elnöksége december hó 21. napjára Szegedre rendkívüli közgyűlést hívott egybe és e közgyűlés lesz hivatva most már eloszlítani és megszüntetni azt a sajnálatos és szomorú válságot, melyet a magyarországi súlyos kárára idéztek fel a D. M. K. E. kebelében.

(—) Alexander Bernát előadása. Alexander Bernát egyetemi tanár a Szabad Egyetem keretében tartandó előadását kedden, e hó 26-án nem a Műegyetem kerti épületében, mint az hirdette volt, hanem a régi Országház (Sándor-utca) nagytermében fogja megtartani.

(—) Magyar leány turós buktája és az angolok. Az Orsz. Nőképző-Egyesület főziskolájának egyik volt növendéke: E. Andronyi Erzsébet levélben tudatta az egyesülettel, hogy egy londoni sűtemény-pályázaton (Girl's Own Papesinaut Cookery Competition) a magyar konyha díszlevelet nyert. A külfüzetett sűtemény Malatinszky Fanny, a főziskola volt vezetőjének receptje szerint készült apró mázsolával behintett „turós buktá” volt, melyet ő nemzetiszínű szalagokkal díszített parasztkosárban állított ki. Malatinszky Fanny közben meghalt, de az egyesület az ő vezetése alatt készített ételek és sűtemények receptjét összegyűjtve, ki fogja nyomtatni a főzés iránt érdeklődők számára. Az egyesületnek egyik főtörekvése, hogy a lányokat háziasságra oktassa s nekik hasznos ismeretek szerzésére adjon alkalmat. Így most is a „Veres Pálné felsőbb leányiskola”-jának befejező osztályaiban kötelezővé kívánja tenni, úgy a szabátsat, mint a főzés tanulását is.

(—) Fogtechnikusok országos nagygyűlése. A fogorvosok és sztomatológusok ellenzése dacára gróf Andrássy Gyula belügyminiszter 105,836—907. V. sz. végzésével értesítette a fogtechnikusok elnökét, Barna Izidor fogtechnikust, hogy az Országos Fogtechnikus Szövetség alapszabályait jóváhagyja és kiállításba helyezi, hogy a kereskedelemügyi miniszterrel egyetemben oda fog hatni, hogy a fogtechnikus ipartestület szervezése engedélyeztesék, illetőleg a fogtechnikusipar jogai az új ipartörvényben védelmezve legyenek. A belügyminiszter leirata nagy örömet keltett a fogtechnikusok között, kik az Országos Szövetség alakuló gyűlésével egyetemben Országos Fogtechnikus Nagygyűlést tartanak december hó 1-én a New-York kávéház földszinti nagytermében, hol a belügyi és a kereskedelemügyi miniszteriumhoz, az országgyűléshez intézett memorandumokat tárgyalják.

(—) Elnökválasztás a polgári iskolai tanáregyesületben. Az Országos Polgári Iskolai Egyesület igazgatótanácsa a mai napon ülést tartott, melyen a teljes számban megjelent tanács a folyó ügyek elintézése után több fontos kérdésben foglalt állást s véleményét emlékirat alakjában foglalta a kultuszminiszteriumhoz felterjeszteni. A tanácskozás végén dr. Ballagi Aladár elnök bejelentette az elnöki tisztségről való lemondását és távozott az ülésből. Az igazgatótanács erre Vaszkó György elnöke alatt folytatta tanácskozását és egyhangulag elhatározta, hogy mindent elkövet elnökének maradására, majd kimondotta, hogy a jövő hónap rendkívüli választmányi és rendkívüli közgyűlést hív egybe, hogy az ország polgári iskolai tanársága elégtételt szolgáltasson elnökének.

SPORT.

Középiskolai uszóverseny. — Saját tudósítónktól. —

A „Vizi Sport” két napos diákversenyének eredményeit közölve, nem hagyhatjuk megemlítés nélkül, hogy az ilyen versenyek reklámjaiban csak annyit ígérjen a rendező testület, amennyit beválthat, mert nem szabad a komoly sportteredeket szolgáló hirdásokat üzleti reklámok színvonalára lesüllyeszteni.

A „Vizi Sport” versenyéről elmaradt az oly sokszor hirdettett Shefi—Zachár mérkőzés és Halimay rekordkísérlete is. Állítólag mindkét versenyző rosszul érezte magát. Vajon Shefi beteg volt-e, azt nem tudjuk, de hogy Halimay jól érezte magát, azt láttuk, miután végig nézte egyesületének győzelmét a B. T. C. fölött.

A részletes eredmény a következő:

I. Kezdők versenye. 40 m. I.—IV. oszt. I. Bányai József VIII. kerületi gimnázium 31 1/10 mp. 2. Adorján Géza IV. kerületi gimnázium. 3. Kohanka Wien. 4. Horváth.

II. Főverseny. 60 m. I. Zsoldos Károly I. ker. gimn. 38 1/10 mp. 2. Baronyi A. J. IV. ker. gimn. 3. Hentaller Gábor VII. ker. gimn.

III. Kezdők versenye. 40 m. V.—VIII. oszt. I. Tetmayer Géza IV. ker. gimn. 27 1/10 mp. 2. Bihar Aladár IV. ker. gimn. 3. Sárer. 4. Rényi IV. ker. reál.

IV. Osztályverseny. I.—II. oszt. 40 m. I. Menk János III. ker. gimn. 33 mp. 2. Ember Béla gyakorló gimnázium.

V. Junior-verseny. 80 m. I. Strasser Bódog V. ker. gimn. I p. 1/10 mp. 2. Tolnai Ferencz gyak. gimn. 3. Bihar Aladár IV. ker. gimn. 4. Szolika Wien.

VI. Osztályverseny. 40 m. III—IV. oszt. I. Kronberg Aladár IV. ker. gimn. 29 3/4 mp. 2. Horváth Antal VIII. ker. gimn. 3. Adorján Géza.

VII. Meghívottak versenye. 100 m. I. Zachár Imre II. ker. reál. I p. 1/10 mp. 2. Ádám Sándor IV. ker. reál.

IX. Staféta-verseny. 3x40 m. I. IV. ker. reál (Ott Mihály, Ádám S., Rényi B.) I p. 7 3/4 mp. 2. IV. ker. gimn. (Széchy D., Török E., Schubert A.) 3. Keresk. Akadémia (Bán E., Ferber O., Rémi K.)

X. Osztályverseny. 60 m. V—VI. oszt. I. Baronyi A. J. IV. ker. gimn. 41 1/4 mp. 2. Friedmann Tibor VI. ker. keresk. 3. Tarr I. VIII. ker. gimn.

XI. Osztályverseny. 80 m. VII—VIII. oszt. I. Zsoldos Károly I. ker. gimn. 56 1/10 mp. 2. Ádám Sándor IV. ker. reál.

XII. Melluszás-előverseny. 80 m. I. Agulár Gy. VII. ker. gimn. 2 mp. hátr. I p. 15 3/4 mp. 2. Pöltzl J. VIII. ker. gimn. 2 mp. hátr. 3. Toldi Ö. VII. ker. gimn. 15 mp. hátr.

XIII. Vendégek versenye. 100 m. I. Josef Werber Erzsh. Rainer gimn. Bécs. 2. Franz Bidlitz Elisabeth gimn. Bécs. 3. Wilhelm Fisch V. ker. reál Bécs.

XIV. Hátuszás-előverseny. 60 m. I. Agulár Gy. VI. ker. gimn. 9 mp. hátr. 59 1/4 mp. 2. Toldi Ö. VII. ker. gimn. 6 mp. hátr. 3. Gööz II. ker. reál 11 mp. hátr.

XV. Előverseny. 200 m. I. Nagy G. II. ker. gimn. 6 mp. hátr. 2. Széchy D. III. ker. gimn. 3. Rickert I. Róser 26 mp. hátr.

XVI. Staféta-verseny. 3x40 m. (Mell. hát, magyar uszás.) I. VII. ker. gimn. Toldi Ö., Kovács A., Hentaller G. 2. II. ker. reál. Erdődi B., Gööz J., Zachár J. 3. V. ker. reál. Kenedi B., Bodó J., Leipniker M.

() Az őszi forduló döntője. A szövetség bajnokságának első őszi fordulóját a vasárnapi mérkőzésekkel befejezést nyert. A B. T. C. csapata fölött szép győzelmével az M. T. K. megmaradt az első helyen, egy ponttal a M. A. C. előtt, mely nagy gólarányú győzelemmel fejezte be ideai mérkőzéseit. Eddigi bajnoki csapataink, a B. T. C. és a Ferenczvárosiak annyira lemaradtak, hogy a tavaszi fordulóban, a bajnokság döntőjébe már nem szólhatnak bele.

A vasárnapi mérkőzések eredményei ezek:

Első osztályú bajnokság:
M. T. K.—B. T. C. 4:3 (Thököly-ut.) M. A. C.—B. A. K. 16:0 (Margitsziget.) Ujpest—Fővárosi T. C. 4:2 (Soroksári-ut.)

Másodosztályú bajnokság:
33 F. C.—U. R. A. K. 14:3 (Lágymányos.) Nemzeti S. C.—Kereskedők 7:0 (Amerikai-ut.) M. U. E.—III. T. V. E. 3:1 (Határ-utca.)

Az I. osztályú bajnokság állása az őszi forduló befejezte után a következő:

I. Magyar Testgyakorlók Köre 15 pont, II. Magyar Athletikai Club 14 pont, III. Ferenczvárosi Torna Club 10 pont, IV. Budapesti Torna Club 9 pont, V. Ujpesti Torna Egylet 8 pont, VI. Budapesti Athletikai Klub 6 pont, VII. Törekvés Sport Egyesület 3 pont, VIII. Fővárosi Torna Club 3 pont, IX. Typographia Sport Club 2 pont.

A Törekvés és Typographiának még egy mérkőzése van hátra.

() A Ferenczvárosiak Prágában. A Ferenczvárosi Torna Club tegnap délután Prágában játszott a Deutscher Fussball Clubbal és 3:0 arányban vereséget szenvedett a jó formában lévő prágai német csapattól. Félidő 0:0. Bíró: Guttmann (O. F. V. Bécs).

() Bécsi eredmények. Wiener Athletik Club—Cricketer 5:0, Wiener Sport Club—Rapid 6:2.

Nyilt-tér.

E rovatban közlőtekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Grammofonok s egyéb hangszerek

a legjobb minőségben.

Csekély havi részletfizetés mellett árfelemelés nélkül.

Aufrecht és Goldschmied

hangszerárúháza

Budapest, Rákóczi-ut 26. szám.

WIKUS JÁTRA
NYERS EVÉSRE
a legjobb tejcsokoládé
BUDAPEST, DEÁK FERENCZ-UTCA 17.

Műtárgyak művészi kivitelben és rendkívül olcsó árban kerülnek az idei karácsonyi vásár alkalmából

Hegedűs Zsigmond, Andrásy-ut 9. szám alatt

eladásra, u. m.: műnemesi kovacsolt-tárgyak, Galle és Daum üvegek, olasz márvány-szobrok, francia bronz-tárgyak saját gyártmányú különféle asztalok és állványok, kristály szivar-, likőr- és irókeszletek és nagymennyiségű órák. A köpek végleges kiárúsítása miatt azok olcsó árakat kérek figyeln!

Elismert tény,

hogy bárki, a fővárosban vagy az ország bármely vidékén, bármilyen üzletet, ingatlant venni, vagy eladni óhajt, a leggyorsabban megbízhatóan olcsó és költségek nélkül csak az első magyar általános

adás-vevést

követelő vállalatok fordul Budapest, Rákóczi-ut 32. Telefon 87-80. Vezetője Löwy Alfréd.

OVSZEREK
Gummi és halhólyag, 80% engedmény tucatszámú 1-10 forintig. Capot-American rövid, 2-3 forintig. Mintagyűjtő (25 db) a legfinomabb minőségű urak részére 5 frt. Irrigator, felszerelve 2-5 frtig. Diana-övek, legfinomabb 2.50, 8.-, 8.50 frt. Minden megrendelésnél 30% engedmény. Arjogyzók ingyen.
Rothauser M. Ignác és Fia
Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.
Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

KALIPTAS
a legújabb és már is a legkedveltebb fogpó
Kapható: **MÜLLER J. L.** és társai
Budapest, IV., Koronahírozog-ut. 2.
Foggyógyászati, árogeria és finomabb árucikkekben.
Első tábora 10 fillér.
Mely tábora 1 koronára. **Fogpó**

TÖRVÉNYSZÉK

Pör egy gyógyforrás körül.

— Elrendelt vizsgálat. —

A győri királyi ítélőtábla e napokban érdekes pörben rendelte el a vizsgálatot. A vizsgálat többeken kívül a Lukács-fürdő igazgatói, Palotay Rezső és Ödön ellen is megindult, akik ezuttal egy birtokvásárlási pörbe vannak belekeverve.

A Lukács-fürdő és a Kristály-forrás igazgatói ellen vendéglői körökben nagy az elkeseredés, mert üzleteikben a ravaszágnak ama fokáig elmennek, amely a reális üzletből ki van rekesztve. Így egy vendéglői szaklap most nagy leleplezéseket közöl Palotayék üzleti eljárásairól és agyafúrt szerződésekről, amelyek után Palotayék valóságos monopoliummá emelik Kristály-vízüket. Szinte hihetetlen dolgokat olvasunk ott ravasz pontozatokról, bírságolásokról, amelyekkel könyörtelenül sújtják az agyafúrt szerződés ellen vétőket és ügyvédi vexációkról, amelyek nyomon követik az egyes „vétségeket”, mindezt a nyereszkesedés nevében.

Az a pör, amelyben a győri királyi ítélőtábla a vizsgálatot elrendelte, az érdekesek közé tartozik. Előzményei a következők:

Schmidthauer Lajos komáromi gyógyszerész a múlt nyáron nagyobb kiterjedésű földeket vásárolt meg az Igmánd mellett fekvő Kocs község határában periekt irásbeli szerződésekkel, a vételár szerződéses kifizetése mellett, hogy eme földekben rejlő keserűvizek régi hírneves „Igmándi” keserűvíz telepével egyesítse. A megvett területeket az előljáróság kiczövekelte s azok a Schmidthauer nevével viselő gránitkövekkel körülhatároltattak. A megvett területeken az új tulajdonos megásatta a kutakat s azokat üzembe is vette. Ezek után Schmidthauer a telekkönyvi átírást pusztán formai munkájával megbizta a kocsi jegyzőt.

Palotay Rezső és Ödön, a Lukács-fürdő részvénytársaság igazgatói szemet vetettek a kutakra s először vételi ajánlatot tettek Schmidthauernek, majd mikor ez nem volt hajlandó tárgyalni, cselhez folyamodtak. Rávettek a kocsi jegyzőt s ez Schmidthauer kérvényeit szándékosan nem adta be a telekkönyvi hatósághoz, ellenben az összes eladó gazdák a jegyzői lakba idézték és ígérettelkel rábírták őket arra, hogy a Schmidthauernek egy ízben már végleges szerződéssel eladott földeket, amelyeknek vételárát nagy részben már föl is vették, még egyszer adják el Palotay Rezsőnek és Ödönnek.

A kocsi gazdák eleinte szabadkozottak, mert érezték, hogy helytelen dolgot cselekszenek, de Palotayék s különösen ezek megbizottjának, Losert Kálmán kisigmándi lakosnak a biztatására végre belementek az üzletbe. Schmidthauer ilyenformán egy napon arra ébredt, hogy utjonnan vásárolt keserűvíz kutjaival már Palotayék rendelkeznek, mert időközben becsenpésztek magukat a telekkönyvbe. Schmidthauer erre, nem tudván mást, bünyenyítő följelentést tett.

A győri kir. ítélőtábla a följelentésre elrendelte a vizsgálatot a telekkönyvi formalizmussal visszaélő család és közokirathamítás miatt Palotay Rezső és Ödön s mintegy negyven kocsi gazda, mint tettesek, valamint Losert Kálmán, mint bűnszeged ellen. A komáromi királyi törvényszék vizsgálóbírája erre a következő végzést hozta:

Közirathamítás büntette miatt terhelt Bátki Sándor és társai ellen indított bűnygyben.

Végzés.

A győri kir. ítélőtábla 4307—907. B) szám alatt hozott vizsgálatot rendelő végzésében annak megállapítását, hogy Palotay Ödön és Rezső a kérdéses ingatlanok másodszeri megvétele alkalmával

tudomással bírtak-e arról, hogy ezen ingatlanok már előzőleg Schmidhauer Lajosnak eladottak — a vizsgálat feladatául jelöli meg.

Sértett előadása szerint az általa megvett területeket nevének kezdő betűit feltüntető határkövekkel megjelölték. Mindezeknek, úgy a kérdéses ingatlanok fekvésének, összefüggésének, nevezetesen annak megállapítása végett, hogy a vizsgálat tárgyát képező adásvételekkel megvett részletek hogyan fekszenek, valamint a felek által megjelölendő egyéb körülményeknek megállapítása végett elrendelem a helyszíni szemlét, arra határnapul Kocs községében 1907. évi november 29. napjának délelőtti fél tizenegy óráját kitűzöm és erről a kir. ügyészséget, sértetteket, terhelteket és ezek képviselőjét ezen végzés után értesítem.

Komárom, 1907. november 21-én.

Dr. Strausz s. k.
kir. törv. vizsgálóbíró.

Az ügy tehát most már a bíróság előtt fekszik, ahhoz sokat hozzájárulni nem kell. Annyit azonban konstatálni lehet, hogy az üzleti tisztesség olyan értelmezése, hogy mások perfekt üzleteit — fölhasználva némi formalitások hiányát — meghusztalni lehet, kissé nagyon is önző és erőszakos. Kétszeresen bántó és frivol, ha tekintélyes emberek vetemednek arra, hogy furianggal és csellel elvegyenek már mások által szerzett birtokokat és haszonlesésből elmenjenek addig a határig, amelyet a büntetőtörvénykönyv megenged, vagy amit a győri kir. ítélőtábla vizsgálatelrendeléséből következtetni lehet, azon túl is. A jelen esetben az is súlyosítja Palotayék eljárását, hogy jámbor és tudatlan falusi népet használtak föl az előnyök megszerzésére, elhitetvén a gazdákkal, hogy amit cselekszenek, törvényes és hogy a szerződés, amelyet Schmidhauerrel kötöttek, még nem jogérvényes és ők jobb haszonért még mindig szabadon rendelkezhetnek a földekkel.

A pörben legközelebb megkezdődnek a kihallgatások, amelyek csakhamar végtárgyalásra fognak vezetni

Bubics püspök műkincsei.

— Saját tudósítónktól.

Budapest, december 25.

Másfél esztendővel ezelőtt nagy port vert föl az a büntető feljelentés, melynek alapján vizsgálat indult meg a büntetőtörvényszéken László Fülöp műkereskedő ellen, azzal vádolván őt, hogy csalásai révén néhai Bubics Zsigmond kassai püspököt jelentékenyen megkárosította. A feljelentés szerint László Fülöp nagyértékű műkincseket is sikkasztott el az agg püspöktől. A régóta huzódó ügyben végre döntő fordulat állott be. Ma hirdette ki dr. Ruttkay István vizsgálóbíró dr. Várkonyi Oszkár védő előtt az ügyészség határozatát, mely László Fülöp ellen a további eljárást megszünteti.

A terjedelmes indítvány megokolása szerint a vizsgálat adatai mindenben László védekezését bizonyították valóra és az ellene fenforgott gyanut megdöntötték. A Bubics nevében tett feljelentés annak idején két vádat emelt László ellen: az egyik az volt, hogy 1905. december 30-án Kassán a püspöktől egy 45.000 koronás közjegyzői kötelezvényt csalt ki, pedig soha kölcsönt a püspöknek nem adott. A másik vád szerint több százezer korona értékű műkincset, melyeket bizományba kapott, elsikkasztott volna. A család vádjával szemben kimutatja az ügyész, hogy a kihallgatott tanúk és a becsatolt okmányok tanúsága szerint megdönthetetlen bizonyosság, hogy a püspök 1905. október 9. és december 30-ika közt tényleg negyvenötezer korona készpénz-kölcsönt kért és kapott Lászlótól, és így László követelése mindenképp jogos és való. Döntő fontosságot tulajdonít az ügyész e tekintetben Bubics Zsigmond sajátkezű leveleinek, melyekben elismeri a kölcsönkapott pénznek felvételét és a legnagyobb melegséggel emlékezik meg Lászlóról. E levelek abból az időből valók, mikor László nem is volt a püspök közelében, tehát kizártnak tekintendő, hogy azokat ő sugálta volna a püspöknek. Bebizonyult továbbá, hogy László a műkincseket nem bizományba kapta, hanem mindenkor készpénzért vásárolta a püspöktől. A sokat emlegetett 40.000 koronás szevens-váza vételéről a püspök sajátkezű nyugtát adott és az eladásról későbbi leveleiben is ismételt megemlékszik. Két értékes képre nézve pedig a püspök saját nyugtáit fekszik az iratoknál arról, hogy e képeket visszakapta.

Azt a gyanút is eloszlatta a vizsgálat, mondja végül az ügyész indítvány, hogy egy időben párhuzamosan és külön kezelték a felek kölcsön és vételi üzleteket, mert hisz ez különböző szempontból mindkét félnek egyenlő érdeke volt. Ugyanis a folyton anyagi zavarokkal küzdő püspöknek így vált lehetővé, hogy minél több pénzt szedhessen fel Lászlótól, kölcsönt és vételár fejében is. Viszont Lászlót az üzleti szellem vezette. „Egy püspökkel állott szemben ő, kinek állásánál fogva, a vételár-fizetéseken felül is joggal hitelezhetett, mert hisz úgy Hainöczy, mint leveleiben maga a püspök is állandóan azzal hitegették őt, hogy Bubics rövidesen kalocsai érsek lesz és így érthető, hogy László le akarta magának kötelezni az érseki székre számító főpapot, szolgálatai jutalmát a jövőtől remélve.” Mindezeknél fogva büncselekmény hiányában a vádat az ügyész eljelt. E döntést most már a sértett félként jelentkező közalapítványi igazgatósággal fogják közölni, hogy a pótmagánvadászátétele dolgában nyilatkozzék.

§ Döntés vitás vámkérdésben. Jelentették, hogy a közigazgatási bíróság egyik osztályülésén dönteni fog a következő kérdésről: Ut- vagy követzvetvámok oly módon engedélyezett gyakorlása esetén, hogy a vám valamely meghatározott vasuti állomáson fel és leadott mindennemű gyors- és teheráruszállítmányok után szedessék, szedhető-e a vám az oly feladott áru után, mely a vasuti állomásra feladás végett iparvágányon szállítatik el s az iparvágány a vámtárgyat tevő utat, vagy utcát csupán keresztezi?

A közigazgatási bíróság általános közigazgatási osztálya e napokban tartott osztályülésében úgy határozott, hogy a kérdésben körülírt esetekben a vám nem szedhető. E határozat indokolása így szól:

A vámszedés joga az 1890. évi I. t.-cz. 81. §-ának rendelkezése szerint csak a vámtárgy használata fejében gyakorolható, illetve engedélyezhető. Ennek megfelelően az idézett törvény 100. és 143. §-ai világosan kifejezik, hogy vámot fizetni az tartozik, ki a vámtárgyat használja. Ebből az következik, hogy ha a vámszedés gyakorlása a kérdésben megjelölt módon engedélyezett, a vámszedési jog csakis azokra az árukra vonatkozik, mely a vasuti állomásra vagy onnan rendeltetési helyükre a vámtárgy használatával szállítatik; mert a vámszedés módjának meghatározása nem vezethet arra, hogy a vámszedés a törvény idézett rendelkezései ellenére kiterjesztések olyan esetre is, midőn a vámtárgy nem használatik és így a vámtulajdonos részéről hiányzik az a szolgáltatás, melynek fejében a vámszedés joga törvény szerint gyakorolható és engedélyezhető. Ezek után a fennforgó kérdésnek eldöntése még attól függ, hogy a vámtárgy használatának minősül-e az a tény, hogy a vámtárgyat az iparvasut, melyen a szállítás történik, keresztezi. A vámszedési jog szempontjából a vámtárgy használatául annak olyan igénybevétele minősül, amely az ut vagy követzvet rendeltetéséből következik; vagyis, hogy az utnak, illetve követzvetnek, mint ilyennek létesítése és fenntartása szolgálja azt a célt, hogy a szállítmány a kitűzött helyre eljusson. Alban az esetben pedig, midőn iparvágány az utat vagy követzvet keresztezi, az iparvasuton való szállítás célját nem szolgálja az, hogy a keresztezés helyén éppen ut, vagy követzvet van; az iparvágányon való szállítás rendszerint független attól, hogy a keresztezés helyén az ut vagy követzvet, mint ilyen fenntartatik-e? Itt egyszerűen a területnek, de nem mint utnak vagy követzvetnek igénybevétele forog fenn, tehát ez az igénybevétel az utnak vagy követzvetnek rendeltetés szerint való használatát nem is jelenti. Igaz ugyan, hogy a vámtárgynak iparvágánnyal való keresztezése csakis a vámtárgy tulajdonosának beleegyezésével, vagy a keresztezés tirsására szóló külön közlekedésével történhetik, de e beleegyezésnek vagy közlekedésnek azért sem lehet szükségképpen való következménye az az ellenszolgáltatás, amely törvény szerint a vámtárgynak rendeltetés szerint való használatát fejében jár, mert e keresztezésre vonatkozó engedély külön jogviszonyt létesít és ennek miként történt szabályozása adia az ebben a jogviszonyban kölcsönösen keletkezett jogok és kötelezettségek forrását. És éppen azért, mert az iparvágánnyal való keresztezés joga ilyen külön engedélyen, mint jogforráson alapul, már ezért sem eshetik ugyanolyan tekintet alá, mint a vámtárgynak rendeltetés szerint való használatát, melyhez külön engedély nem kell. Összefoglalva a kifejtetteket: a fennforgó kérdést tagadón kellett eldönteni, mert vám csakis a vámtárgy használatát fejében szedhető és mert a vámtárgynak iparvágánnyal való keresztezése a vámtárgynak, mint ilyennek rendeltetés szerint való használatává nem minősül, hanem a vámtárgy tulajdonosa és az iparvágány tulajdonosa között fennálló külön jogviszonyon alapul.

§ Affér a telefon miatt. Hamvay Ödön muzeumi segédőr ez év november 21-én délután a feleségével betért uzsonnázni a Valéria-kávéházba, ahol barátjának, Kratzig János állami tisztviselőnek asztalánál foglalt helyet. Pár pillanat múlva bement a telefon-fülkébe, hogy egy ügyvéd barátjának telefonáljon. Mivel összeköttetést nem kapott, bosszusan lecsapta a kagylót s visszatért asztalához. Néhány perc múlva egy ismeretlen ember rátámadt s czudar gazembernek nevezve, névjegyét követelte. Hamvay felesége jelenléte miatt kerülni akarta a nyilvános botrányt s megjegyzte:

— En önt soha sem láttam! Ha valami baja van velem, adja ide a névjegyét s megkaphatja az enyémet is.

Erre az ismeretlen ur tovább szidta Hamvayt. Hamvay két barátjával nyomban felelősségre vonatta az ismeretlen urat, aki dr. Józsa Ödön orvos, klinikai gyakornok volt. Fellépését azzal indokolta, hogy Hamvay a telefon-fülkében a telefonon keresztül durva sértő szavakkal illette egyik nőismerősét, aki épp vele akart telefonon beszélni. Ezért támadta meg Hamvayt. A kávéházi botrány ügyéből kifolyólag Hamvay becsületlenségét panaszolt emelt dr. Józsa Ödön orvos ellen. Ma tárgyalta ezt a panaszt a büntető járásbírósnál Wiener bíró. Hamvay elmondta, hogy igazatosságában használt ő is sértő kifejezést a vádlottra, de a szavakra nem emlékezik. A tanúk kihallgatása után a bíróság dr. Józsa Ödönt becsületlenség vétségeért 150 korona pénzbüntetésre ítélte. Dr. Battlay Dezső védelme után Hamvayt a vizonvad alól felemeltette, mert úgy találta, hogy jogos felhárborodásában használta a sértő kifejezéseket. Az ítő let ellen a felek felelőbbetek.

§ A Magyar Jogászegylet november 30-án, szombaton este 6 órakor az Ügyvédi Kamara helyiségében (V., Szemere-u. 10. sz.) teljes ülést tart, melynek tárgya dr. Boór Elek th. vármegyei főjegyző, egyetemi magántanár előadása „Törvényhatósági önkormányzatunk és közigazgatási bíróságunk hatáskörének kiterjesztése” czim alatt.

§ Éjjeli támadás. Kellemetlen kalandja akadt ez év augusztus 10—11-ike közti éjjelen a Rákóczi-ut és Alsó eldősor-utca sarkán Pintér Ferenc lovásznak, aki Nyárai János nevű barátjával hazafelé tartott. Takács Sándor műszerészegéd, Miskolczi Péter cserépedősegéd, Kesselgruber Károly lakatossegéd és Nemes Ferenc gépkezelő egy adott jelre megtámadták Pintért, illetve a földre teperték s Kesselgruber elvette tőle 280 korona értékű arany óráját és lánczát. A zsákmányt azonban nem vihették el, mert a megtámadott ember barátja, Nyárai János elvette tőle. A támadókat ma vontá felelősségre a büntető törvényszék esküdtszékének rablás büntetéseért. A vádlottak tagadtak s a panaszos, aki a kérdéses alkalommal ittas volt, nem tudta kellőképpen elmondani a történeteket. Dr. Varga kir. ügyész ezért a három vádlottal szemben vádat ejtett s csak Kesselgruber Károlylyal szemben tartotta fenn a lopás büntetésének vádját. Az esküdtek azonban dr. Fekete Károly védelme után a lopás büntetés alól is felmentették Kesselgrubert, aki a bíróság nyomban szabadlábra helyezte.

KÖZGAZDASÁG.

Tokajhegyalja védelme.

— Hegyaljai szőlősgazdák a kormány előtt. —

Budapest, november 25.

Több ízben szóvá tettük már a hegyaljai szőlősgazda-közönség sérelmét. Büszkeséggel valljuk magunkénak Tokaj-Hegyalját, melynek édes nedűjének a világpiaczon való jóhírnevünket köszönhetjük. Nincs mezőgazdasági produktumunk, amelynek révén annyi dicsőség hárul reánk s nemzeti termelésünkre, mint éppen Tokajhegyalja aranyos nedűje révén. Sajnos, hogy bár a hegyaljai szőlőtermelők óriási anyagi áldozatok árán fölújították a filloxera-sújtotta hegyoldalakat, az utóbbi években oly borkereskedelmi irányzat érvényesül főként a külföldön, amely teljességgel diszkreditálja tokaji boraink régi jó hírnevét. A külföldön „Tokajer Ungarwein” elnevezés alatt oly kotyvalékot árusítanak a külföldi hotelekben, mely soha sem látta a magyar Hegyalja szelid lejtésű hegyoldalait. De baj van idehaza is. Nincs a tokaji bornak ára. A termelők nem bírják olyan áron értékesíteni boraikat, hogy a termelés kifizetné magát. Más szőlőtermelő-vidékekről ugyanis az élelmes kereskedelem beviszi Hegyalja területére a gyenge minőségű borokat s onnan „tokaji bor” elnevezés alatt jön forgalomba. A hamisítatlan tisztá hegyaljai borok ára ennek folytán semmivel sem jobb, mint az utolsó buczkai boroké. Jogos alapon mozognak tehát a tokajhegyaljai szőlősgazdák.

dák, midőn védelmet kérnek a tokaji bor részére a kormánytól. A védelem mérvét és módját pedig Tokaj-Hegyaljának zárt területé nyilvánításában és az agrárkölcsonnek 25 évvel való kitolásában vélik a gazdák.

Ebben fáradozott ma az érdekeltség ötszáz tagu küldöttsége Wekerle, Kossuth és Darányi miniszterek előtt s memorandumba foglalva terjesztette elő sérelmeit és óhajtásait.

A szőlőgazdáknak a kormány előtt való tisztelgéséről munkatársunk a következőkben számol be:

Tokaj-Hegyalja vidékének több mint 500 tagu küldöttsége tisztelgett ma délelőtt 10 órakor Darányi Ignác földművelésügyi miniszternél, aki a monstre-deputációt a minisztériumban fogadta. A küldöttségben Tokaj-Hegyalja vidékének valamennyi közsege képviselve volt és igen nagy számban vettek részt benne a vidék minden részéből a szőlőbirtokosok. A küldöttséget Metzner Gyula, Zemplén megye főispánja vezette; kivüle ott volt a küldöttségben Dókus Gyula alispán, Thuránszky László megyei főjegyző, Kiss Odón sátoraljuhelyi polgármester, Miklóssy István főesperes és még többen. A megyeheli képviselők közül csatlakoztak a küldöttséghez: Bernáth Béla, Buza Barna, Nagy Barna, Cibur Bertalan, Bernáth Zoltán és Metzner Béla országgyűlési képviselők.

Darányi miniszternél.

Metzner Gyula főispán a küldöttség tisztelgésének czéllát és a küldöttség kívánságait tolmácsolta Darányi Ignác földművelésügyi miniszter előtt.

Előterjesztésüknek — ugymond — lényeges pontja van. Az első Tokaj-Hegyaljának zárt területé tétele, ugy, hogy Tokaj-Hegyalja területére belföldi idegen szőlőterületről bort a fogyasztáson kívül behozni és ennek folytán a hegyaljai bort a Tokaj-Hegyalja határain belül idegen borokkal való házasításra felhasználni szabad ne legyen. Másodsor, hogy az agrár kölcson és hátralékainak törlesztésére a törlesztési idő 25 évre kitolassék és harmadsor, tekintettel a zárt területre, mindaddig, amíg tokaj-hegyaljai bor kezelése és a borértékesítés általános érdekeit követve, az arra vezető módok megállapítása nem lesznek, sem egyesek, sem társadalmi alakulatok, sem más szövetkezetek állami segítyben, vagy kedvezményben ne részesüljenek. (Zajos helyeslés.)

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter a küldöttség szónokának beszédére feszült figyelem közben a következő nagy tetszéssel és zajos helyesléssel fogadott választ adta:

T. uraim! Amidőn önök itt ilyen nagyszámban megjelennek és én önökkel szembe állok, előre kell bocsátanom, hogy én önök között a Hegyalján nem tartom magam idegennek. Nem tarthatom magam idegennek azért, mert együtt küzdöttünk, együtt dolgoztunk a szőlőfelújítás nagy munkájában. (Ugy van! Ugy van!) És azt hiszem, hogy a legerősebb kapocs, amely férfiakat összeköthet, a közös küzdelem, a közös törekvések kapcsa lehet. De azt hiszem, t. uraim, bármennyire sikerült is a szőlőfelújítás és bármennyire elismerik annak kiváló voltát a legkülönbözőbb külföldi szakértők is, a munkát még befejeztek nem tekinthetjük, sőt a küzdelemnek egy újabb, nevezetes korszaka kezdődik. Méltóztatnak igen jól tudni, hogy milyen nagy nehézségek legyőzése kellett ahhoz, hogy annak idején a Széll-kormány idejében a borklauzula kiküszöbölhetővé vált felmondhassuk és felmondjuk az olasz szerződést. Méltóztatnak tudni, hogy nemcsak a német szerződésben, hanem most legújában — amire különben igen t. szónokuk is utalt — az Ausztriával való kiegészítésben a tokaji bor és a tokaji bornak provenienciája hathatós nemzetközi védelemben részesül és ezáltal, azt mondhatjuk, hogy a tokaji bor mintegy polgárjogot nyert az egész világon. (Éljenzés.)

A pinczekezelés javítását nem ajánlhatom eléggé figyelmükbe. Minden eszközzel készek vagyunk a kormány részéről e tekintetben a termelők segítségére jönni. A borértékesítés nagy kérdését pedig — azt hiszem — a termelőkkel karöltve, azokkal együtt, azokkal teljes egyetértésben lehet és szabad csak megoldani. (Éljenzés.)

Igen t. szónokuk három kérdést vetett még fel. Az egyik az agrárkölcsonöket illeti. E részben az első szó a miniszterelnök urat, mint pénzügyminiszter urat illeti. De legyenek meggyőződve, hogy énálam jogos kívánságaik támogatásában az érdeklődés és a jóakarát soha sem fog hiányozni. (Zajos éljenzés és helyeslés.)

A másik kérdés az, hogy óvatosság legyenek különösen addig, amíg a tokaji bor hatályos védelmet nem nyerhet, a további szőlőtelepek előmozdításában. Magam is azt tartom, hogy különösen a homokterületen a szőlőtelepítést előmozdítani, támogatni és felleszteni az államnak a jelen viszonyok között nem kötelessége. (Hosszantartó helyeslés és éljenzés.)

A harmadik, amire talán legnagyobb súlyt helyeznek a t. megjelent urak, az u. n. zárt terület kérdése. (Halljuk! Halljuk!)

Hát, t. uraim, erre nézve megjegyzem, hogy én a Hegyaljának különleges védelmét és pedig országos törvény által leendő különleges védelmét jogos kívánságnak tartom. Én azt tartom, t. uraim, hogy feltétlenül biztosítani kell azt, hogy a tokaji borvidékből mást, mint tokaji bort kivinni ne lehessen és ezt csak úgy érhetjük el, ha másfelől biztosítjuk, hogy idegen bort a Hegyaljára csakis és kizárólag fogyasztás czélljaira lehessen bevinni.

Én biztosítókat látok a kormány összes tagjaiban, akik a Hegyalja iránt meleg érdeklődéssel viseltettek. Biztosítókat látok abban, hogy az igen t. miniszterelnök ur, aki, mint pénzügyminiszter van érdekelve, a kereskedelmi miniszter ur, a belügyminiszter ur, nemcsak hazafias érzésükkel fogva, hanem családi hagyományaiknál fogva is önökhöz és az önök vidékéhez vannak kötve. (Ugy van! Éljenzés.)

De nekem egyénileg van egy külön biztosítókom is és ez az én t. barátom és első munkatársam, Mezőssy Béla államtitkár ur. Én mondhatom, hogy alig van nap, hogy a Hegyalja, annak érdekei, annak sorsa, annak jövője közöttünk szóba ne kerüljön. Őt is mi mindnyájan a Hegyaljának, Tolcsvának köszönhetjük.

A küldöttség távozása előtt még Bernáth Béla képviselő mondott hálátelt köszönetet a földművelésügyi miniszternek a Hegyalja iránt mindenkor tanúsított jószágerért, a reményekre jogosító nagyjelentőségű válaszáért és kérte a miniszter jóindulatát a Tokaj-Hegyaljai vidék iránt a jövőben is. A küldöttség Darányi miniszter lelkes éltetésével távozott.

Kossuth Ferencnél.

A földművelésügyi minisztériumból a képviselőházba ment a küldöttség, ahol a kupolateremben fogadta őket Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter, majd dr. Wekerle Sándor miniszterelnök.

Metzner Gyula volt itt is a küldöttség szónoka, aki röviden vázolta a kereskedelmi miniszter előtt Hegyalja bajait.

Erre Kossuth Ferencz a következőket mondta:

Méltóságos főispán ur! Tisztelt polgártársak! Természetesnek fogják találni, hogy a kérdésekre azonnal válaszolni képes nem vagyok, mert olyan intézkedésekről van szó, melyek az egész kormány határozatától függenek. Arról azonban biztosíthatom önöket, hogy az én támogatásomra minden körülmények között számíthatnak. Hogy ez miképpen vihető ki, az még nem áll tisztán előttem, de ha czélban egyetértünk, meg fogjuk találni az eszközöket. Uraim, nemcsak közgazdasági érdekek fogják a kormányt arra indítani, hogy a Hegyalja érdekeire tekintettel legyen, de szem előtt fogja tartani azt a körülményt, hogy két korszakos nagy férfiat éppen a Hegyalja adta a nemzetnek.

Kossuth Ferencz beszéde után szünni nem akaró éljenzés és taps hangzott fel. A zaj elesitultával Bernáth Béla mondott köszönetet a miniszternek szavaierért.

Wekerlénél.

A küldöttség aztán dr. Wekerle miniszterelnök-nél tisztelgett.

Dr. Wekerle rövid válaszában kilátásba helyezte a kormány támogatását és Bernáth képviselőnek adott válaszában azt is kijelentette, hogy a Hegyalján, illetve Tokajon gyárakat szándékozik alapítani, így cukor- és dohánygyárat.

A miniszterelnök választát nagy éljenzéssel és tapsal vette tudomásul a küldöttség, amely aztán széjjelcsozlott a Ház folyosóin.

A díszebéd.

A küldöttség déiben a Cambriuszban gyűlt össze ebédre, amelyen megjelentek Mezőssy Béla államtitkár, Dobokay Lajos és Lónyay Ferencz miniszteri tanácsosok és Moldoványi Sándor titkár. Az ebéden Metzner Gyula, Zem-

plénmegye főispánja felköszöntötte Mezőssy Bélát, mint a Hegyalja szülöttét és egyik büszkeségét.

Mezőssy Béla államtitkár erre a következő beszéddel válaszolt.

Örömmel jöttem el az önök körébe, mert gyermekkoromnak minden édes emléke engemet a Hegyaljához fűz.

Am, ha mos itt, mint a szülői házhoz visszatérő gyerek, szemtől-szembe állok a régi rokoni, baráti ismerős körben, engedjék meg, hogy felhasználjam az alkalmat és kitárjam gondolkodásvilágomat önök előtt. (Halljuk!)

Nehezebb helyzetben, válságosabb körülmények körülmények között nem vezette még kormány az ország sorsát, mint éppen a mai. Nyit és alattomos ellenségek rajával körülveve kell megküzdennünk a fondorlatok aknamunkáival, amelyek mind a mai rendszer felrobbantására vannak irányítva.

Miért oly elkéseredett ellenségünk nekünk ebben az országban annyi különböző összetételű társadalmi réteg? Nem lehet reánk mondani, hogy kormányzati tevékenységünk ne lenne becsületes, tiszta kéz politikája. Nekünk nincsenek rejtgetett titkaink, nincs semmi leplezni valónk! A kötelességét hűen teljesítő ember öntudatával büszkén mondhatom, olyan gondosan, olyan becsülettel kezeljük az ország közvagyonát, mint aminő féltő aggodalommal gyűjtögeti az egyszerű polgár a maga filléreit. Az ország pénze nem közpéda, az állampolgárok verejtékes adógarasait megbecsülünk: elengedhetlen erkölcsi kötelesség. Vagy talán épp ez az, ami fáj és ez az, amiért sokak szemében annyira kellemetlenek vagyunk!

Száz sebből vérzik az ország. Ideje, hogy viszatérhessen a komoly parlamenti munkálkodás lehetőségéhez. A polgárok javát czélzó törvényjavaslatok sora égetően vár a tárgyalásra. Az utat szabaddá kell tennünk a békés munkálkodáshoz. (Lelkes éljenzés.)

A nemzet elleni pártütökkel le akarunk számolni és le is számolunk! És aki most ellenünk harcol, az nemcsak gyengit bennünket, hanem erősíti a nemzet ellenségeit. Erre pedig igaz, jó magyar ember nem vállalkozhatik. (Igaz! Ugy van! Éljen helyeslés.) Érzem, hogy a magyar nép lelke, támogatása, bizalma velünk van, mert mi igaz ügy szolgáltatásban állunk, — és az igaz ügy győzni fog!

Ezzel a hittel, ezzel a tudattal ürítem én poharamat az ön szükebb hazám, Tokaj-Hegyalja felvirágzására és népének boldogulására! (Hosszantartó zajos éljenzés.)

Buza Barna országos képviselő Dobokay Lajos és Lónyay Ferencz miniszteri tanácsosokat éltette, mint a bortermelők régi barátait és érdekeiknek mindenkor megvédelmézőit. Nagy Barna országos képviselő Metzner Gyulára, Zemplénmegye főispánjára és Dókus Gyula alispánra ürítette poharát.

Az új vizi beruházások.

Budapest, november 25.

Az ország folyóvizein 1908-ik évtől folytatólag végrehajtandó vízszabályozási munkák programjának tárgyalása czéljából ma délutánra értekezletet hívott egybe Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, aki a tanácskozást nagyjelentőségű beszéddel nyitotta meg és az értekezleten végig személyesen elnökölt. A tárgyalás anyagát az új vízberuházások kerék százzmillió koronás terve adta, melyet az Országos Vízépítési Igazgatóság készített el és a vízügyi nagytanács a legfontosabb műszaki szempontból már le is tárgyalta egy a mult napokban tartott és a napisajtó által ismertetett értekezleten.

A mai tanácskozásról, amelyen az érdekelt vizitársulatok, törvényhatóságok és országos egyesületek képviselői voltak hivatva az új vízberuházások tárgyában nyilatkozni, a következő tudósítást közöljük:

Jelen voltak: Darányi Ignác földművelésügyi miniszter mint elnök, Kvassay Jenő min. tanácsos, az Országos Vízépítési igazgatóság főnöke, a pénzügyminisztérium részéről Teleszky János miniszteri osztálytanácsos, a kereskedelemügyi minisztérium részéről Hoszpoczky Alajos miniszteri tanácsos, a Tiszavölgyi Társulat részéről gróf Szápáry György és Fekete Márton titkár, a Dunai Társulatok részéről dr. Kleiner Lajos kanonok, a pestmegyei sárközi társulat alelnöke, Hajós József, a dömösdpatai Dunavégtát-Társulat elnöke, Mádi Kovács István, a paks-fadd-bogyiszlói ármentesítő társulat elnöke, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület részéről Rubinek Gyula igazgató, a Magyar Gazdaszövetség részéről Geléri Mór királyi tanácsos, igazgató, az Országos Erdészeti Egyesület részéről Bund Károly titkár, az Országos Hajózási Egyesület részéről dr. Török Emil egyesületi titkár. Továbbá a vármegyei és városi hatóságok részéről: Fazekas Agoston Pest-

megye, Döry Pál Tolnamegye, Vojnits István Bácsbodrogmegye, Turchányi Odón Nyitra-megye és Schwertner Antal Trencsénmegye alispánja, Vosits Károly fővárosi tanácsos, Broly Tivadar pozsonyi, Domány János komáromi, Vencesz Jenő győri, Hegedűs Aladár bajai, Lázár György szegedi, Mattanovich pancsovai polgármester, a képviselők közül Hoitsy Pál, a képviselőház pénzügyi bizottságának előadója, gróf Thoroczkay Miklós és dr. Gratz Gusztáv. Az értekezlet jegyzőkönyvét dr. Tóth Jenő miniszteri titkár vezette.

Gróf Majláth József úgy is, mint a Tiszavölgyi Társulat központi bizottságának kiküldötte, úgy is, mint a Bodrogközi armentesítő társulat elnöke, úgy is, mint szlavoniai érdekelt nagybirtokos, nem jelenhetvén meg, írásbeli véleményt adott be, amelyben helyesli a beruházások programját. Az értekezletről elmaradásukat kimentették még báró Dániel Ernő, gróf Csáky Lajos, gróf Cziráky Béla, Várossy Gyula kalocsai érsek és gróf Széchenyi Emil vizárlati elnökök.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, akit a terembeleptekor az egybegyűltek lelkesen megünnepeltek, a tanácskozást a következő beszéddel nyitotta meg:

Tisztelt értekezlet! A törvényhozás az 1895. évi XLVIII. törvénnyel az ország jelentősebb folyóvizein elsősorban végrehajtandó szabályozási munkálatokra 102 millió koronát engedélyezett. Ennek a hitelnek utolsó részlete fog igénybe vétetni a folyó évben felhasználás alá jutó összegekkel. Gondoskodnom kell tehát arról, hogy a folyóvizeinken folytatandó végzendő szabályozási munkálatok keretében a törvényhozás megállapítsa és a végrehajtásokhoz megkívántó költségeket rendelkezésre bocsássa. Az ország folyóvizein folytatandó teljesítendő munkálatok programját, amely a törvényhozáshoz teendő előterjesztésem alapjául lenne hivatott szolgálni, a magyar királyi országos vízépítési igazgatóság kidolgozta. E programot, amelynek összeállításánál végzett alapos és széleskörű tanulmányokért a m. kir. orsz. vízépítési igazgatóságnak a helyült is elismerésem kívánom kifejezni, letárgyaltattam az országos fontosságú és elvi jelentőségű műszaki kérdések megvitatására szervezett műszaki nagytanács által és e tanács folyó évi nov. 4-én elnöki letartott ülésén azt helyesnek és elfogadásra alkalmasnak találta. A t. értekezlet tagjainak megküldött program felöleli a Duna, Tisza, Dráva, Száva, Kulpa, Morva, Vág, Temes, Mura, Béga, Szamos, Bodrog és mellékfolyói, a Körösök és a Maros szabályozását, kiterjeszkedik továbbá a Sió és Sajó csatornázására, nemkülönben a Balatonon, valamint az állami kezelés alatt nem álló folyókön végrehajtandó munkákra — és 192 millió koronával tünteti fel azt az összeget, amely a folyószabályozások terén folytatandó megoldáshoz vezetendő feladatok végzésére szükséges lenne. Ez az összeg bizonyos évek sorozata alatt, amelyeknek meghatározásánál a pénzügyi szempontok természetesen legjelentékeny szerepet játszanak, lenne a törvényhozás által tárczám rendelkezésére bocsátandó. Magát a programot — amelyet közölni szerencsém volt — nem kívánom részletesen ismertetni, mégis kiemelendően tartom az alábbiakat.

Az átvágások létesítése az állami kezelés alatt levő folyókön az 1895—1907. évi ciklusban végre lett hajtva, ugyancsak végre lettek hajtva legalább a Tiszán és annak állami kezelés alatt levő mellékfolyóin a legsürgősebb mederszabályozások is: e két körülmény lehetővé teszi, hogy az állami kezelés alatt levő folyóknál nagyobb összegek fordíttassanak a meder megkötésére és ezáltal a partok biztosítására is, miáltal az armentesítő társulatok ezirányú kérelmének legnagyobb részben elég lesz tehető, példaképpen kívánom csak felemlíteni, hogy a Tiszánál 5.600.000 korona van tisztán partbiztosításra előirányozva. E mellett kiterjedtebb mértékben kívánom alkalmazni a kísérletképpen behozott és kevés kivételtől eltekintve teljesen bevált ama rendszert, hogy a keletkező partonlások megkötésére a társulatoknak évenként megfelelő adományokat bocsátok rendelkezésükre. Sőt tovább menve attól sem zárkózom el, hogy amennyiben az állam kezelés alatt levő folyókön egyes magánbirtokosok, vagy községek kívánják partjaikat megfelelőleg biztosítani, a költségek bizonyos hányvadát helyezzem részükre állami hozzájárulásként kiállításba. (Élénk helyeslés és éljenzés.) Arra azonban az államnak elegendő pénze nincs, de nem is képezheti a vízjogi törvény 40. § értelmében feladatát, hogy az állami kezelés alatt álló folyók szakadozó partjait ott is biztosítsa, ahol azoknak szaggatása meder elfajulást nem okoz, vagy nem az állami szabályozás következménye. Az állami kezelés alatt álló folyókön tehát az előterjesztéssel a meder szabályozások is nagyban és egész-

ben végre lesznek hajtva, amint elérte az 1895. XLVIII. t.-cikkkel az armentesítésnek érdekében szükséges munkálatok végrehajtása.

Az állami kezelés alatt nem álló folyók közül igen jelentékeny és gyökeres szabályozási munkálatok vannak tervezve a Morván, a Vágon, a Murán és a Latorczán. A többi kisebb folyó és patakknak szabályozására, illetőleg azok rendezéséhez állami hozzájárulásként 8 millió koronát meghaladó összeg lett felvéve.

Poroszországon kívül nincs más állam Európában, melynek magassági és vízviszonyai oly előnyösek volnának a víziutak létesítésére, mint Magyarország. Eltekintve attól, hogy a Duna Magyarországra eső 930 km. hosszával Európa legnagyobb folyama, mellékfolyóinak u. m. a Tiszának, Szávnak és Drávnak összesen 150 kilométert kitevő hajózható hosszával oly víziúthálózatot alkot, amelyhez hasonlót sem a Rajna, sem az Elba, sem Európa egyetlen folyója fel nem mutathat. Mindezen szabadon hajózható főfolyóknak számos mellékfolyóját a rendkívüli csekély esés és mindemellett aránylag kielégítő vízmennyiség lehetővé teszi, hogy azokat csatornázjuk és így módon ugyanolyan mély járatu hajók hordására tegyük képessé, mint a fennem érintett főfolyóinkat. A duzzasztó művekkel és hajózó csegekkel, vagy kamrákkal való csatornázás által a tárgyalás alatt álló programmban a Vág, Sió, Kulpa, Temes, Béga, Körös, Sajó, Bodrog, és végül a Szamos folyóknak összesen 938 kilométer hossza lesz, két méter mély bemelegítési hajókkal járható.

Nem foglal ugyan a jelen előterjesztésben helyet, de mégis rá akarok mutatni, hogy évek hosszú munkájával a földmívelésügyi miniszter összegyűjtötte a vízterületek rejlő és hasznosítható mozgó-erőket és csak 100 lóerőn felül levőket számítva, azokat 1.700.000 lóerőre kitevőnek találta. Mivel hazánkknak egyrészt szénben nem igen nagy a bősége, másrészt a szénáraknak folyton emelkedő tendenciája mellett a vízierőkre iparunk fejlesztésénél igen fontos szerep jut, azért az adatgyűjtést és kiegészítést ezirányban a kereskedelmi miniszter anyagi hozzájárulásával továbbra is fentartani és folytatni szándékozom (Élénk helyeslés) és egyúttal, mivel vízjogi törvényünk módosítása nélkül a vízierők kihasználása több oldalról nehézségbe ütközik, legközelebb oly törvényjavaslatot kívánok a törvényhozás elé terjeszteni, amely a vízjogi törvénynek a vízierők kihasználhatósága szempontjából szükséges módosítására irányulna. (Élénk helyeslés.)

Mielőtt a szóbanforgó vízierőhasználatok ügyével a törvényhozás elé lépnek, alkalmas kerestem arra, hogy közgazdasági életünk azon köréi és tényezői, amelyeket a folyószabályozások közelebbről érdekelnek, az országos vízépítési igazgatóság programjához hozzászóllhassanak és emögén ezen nagyfontosságú ügyben tanácsokkal támogassanak. Evégből hívtam össze az értekezletet. Köszönöm szíves megjelenésüket és kérem, méltóztassanak a jövőbeli folyószabályozási munkák tárgyalás alá bocsátott ezen tervezetere nézve becses véleményüket nyilvánítani.

A földmívelésügyi miniszter megnyitó beszédét az értekezlet tagjai feszült figyelem közben hallgatták végig és a beszéd végén lelkes éljenzéssel adtak tetszésüknek kifejezést.

A miniszter beszéde után megindult a vita.

Fekete Márton a Tiszavölgyi Társulat központi bizottsága részéről megjegyzi, hogy a Tisza folyón az árvízlefeljárás viszonyok már az eddigi munkálatok által oly előnyösen javítottak, hogy a társulatok most már teljesen meg vannak nyugtatva.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter közbevetésként megjegyzi, hogy nagy súlyt nemcsak az egyvezegetett nagy munkálatok teljesítésére helyez, mert azt találta, hogy sok kismunkával a jövőben fejlődésnek útját egyengetjük, nagy károsodásokat tudunk ezzel megakadályozni. Illethetik e munkák a kormányt, az érdekelteket, vagy mindkettőt együttesen. Neki mindig az volt az elve, a mióta csak vízszabályozásokkal foglalkozik, hogy a kis korrekciókat nem szabad kicsinyelni a nagy dolgok miatt, mert ezekkel sokszor a jövőben fejlődésnek vetjük meg alapját.

Lázár György Szeged város polgármestere, városának érdekei szempontjából kívánatosnak tartja, hogy a Maros alsó szakaszán a hajózást megkönnyítő partbiztosító és fentartói munkálatok mentől sürgősebben fogantassanak.

Rubinek Gyula a folyók hajózhatóvá tétele érdekében tervezett munkálatokat közgazdasági szempontból igen fontosnak tartja és ezért melegen üdvözi a javaslatot. Lényeges dolognak jelzi, hogy a munkálatok lehető gyorsan hajtassanak végre.

Dr. Török Emil a Hajózási Egyesület nevében elismeréssel fogadja az új vízi beruházások tervét. Az általa képviselt egyesület is amellet foglalt állást,

hogy a tervbe vett munkálatok lehetőleg rövid időre kontempláltassanak.

Gelléri Mór kir. tanácsos, az Iperegyesület nevében elismerését fejezi ki a vízi beruházások tervezete iránt. A hajózható utak fejlesztése az iparnak és kereskedelemnek csak természetesen hasznára lesz. Mint már a szén-ankétn is megjegyezte, nagy bajunk az, hogy iparunk a vízierőket alig veszi igénybe. Ebből a szempontból is fontos a szóbanlevő program. Szükségesnek tartja, hogy az igénybevehető vízierőkre vonatkozó feltételek úgy a bel- földön mint a külföldön lehetőleg ismertessenek úgy, hogy vállalkozó szakemberek tájékozást szerezhesenek. Utal arra, habár e kérdés nem tartoznék szorosán a földmívelésügyi tárcza keretébe, hogy mi már régen beszélünk egy kereskedelmi kikötőről, s bár az összes viszonyok Budapestet kvalifikálnák arra, hogy a dunai hajózásnak középpontja legyen, Bécs elragadja tőle ezt a pozíciót.

Kleiner Lajos kanonok kiemeli, hogy a pest-megyei Sárközi Armentesítő Társulat érdekében az ott elvonuló Duna-szakaszon sürgős további munkálatokra van szükség.

Broly Tivadar Pozsony város nevében hálával szól az eddig végzett és most tervezett vízi-munkálatokért. Városa a téli kikötőt kereskedelmi kikötővé akarja fejleszteni s megindítani a munkálatokat egy Duna-Vág csatorna létesítése iránt, ami a Vág hajózására nézve is jó befolyással lenne.

Mattonovics Adolf kir. tanácsos Pancsova város polgármestere annak kiemelésével, hogy a folyók szabályozása csakis akkor lenne áldásos, ha az áruk rakodása az év minden szakában biztosították, kéri a minisztert, hogy a téli kikötő jobbpartja is használhatóvá tétessék, szükségesnek véli a Temesnek áthidalását.

Wencesz Jenő győri polgármester a mosoni dunaág hajózhatóvá tételének fontosságát fejtette ki.

Mikosevits a Tisza folyón Zenta, Péterréve, Mohol, Magyarkanizsa hatáiraiba eső partszaggatásokra hívja fel a figyelmet. Felemlíti továbbá a Dunán Bezdánál és Futak határában levő partszaggatásokat és ezekre orvoslást kéri.

Bund Károly a fa mint tömegű szállításának előmozdítása érdekében melegen üdvözi a hajózás és tutajozás előmozdítását.

E felszólalás kapcsán Darány Ignác földmívelésügyi miniszter, elnök kifejti, hogy maga is azt tapasztalta, hogy a vízmosások megkötése tekintetében sok a teendő. A közeleket és helyi érdekeltségeket éppen ezért e munkálatoknál az állam most fokozatosan támogatja. De mindent az állam nem végzhet.

Döry Pál Tolnamegye alispánja a tolnai holt Dunaág vízének felírásitására felül annak hajózhatóvá tételét kéri. A keselyűsi Dunaág torkolata el van iszapolódva, azért annak kikötését kéri.

Dr. Gratz Gusztáv az Olt folyó szabályozására irányítja a figyelmet, továbbá arra, hogy a Maros szabályozását Piskin felül is kellene folytatni. Az Olt folyón a szén-, vas-, kő- és kavicszállítás Romániába lehetséges volna. Ugyazintén a fa leszállítása Romániába és messzebb, Kis-Azsiába, viszont lehetséges volna behozatal kukorica- és petroleumanyagokban.

Ezekután a hivatalos előadók reflektálnak az értekezleten felhozottakra.

Kvasay Jenő min. tanácsos megjegyzi, hogy a tervezett műveknek nemcsak létesítéséről, hanem fentartásáról is gondoskodni a műszaki előírászat.

Faragó Lipót előadó előterjeszti, hogy a Középdunának Kleiner kanonok által sürgetett szabályozási munkálatairól gondoskodás történt.

Ezután Darány Ignác földmívelésügyi miniszter a tanácskozást a következő beszéddel rekesztette be:

Tisztelt értekezlet! Ezzel a tanácskozás végére jutottunk. Öszintén köszönöm azt az osztatlan rokonszenvet, amely a napirenden levő munkálat irányában az egész értekezlet részéről megnyilatkozott. Ebben garanciát látok a tekintetben, hogy amit célozunk, az érdekeltég megnyugvásává lesz keresztülvihető és eszközölhető. A szíves tanácsokat és észrevételeket, amelyeket tenni méltóztattak, komoly megfontolás tárgyává fogom tenni és amennyiben az egyes felszólalóknak még aggályaik vannak a nyert felvilágosítások után is, remélem, hogy megfelelő végleges intézkedésekkel az aggodalmak is el fognak oszlatni. Ha a törvényhozás rendes menete újra bekövetkezik, akkor e törvényjavaslatot és egyéb más fontos törvényjavaslatot szándékozik a kormány tárgyalni, hogy az ország gazdasági jövőjét minél inkább előmozdítsuk és biztosítsuk. Még egyszer köszönöm szíves emléklődésüket és magamat szíves jóemléklükbe ajánlom. (Élénk éljenzés.)

Ezzel az értekezlet véget ért

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használatára valódi áldás gyomorbetegségeknek és székaszorulásban szenvedőknek

Igmándi

Keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kapható mindenütt kis és nagy üvegekben

Palmer távozása. Bécsben az osztrák Ländlerbank mai igazgatótanácsi ülésén Palmer vezérigazgató bejelentette, hogy egészségi okokból ez év december 31-én kilép hivatalából. Az igazgatótanács tudomásul vette a vezérigazgató demisszióját és egyben elhatározta, hogy a részvénytársaság alapszabályait olyképen módosítja, hogy második alelnöki állást szervez, amelyet Palmerrel tölt be. Palmer vezérigazgató utódjává Lohnstein igazgatót nevezték ki. — Már korábban jeleztük, hogy Palmer állása tarthatatlan lett a Ländlerbanknál. Megérdemelt távozását ezzel a szépségtapaszzsal akarják most elfogadhatóbbá tenni. Hát hiszen így is jól van, ismertettük már bőven azokat a bizonyos egészségi okokat.

Fizetési képtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetési képtelenségeket közli: Lautmann Henrik kereskedő Kassa, Fieles János kereskedő Brassó, Farkas Fülöp és Társa Kisvárdra, ifj. Maldaker József kereskedő Zimony, Hoffmann Béla papírkereskedő Módos.

A „Terna“ ügye. A közeli napokban — amint értesülünk — a Terna r. t. formálisan is ki fogja mondani a felszámolást, az ez okból összehívandó ülésen. A felszámolás után tudvalevőleg ismét eredeti alakjában fog a trösztben résztvevő három cég szerepelni. Ugy hírlik azonban, hogy Brázay Kálmán nem adja hozzájárulását ahhoz, hogy dr. Szuly Aladár tulajdonában volt, de az ő nevét viselő detailszlet ismét a Brázay Kálmán cég neve alatt szerepeljen. Így tehát ez a cég dr. Szuly Aladár neve alatt fog megnyitni.

Az adóreform-javaslatok. A pénzügyminiszternek az adóreform tárgyában beterjesztett javaslatát a szakkörök többé-kevésbé alapos kritika tárgyává tették. Így a Kereskedelmi Csarnok elnökének a múlt héten az adóreformról tartott felolvasása e kormányakciónak több irányban helytelen bírálatát tartalmazza, melyre olyan helyről, ahol a reform lényegét és intenczióját a legalaposabban ismerik, a Budapesti Tudósító közzététel végett a következő észrevételeket kapta:

A felhozott kifogásokra a kormány annak idején a parlamenti tárgyalás során, különösen pedig a reform alkalmából előreláthatólag benyújtandó kérvények kapcsán bővebben lesz alkalma válaszolni. Azért most a felhozott kifogások részletes csófolata nem mutatkozik célirányosnak. Csupán néhány oly kézzelfogható tévedést kell már most helyreigazítani, amelyek könnyen tévhitet kelthetnének a közönség körében a reform céljaira vonatkozólag.

Igaz, hogy a javaslat az állampapíroknak és a zálogleveleknek adómentességét a jövőben nem respektálhatja, de már a közeljövő meg fogja mutatni, hogy ez az intézkedés sem hitelpolitikai, sem állampénzügyi szempontból megrázkódást előidéznél nem fog. Mert hiszen az adómentesség a szelvényadó és annak összes pótlékaira érvényben marad, mint ahogy jövedelmi adó nem állhat fenn más, mint tárgyi alapon, vagyis ki kell terjeszkednie a személynek összes jövedelmeire. Így tehát egyes személyek lehetnek adómentesek, de a személyek jövedelmének egyes részei adómentességet nem igényelhetnek. Már pedig ha az értékpapírok adómentességét a törvény respektálná, ez az utóbbi eset következne be. Ennek pedig mi lenne a következménye? Összeállana egy pár nagytőkés konzorciummá, ezek közköltészen beszereznének adómentes papírokat az adómentes tartamára és amikor az adómentesnél annak megállapításáról van szó, hogy kinek mennyi a jövedelme, az illető felmutatná, hogy jövedelme ilyen adómentes papírokból áll, minek folytán az adóztatás alól kiszabadulna. Az adómentes végével azután az illető konzorcium tulajdonosa a papírokon és élvezné a jogtalanul szerzett adómentesség előnyeit. Ilyen kiváltságokat pedig egyetlen egy államban, ahol jövedelmi adó fennáll, az értékpapírokat a jövedelmi adóból sehol ki nem engedték.

Ami a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adóját illeti, ezeknek eddigi tíz százalékos adóterele továbbra is változatlan marad. A 3 százalékos általános jövedelmi pótdadót felváltó jövedelemadó a magasabb jövedelmeknél ugyan nagyobb terhet jelent, ámde Ausztriában is arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a nagyobb osztalék a tíz százalékos alapkulccsal szemben egészen 15 százalékgig menő terhet visel.

Az a politikai forradalom, amely 1848-ban meg-

indult, gazdasági téren akképen kell, hogy befejeződjék, hogy a nagyobb jövedelem nagyobb terhet is viseljen; másképen az arányosság az adóztatásban meg nem valósítható. Az a gyáros, akinek jövedelme a legkisebb egzisztenciájának munkáján alapszik, az adóreformmal szemben kell, hogy arra az ethikai alapra helyezkedjék, hogy tőkés jövedelmének terhére vállaljon valamelyes részt abból az összegből, amelyet a reform munkásának adójából elenged s így közvetve ő is járuljon hozzá a tervbe vett szociális reform megteremtéséhez.

A polgári törvénykezési rendtartás reformja és a Kereskedelmi Csarnok. A Magyar Kereskedelmi Csarnok a képviselőházhoz kérvényt terjesztett be a polgári törvénykezési rendtartás reformja ügyében. A Kereskedelmi Csarnok kérelme abban csúcsosodik ki, hogy a polgári rendtartás reformjáról szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmával a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék mint külön kereskedelmi bíróság, valamint a kereskedelmi ülnöki intézmény fentartását határozza el a képviselőház a könyvkivonati illetékesség további fentartásával.

Főtanácsülés a jegybanknál. Az Osztrák-Magyar Bank alapszabályai értelmében tudvalevőleg három évvel a szabadság lejáratára előtt kell a banknak a szabadság megújítására vonatkozó kérelmét beterjeszteni. Mivel ez az időpont elérkezett, a bank november 28-ra főtanácsulást hívott egybe, melyen a bankszabadság megújítása is szóba kerül. Ezen az ülésen megállapítják a valószínűleg december 19-re egybehívandó rendkívüli közgyűlés napirendjét. Ez a közgyűlés fogja tudvalevőleg felhatalmazni a főtanácsot, hogy a bankszabadság megújítása dolgában tárgyaljon a két kormányval. A tárgyalások megkezdésére vonatkozólag már eddig is voltak megbeszélések a bank és a két kormány képviselői közt. — A főtanács ülésén a pénzpiac helyzetét is meg fogják vitatni, de a kamatláb felemelése hihetőleg nem történik az ülés alkalmával, hacsak az esetleges külföldi rátaemelések változott helyzet elé nem állítják a jegybankot.

Gépgyárosok a műszaki kamara ellen. A Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesülete legutóbbi ülésén kimondotta, hogy a műszaki kamara felállítását sem időszerűnek, sem szükségesnek nem találja.

Pestmegye Gazdasági Egyesülete ma délután tartotta a rendes őszi közgyűlést. Darányi Béla elnökléte mellett, aki a távollevő gróf Keglevich Gábor és Fazekas Ágost alispán elnököket helyettesítette. Az igazgató-választmány javaslatát Serfőző Géza egyesületi titkár terjesztette elő, amelynek az alapján a közgyűlés tudomásul vette az egyesület működéséről szóló előzetes jelentést és megállapította a jövő évi működés tervét és költségvetését.

Az O. M. K. E. ülése. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület központi választmánya ma a fővárosi és vidéki tagok nagyszámú részvétele mellett ülést tartott. Az ülésen az elnökségnek az egyesülés működéséről szóló jelentése után dr. Lévy Béla főtitkár terjesztette elő az elnökségnek az Ausztriával kötött kiegyezés gazdasági értékeinek méltatására vonatkozó jelentését, amely szerint a megkegyezés központi szempontból jelentékeny haladást képvisel azon irányban, hogy annak becsikkelyezése szerződés alakjában történik, hogy a magyar autonóm vámtarifa ezen jellegű Ausztria elismeri, ugyanintén a külkereskedelmi szerződések megkötésének formája tekintetében. Haladás az eddigi állapottal szemben az a rész is, amely a posta- és távírdai szerződéseknek önálló megkötését és a postalügynek mindegyik állam belterületén való teljesen önálló intézését biztosítja, továbbá amely a tengeri magánjog szabályozása, a kikötő-rendtartások megállapítása, a házalás kérdésében, a védjegyek és minták ügyében önállóságunkat deklarálja. Tagadhatatlan az is, hogy a megkegyezés a magyar mezőgazdaságnak, különösen az állattenyésztésnek és bortermelésnek lényeges előnyöket nyújt, de ezzel szemben a gazdasági élet számos fontos terén érzékeny károsodás várható a megkegyezés életbelépése nyomán. Sándor Pál, dr. Sugár Ignác, Szávay Gyula és mások felszólalása után az O. M. K. E. választmánya változatlanul fentartja a bankkérdésben hozott előbbi határozatát és ennél fogva kívánja, hogy az önálló magyar bank, mint első és nélkülözhetetlen előfeltétele a gazdasági önállóság életbelépésének, oly időben való-síttassék meg, hogy biztos alapul szolgálhasson az önálló vámtarifa való átmenetre. A választmány az elnökség javaslatát túlnyomó többséggel elfogadta. Az ülés további részét az adóreform-javaslatok megvitatása foglalta le.

Egy bányatársulat ülése. Ismeretes, hogy az állam több köszénbányát megvásárolt, hogy azokat saját kezelésében tartsa üzemben. E bányák között

szerepel egy bozovicsi bánya is, mely az I-ső bozovicsi barnaszén-bányatársulat tulajdona. A bányatársulat most december 21-ére bányatársulati ülést hívott egybe, melyben határozatot hoznak a szóban-forgó „Ihm Recht“ nevű bányatelek eladására vonatkozólag. A bányatelek a bozovicsi község Lididia völgyében fekszik.

Adóreform és a magántisztviselők. Népes értekezlet volt tegnap a Magántisztviselők Otthonában, melyen dr. Sugár Ignác, a miskolczi kereskedelmi és iparkamara titkára az adóreform-javaslatról előadást tartott s bebizonyította, hogy a készülő adó-törvény a középosztály gerinczetét, a magántisztviselői kart sújtja s helyénvalónak tartja, hogy a javaslat ellen agitáció fejtsék ki. A jelenvolt magántisztviselők nagy tetszéssel fogadták előadását.

Egy fa-cég fizetési nehézségei. A M é l i k Dobribán és Medakovits szegedi fakeskedői cég — amint ismeretes — fizetési zavarokkal küzd. Tegnap délelőtt a cég hitelezői ülést tartottak, melyen a cég, továbbá a Markovits Lajos zentai cég ügyét megvitaták. Hosszas tanácskozás után és miután kiviláglott a cég egybeállított státusza alapján, hogy az aktívák a passzívákat 800.000 koronával túlhaladják, a hitelezők megegyeztek abban, hogy a cégeknek jövő év február 20-áig moratoriumot adnak. Együttal nyolcz tagu bizottságot választottak a hitelezők, melynek feladata lesz december 8-áig a hitelezőknek mindkét cég rendezésére vonatkozólag előterjesztést tenni.

Uj konzulátusi kirendeltségek az Egyesült-Államokban. Az osztrák-magyar nagykövetség — jelentik lapunknak — két új konzulátusi kirendeltséget szervezett és mindkettőnek vezetését a pittsburgi konzulátus két hivatalnokára bízta. Az egyik kirendeltség a west-virginiai Clarksburgban van, melynek vezetőjéül Péchy Bertalan, a másik Charlestownban, vezetőjéül Pataky Henrik lettek kirendelve. E két konzulátus az ama vidékeken nagy számban élő magyarság érdekeit lesz hivatva képviselni.

Az „Atlantica“ új üzletei. Az „Atlantica“ tengerhajózási részvénytársaság, mely az idén alakult meg négy millió korona alaptőkével, — értesülésünk szerint — áruosztályt létesített, mely saját számlára fog színt, koaksz, valamint német és angol nyersvas vételével és eladásával foglalkozni. A szent és koakszot nagyrésztben Angliából hozza be s e célból egy külön angol részvénytársaságot alakított. A jövő évre már jelentékeny mennyiségű szent és koakszot, valamint nyersvasat és vasrudat kötött egy Magyarországon, mint Romániában Azonkívül a társaság nagymennyiségű fa elszállítására kötött üzletet, ezeket a szállítmányokat a dunai kikötőkből a Földközi-tenger, valamint a kontinens nagyobb kikötőibe szállítják.

Méhészek gyűlése. Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület december 15-én tartja rendes évi közgyűlést. A kereskedelemügyi miniszter a közgyűlésre jövő tagoknak vasuti utazási kedvezményt adott, melyet az egyesülettől nyert igazolványok alapján lehet igénybe venni.

Egy fakeskedelmi cég rendezése. A nagyváradi Friss és Grosz fakeskedelmi cég nemrégiben, a nehéz viszonyokra való tekintettel, halasztást kért hitelezőitől. Tekintettel arra, hogy a cég szolid alapokon nyugszik és aktív, amennyiben 1.1 millió passziva áll 1.4 millió aktívával szemben, a hitelezők minden nehézség nélkül helyet adtak a cég kérelmének.

Az Országos Fogyasztási Szövetkezet vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta alakuló közgyűlést. Az ülés az alapszabálytervezetet elfogadta s az igazgatóság tagjaiul megválasztotta a következőket: Szász József orsz. képviselőt, Gerliczy Bélát, Kende Podort, Neumann Gyulát, Guth Pált, Kiss Ferenczet, dr. Héderváry Hugót, Sigmund Henriket, Seffer Lászlót, dr. Ripka Ferenczet, Kardos Márkot, Löderer Bélát.

Az osztrák-magyar nagykövet az Amerikai Magyar Bankban. Báró Hengelmüller osztrák-magyar nagykövet európai utjáról visszaérkezve, báró Hoenning főkonzul kíséretében a Magyar-Amerikai Bank helyiségeit látogatta meg, hol az igazgatóság tagjai fogadták. Hengelmüller teljes elismerését és megelégedését fejezte ki az intézet működése fölött.

A nemzetközi baromfiállítás. A Városligeti Iparcsarnokban, november 28-án megnyíló nemzetközi baromfiállítás előkészületei befejeződtek. A kiállítás ünnepélyes megnyitása 28-án délelőtt 11 órakor lesz, amelyre a rendezőség meghívta az összes minisztereket, főrendiházi tagokat, országgyűlési kép-

viselőket, nemkülönbön a fővárosi hatóságokat és a baromfi-tenyésztés iránt érdeklődő testületeket. Augustus kir. herceghasszony, a kiállítás védője, 11 órakor érkezik a kiállítás színhelyére, ahol Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, a kiállítás díszelnöke üdvözl.

Kamarák a kormány mellett. A hazai kereskedelmi és iparkamarák tudvalevőleg az Ausztriával kötött egyezség alkalmával együttes határozattal bizalmat szavaztak a kormánynak. E fölterjesztés formája azonban nem mindenkit elégitett ki. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tegnapi teljes ülésében szóba kerülő ezen a kérdés, a kamara a kereskedelemügyi miniszternek a következőkben fejtette ki álláspontját:

Bárha az Ausztriával megkötött vám- és kereskedelmi szerződés nem felel meg mindenben Magyarország közgazdasági érdekeinek s nem elégíti ki teljesen a nemzetnek a négy éven át folytatott közgazdasági harc által fölkellett várakozásait, a fölemelt kvóta pedig súlyos teherként nehezedik a nemzet vállaira, mégis

tekintettel a nemzet vitális érdekeire és arra, hogy ez a szerződés eddig nem ismert nagy haladás a nemzeti, főképp pedig a gazdasági önállóság felé;

másrészt pedig tekintettel arra is, hogy ezen megegyezés folytán az évek óta dúló közgazdasági harcnak vége vetetik s az annyira kívánatos béke helyreállításával ismét elkövetkezik a céltudatos és tervszerű munkálkodás korszaka, mely az évtizedek óta elhanyagolt közgazdaságunk terén mutatkozó nagy hiányok pótlására s önálló berendezkedésünk alapfeltételeinek megteremtésére vezet;

a kamara megnyugszik a létrejött megegyezésben s annak létesítése alkalmából a kereskedelmi miniszter és államtitkár urakat mai teljes ülésből melegen üdvözl, irántuk bizalmának ad kifejezést.

Kéri azonban a kamara miniszter ur ő nagyméltóságát, hogy ismert hazafiságával és erélyével kövessen el mindent arra nézve, hogy ezen szerződés lejártával, tehát 1917. végével, Magyarország gazdasági önállósága végleg biztosítható s az összes államokkal Ausztriától teljesen függetlenül, hazánk közgazdasági érdekeinek megfelelően köttessenek meg, a kereskedelmi és vámszerződések.

Új megállóhely a déli vasút vonalán. December 1-én a Wiener-neustadt-nagykanizsai vonalon Acsád és Szombathely állomások között Vassurány-Salfia elnevezéssel egy a személy, valamint uti-podgyász és kutyák szállítására szolgáló megállóhely nyitattik meg, melynél a jelenleg érvényes menetrend tartama alatt, a gyorsvonatok kivételével, az összes személyszállító vonatok feltétlenül meg fognak állni. Vassurány-Salfia megállóhelyen menetjegyek további intézkedésig nem adhatnak ki és a menetdíjak pótlék felszámítása nélkül a kalauzok által a vonatban szedetnek be az utasoktól. Utipodgyász és kutyák ezen megállóhelyről csak utánüzetés mellett továbbíthatnak. Az ezen megállóhelyre vonatkozó menetrendi adatok az állomásokon kifüggesztett hirdetőmenyekből vehetők ki.

Tanácskozás a cukorkonvenczió ügyében. Popovics államtitkár Korytowski osztrák pénzügyminiszterrel tegnapi Bécsben beható tárgyalásokat folytatott, melynek tárgya a két kormány között a brüsszeli konferencián követendő magatartásának a megbeszélése volt. Miután Oroszország kijelentette, hogy elvileg hajlandó a cukoriparának kontingentálásába belemenni, a konferencia feladata lesz a kontingens nagyságát megállapítani. Valószínűleg a belfogyasztás 23-24%-ában fogják a kontingens megállapítani. Oroszország ezenkívül kötelezi magát, hogy Németországba és Ausztriába nem szállít cukrot. Ezek tekintetében a megegyezés valószínűleg nem fog nehézségekre ütközni, de a hatalmak még azt is követelik Oroszországtól, hogy kötelezze magát az iránt, hogy 1908. december 1-seje előtt, amikor is a brüsszeli határozmányok életbelépnek, nem szállít Hamburgba cukrot.

Az amerikai válság. Az amerikai helyzetre vonatkozólag ma a következő táviratokat kaptuk: A Daily Mail washingtoni távirata szerint a szenátorok és a kongresszus tagjai mindenképpen rá akarják bírni Rooseveltt elnököt a központi jegybank felállítására. Fel fogják szólítani az elnököt, hogy a megfelelő törvényjavaslatot a kongresszus legközelebbi ülészakájának elfogadásra ajánlja. Morgan tegnapi megfigyelései Rooseveltet s azt hiszik, hogy az elnök felolvasta neki a kongresszushoz intézett üzenetének azt a részét, amely a pénzügyi helyzetre vonatkozik. Tanácskozásukon szó volt a francia bankkal való tárgyalásról is. — A chicagói bankok Londonban négymillió dollár aranyat rendeltek meg. — A Frankfurter Zeitung szerint az Union-Pacifik vasutársaság újból alkalmazta a néhány hét előtt elbocsátott munkások egy részét. — Cortelyou-nak az a szándéka, hogy az új kibocsátású kötvények jövedelmének 75 százalékát a nemzeti bankoknak engedi át, a hátralékos 25 százalékot pedig a

kinéstar készpénzállományának fedezésére fordítják. A jegyzésekért nagy összegek folytak be s különösen azon a vidéken, ahol a gabonatermelést nagyban üzik, igyekeznek az új értékpapirokból sokat szerezni, hogy ezzel a forgalom céljaira szolgáló pénzeszközöket szaporítsák. Az amerikai piacnak, a kormány hathatósan igérkező segítő-akciója dacára, még mindig van szüksége aranyra s az a 100 millió dollár arany, amit eddig Európából elvontak, még mindig nem elég a helyzet javítására.

Az Adria Magyar Királyi Tengerhajózási Részvénytársaság gőzsei közül a Kálmán király szombaton, e hó 23-án, Fiuméből Bordeauxba, a Matlekovits Fiuméből Lisszabon és Rouenba és a Széchenyi Oportó és Rouenba indult, a Zrínyi vasárnap marseille-spanyolországi utjáról, az Adria pedig Marseilleből Fiuméba érkezett.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektroterapeutikai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV. Károly-örút 24. sz. I. em. Lift.

Gyógytényezők:

Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés
Villamos hőfürdők (Elektrotherm). Villamos fényfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.

Főbb javallatok:

Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
Ideggyengeségi állapotok.
Almatlanság.
Hűdések (Paralysis).
Idegfájdalmak, zsibbák, (Neuralgiák, Ischias).
Szívbetegségek.
Köszvény és csusz (Rheuma, huygysavas lerakódások, izületi és csontbajok).
Székrekedés.
Anyagcsere bajok. (Elhízás Bőrbajok. Bőrviszketeg.
Hajbetegségek (Hajhullás kopaszság).
Aranyeres csomók.

— Rendelés d. e. 8-11-ig, d u. 2-6-ig —
Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektus

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÖZSDE

Gabonátözsde.

Budapest, december 25.

A gabonapiac helyzete ma is változatlanul szilárd maradt. Malmaink állandóan jó vételkedvet tanusítanak és igyekeznek magukat buzával ellátni. Mindinkább kívánják, hogy leginkább a nehéz piros buzákat hiányzanak, mert 80-81 kilós piros búzákat az idén alig látni. Ma is a legmagasabb árt egy 78 kilós békéscsabai buza érte el, melyért 50 kilónként 13.15 K-át fizettek. A határidőpiacon áprilisi buza 6 fillérrel drágábban indult, mint a szombati zárlat és többszöri ingadozások mellett végeredményképen alig maradt változás. Jövő évi októberi búzában, tekintettel az enyhe borus időre, inkább mutatkozott elvárásai hajlam és ezen terminusban már 10 fillért tesz ki a visszaesés. Csapadék az ország nagy részében volt ugyan, de ezt elegendőnek legfeljebb csak a Dunántúli déli részeiben lehet mondani. A nagy Alföldön több, mint 6-7 milliméter csapadék, most sem volt. A jövő évi termés esélyeit ebből kedvezően megítélni, mégis csak korai volna. Új októberi rozs szokatlanul drága áron, 10.40-től 10-45-ig került forgalomba. Tengeri és zab iránt változatlanul csökken az érdeklődés, ezen cikkek árai néhány fillérrel olcsóbbodtak.

Abraktakarmány szállítási kedvezmény.

Rossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter a takarmányozási célokra rendelt korpa, olajpogácsa, árpadara, kukoriczadara és malom-konkolyra szállítási díjkedvezményt engedélyezett. A díjkedvezmény, mely a m. kir. államvasutak vonalán érvényes, 15% mérséklésnek felel meg. Ez a kedvezmény november 20-tól visszavonásig, illetőleg április végéig marad érvényben. A kedvezményből ki vannak zárva a határállomásokra, továbbá a Budapestre helyben és Kőbányára helyben rendelt küldemények. A takarmánykereskedők részére szállított értakarmány sem részesedhetik ebben a kedvezményben. Az engedélyezett 15%-os díjkedvezmény csak oly értakarmány-küldemények után fog a vasutak részéről alkalmaztatni, amelyek az állattenyésztéssel foglalkozó gazdák részére takarmányozási célokra

rendeltettek s amelyet a rendeltetési hely szerint illetékes vármegyei gazdasági egyesület, vagy az O. M. G. E. által kiállított s a feladás alkalmával a szállítvány fuvarleveléhez melléklendő bizonyítvánnyal kell igazolni s melynek fuvardíját az átvevő fizeti.

Az amerikai krízis s a gabonáarak.

Az amerikai krízis a gabonáarakra nagy befolyással van s a krízis hatása az árak csökkenésében nyilvánul. Ugyanis az ipari üzem korlátozása s a nagyarányú visszavándorlás a nagy néprétegek vásárlási kedvét mérsékelte, ami természetesen a kenyérnemek fogyasztására befolyással van. Nemcsak az Egyesült-Államokból, de Kanadából is fokozottabb mértékben visznek gabonát az európai piacokra s Berlinben és az angol piacokon volt is némi árcsökkenés; a budapesti és bécsi gabonátözsden azonban a heti záróárfolyamok nem vésztek abból a magasságból, amelyen a lefolyt héten mozogtak. A kész buza már 13 forintnál tart, az októberi buza is erősen törtet a 11 forint felé. A bécsiek a budapesti határidő-tözsden nagyon venniének 1908-iki búzát, ha lenne eladó. Tavaly eladtak s ez sok milliójukba került. Gazdáink arra az eshetőségre, hogy ha a buza- és rozsvetések nem fejlődnek úgy, mint kellene, a kukorica, tavaszi buza, árpa és zab kiterjesztésére gondolnak a tavaszi forgóban. Már meg is indultak a vetőmagvásárlások. Tavaszi búzát azonban már alig kapni. Az már mind le van foglalva. A földművelési miniszter gyűjti az abonnenseket tavaszi buza vetőmagra.

Argentína termése.

Buenos-Ayresből táviratozzák: A kormány által kiadott kommuniké a sáskajárásról szóló híreket tulzottnak mondja. Miután az északi vidékeken már megkezdtek az aratást, a sáskák többé kárt nem tehetnek. A gabonakivitel becsés szerint meg fogja haladni a négy millió tonnát.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 80 kg. 26.30 korona, 300 mm. 78.5 kg. 25.90 korona, 150 mm. 78 kg. 25.90 korona, 150 mm. 77 kg. 25.90 korona, 500 mm. 77.5 kg. 26.10 korona, 300 mm. 77.5 kg. 25.70 korona, 200 mm. 77 kg. 26 korona, 200 mm. 77 kg. 25.80 korona, 200 mm. 77 kg. 25.80 korona, 300 mm. 76 kg. 25.85 korona, 300 mm. 76 kg. 25.90 korona, 500 mm. 76 kg. 25.70 korona, 100 mm. 75 kg. 25.50 korona, 100 mm. 75 kg. 25.35 korona, 350 mm. 75 kg. 25.30 korona, 200 mm. 75 kg. 25.50 korona, 350 mm. 75 kg. 25.30 korona, 100 mm. 74 kg. 25.10 korona, 100 mm. 74 kg. 25.10 korona.

Pestvidéki: 100 mm. 78 kg. 25.40 korona, 100 mm. 78 kg. 25.30 korona, 100 mm. 77 kg. 25.50 korona, 100 mm. 77 kg. 25.50 korona, 350 mm. 77 kg. 25.90 korona, 200 mm. 76 kg. 25.30 korona, 100 mm. 76 kg. 25.40 korona.

Raktári: 4000 mm. 78 kg. 25.70 korona, 1800 mm. 78 kg. 25.85 korona, 4000 mm. 77.9 kg. 25.80 korona, 3000 mm. 76.5 kg. 25.40 korona, 4000 mm. 76 kg. 25.25 korona.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 78 kg. 25.60 korona.

Fehérmegyei: 300 mm. 78 kg. 25.70 korona.
Bácskai: 450 mm. 76 kg. 25.40 korona, 2500 mm. 75.5 kg. 25.30 korona, 100 mm. 75 kg. 25.20 korona.
Kalocsai: 2380 mm. 76 kg. 25.20 korona.
Tolnai: 1500 mm. 76.3 kg. 25.05 korona.

Hódmezővásárhelyi: 3400 mm. 78 kg. 25.85 korona.

Rozs: 100 mm. 23.40 korona, 100 mm. 23.30 korona, 230 mm. 23.35 korona, 100 mm. 23.35 korona, kpi., par.

Árpa: 100 mm. 15.70 korona, 100 mm. 15.70 korona, 100 mm. 15.60 korona, kpi., par.

Köles: 100 mm. 12 korona, kpi., par.

Tengeri: 200 mm. 13.70 korona, 300 mm. 15 korona, 200 mm. 15.10 korona, kpi., par.

Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. november 22-től november 24-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	37883	6558
Rozs	2025	—
Árpa	5332	1372
Zab	7754	—
Tengeri	5217	4201
Liszt	20	18218
Korpa	104	6624

A határidőpiacon kötött:

Előfordult:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. áprilisra 13.08, 13.14, 13.04, 13.06, 13.08.
Buza 1908. októberre 11.45, 11.48, 11.38, 11.36.
Rozs 1908. áprilisra 12.20, 12.23, 12.17.
Rozs 1908. októberre 10.46, 10.53, 10.41, 10.36.
Zab 1908. áprilisra 8.70, 8.71, 8.68.
Tengeri 1908. májusra 7.64, 7.66, 7.60

1 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza	13.06	13.07
októberi buza	11.36	11.37
áprilisi rozs	12.18	12.19
októberi rozs	10.38	10.39
áprilisi zab	8.69	8.70
májusi tengeri	7.59	7.60

Délutáni forgalom.

Délután tartott irányzatra az árak nem változtak.

4 óra 30 perczkor zárulnak

Buza 1908. áprilisra	13.07	13.08
Rozs 1908. áprilisra	12.19	12.20
Zab 1908. áprilisra	8.69	8.70
Tengeri 1908. májusra	7.50	7.60
Buza új októberi	11.35	11.36
Rozs új októberi	10.38	10.39

Értéktőzsde.

A szombaton felszínre törekvő lanyha irányzat már a vasárnapi magánforgalomban vesztett intenzitásából. Ma ismét szilárdabb volt az irányzat, később azonban, mivel Berlinben kedvezőtlenebbül itéltek meg az amerikai helyzetet, az árfolyamok mérsékelten csökkentek. A mai előtőzsde arbitrázs vételekre szilárd irányzattal folyt le és az árfolyamok mérsékelten javultak. A forgalom időnkint élénk volt. A déli tőzsde, magasabb berlini jegyzések dacára, a küszöbön álló ultimó-prolongáció miatt tartózkodó irányzattal folyt le és az árfolyamok stagnáltak. A forgalom csekély maradt. Az utótőzsdén kevés üzlet volt, változatlan árfolyamok mellett.

Előtőzsde.

Előtőzsde szilárd. Köttek: Osztrák hitelrészvény 625.—626.25 Magyar hitelrészvény 737.25-740.— Déli vasut — Rímamurányi vasmű 509.—509.50. Közúti vaspálya 531.25-532.— Hazai bank 279.—

Déli tőzsde.

A déli tőzsde tartózkodó. Köttek: Osztrák hitelrészvény 626.25-626.— Magyar hitelrészvény 739.50-738.— Osztrák magyar államvasut 657.—656.25. Déli vasut 143.—142.75. Rímamurányi vasmű 509.— Magyar leszámitolóbank 465.50-465.— Jelzálogbank — Közúti vaspálya 531.25-531.— Városi villamos vasut 275.75-275.— Magyar korona járadék 92.10.— Jelzálog-sorsjegy — Hazai sorsjegy — Konvertált. Hazai bank — Kereskedelmi részv. társ. — Orosz járadék — Belvárosi takarékpénztár — Erzsébetvárosi takarékpénztár — Salgótarjáni községhelye r.-t. 553.50-554. Neuschloss-féle Nasiczi tannin-gyár — Erzsébet kir. szanatórium-sorsjegy — Prámium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— K, 8 napra 10.—12.— K, december végére 24.—26.— K.

Utótőzsde.

Az utótőzsde üzletlen volt. Köttek: Osztrák hitelrészvény 625.— Magyar hitelrészvény 738.75-738.25. Jelzálogbank — Déli vasut — Orosz járadék — Végül maradt: Osztrák hitelrészvény — Magyar hitelrészvény 738.25. Jelzálogbank —

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, november 25. (Az Egyetértés távirata.) A külföldi tőzsdékről a hét utolsó napján javulást jelentettek és Budapest is javult, de az nem volt befolyással az itteni piacra, mert a konzum szigorú tartózkodása következtében az üzlet majdnem teljesen megakadt s az árak megmaradtak eddigi színvonalukon.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 13.10-13.60 korona, mosoni 12.40-12.80 korona, tótfelvidéki 12.50-13.— korona, déli vasuti 12.40-12.70 korona, marchfeldi 12.20-12.55 korona.

Uj-rozs: tótfelvidéki 12.20 12.40 korona, csepeli 12.15-12.35 kor., pestmegyei 12.20 12.45 kor., különféle magyar 12.10-12.35 kor., osztrák 12.05-12.30 korona.

Arpa: morvaországi 9.40-10. kor., marchfeldi 9.—9.50 kor., bécsvidéki 8.90-9.50 kor., tótfelvidéki 8.25-9.90 kor., csepeli 8.40-9.65 kor., győri 8.30-9.25 kor., közép dunai 7.75-8.50 kor., déli vasuti 8.10-9.75, tiszavidéki 7.20-8.25 korona.

Magyar tengeri: régi 8.10-8.25, új 7.55-7.85 korona, cinquantin régi 8.75-9.05 korona, új 8.50-8.80 korona.

Magyar zab: selejtes 8.45-8.55 kor., közepes 8.50-8.80 korona, elsőrendű 8.75-9.05 kor., válogatott 9.—9.25 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, december 25. Ma a tőzsde jobb hangulatban nyílt meg, az elmúlt hét végén a külföldi tőzsdén mutatkozó szilárdság és a newyorki tőzsde

kedvezőbb irányzata is jó hatással voltak az előtőzsdére. Nagyobb visszavásárlások történtek, különösen államvasuti értékekben, hitelrészvényekben, alpesi bányarészvényekben és a Ländlerbank papiraiban. A déli tőzsde szilárd árfolyamokkal nyílt meg, a zárlat nyugodt volt, mivel a külföldi tőzsdékről semmiféle buzdítás nem érkezett.

II órákor zárulnak:

Osztrák hitel. 625.50, Magyar hitel. 739.—, Ländlerbank —, Allamvasut 657.—, Elbavölgyi vasut —, Déli vasut 142.50.—, Alpesi bányatársulat 583.50, Rímamurányi 509.50, Májusi járadék 95.80, Magyar koronajár. 92.15, Orosz érték 86.80, Török sorsjegy 181.50, Német márka 117.72.

A déli tőzsde változatlan árfolyammal nyílt meg.

I órákor jegyezték:

Osztrák hitel 625.—, Magyar hitel 739.50, Ländlerbank 403.50, Unio-bank 525.—, Allamvasut 657.50, Angol-bank 289.—, Bankverein 514.50.—, Déli vasut 142.50, Gözhajó —, Alpesi bányarészvény 583.50, Májusi járadék 95.80, Magyar koronajáradék 92.15, Török sorsjegy 181.50 Német márka 117.72, Elbavölgyi vasut —, Rímamurányi 509.50, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, november 25. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járadék 95.80, 4 százalékos osztrák arany járadék 113.50, 1860-as sorsjegy 147.65, Osztrák hitelsorsjegy 431.50 Angol osztrák bankrészvény 286.50, Bécsi Bankverein 513.25, Osztrák-magyar bank 1780.—, Déli vasut 142.—, Dunagözhajózási társaság 976.50, Dohány részvény 391.50, Cs. kir. arany (vert.) 11.36, Német bankváltók 117.82, Osztrák Lloyd 401.—, 4.2 százal. ezüst járadék 95.70-97.60, Osztrák koronajáradék 96.05, 1864-es sorsjegy 251.—, Osztrák hitelintézeti részvény 624.50, Union-Bank 525.—, Osztrák Ländlerbank 402.25, Osztrák-magyar államvasut 656.—, Elbavölgyi vasut 420.50, Alpesi részvény 582.75, 20 frankos 19.19, Londoni váltóár 242.25, Lipótkohó —, Töröksorsjegy 181.90 Üzletlen.

Bécs, november 25. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 109.45, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 138.50, Magyar hitelbank részvény 739.—, Magyar leszámitoló és váltó részvény 462.—, Rímamurányi 508.50, Magyar czukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 388.—, Magyar koronajáradék 92.—, 4 százalékos magyar földieherm. kötv. 92.20, Magyar nyer.-k. sorsjegy 185.—, Kassa-Oderberg vasut részvény 357.—, Magyar jelzálogbank 419.—, Magyar keresk. bank 32 05 kor.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, november 25. (Tőzsdejelentés.) A newyorki tőzsde szilárdsága, valamint az ultimó alkalomból történt fedezések a megnyitási forgalomnak szilárd jellegűt kölcsönöztek, amely a későbbi folyamatban is érvényesült. A spekulatív tevékenység előterében amerikai vasutak állottak, amelyek százalékos emelkedéseket tüntettek fel. A többi vasut értékei iránt is kereslet mutatkozott. Bankok és bányarésztékek hasonló előnyökben részesültek. Hajózási részvények közül Paketfahrt és Lloydértékek fedezésekre másfél, illetőleg 1 1/2%-kal emelkedtek, 3%-os német birodalmi kölcson, japánok és 902-es oroszok szintűg emelkedtek. A második tőzsdeidőben főleg hitelértékek és orosz bank tüntek ki szilárdságukkal, egyebekben az üzlet változatlan árfolyamok mellett csendes, csak hajózási értékek javultak. A harmadik tőzsdeidőben a nyugati tőzsdékről érkező kevésse kielégítő jelentésekre csekély gyengülés volt tapasztalható, amely legközelebb csakis hazai járadékokat érintett. A készpénzpiac tulnyomólag szilárd. Naplópénz 6% és azon túl, ultimópénz 7 1/2-7 3/4%, magánleszámitolási kamatláb 7%.

Zárlatkor jegyeztetik: 4-2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 96.60, osztrák hitelrészvény 196.25, Déli vasut 26.60, orosz bankjegyek 215 45, 4 százalékos új orosz kölcson 71.25, Disconto Commandit 168 40, Dinamitruszt 152.75, Harpeni 195.75, Unifikált török járadék 92.70, 4-2 százalékos ezüst-járadék 95.75, 4 százalékos magyar aranyjáradék 91.80, Magyar koronajáradék —, Osztrák-magyar államvasut 140.15, Bécsi váltóár 84.75, Olasz járadék 103.30, Alt. villamossági Edison 194.50, Gelsenkircheni 193.—, Laura-kohó 217.—, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) november 25. 4-2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 96.20, 4 százalékos magyar aranyjáradék 91.45, Osztrák hitelintézeti részvény 195.30, Osztrák-

magyar államvasut 140.10, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 205.40, Bécsi Bankverein 129.50, Villamos részvény 145.80, 3 százalékos magyar arany kölcson 75.50, 4-2 százalékos ezüstjáradék —, Osztrák koronajáradék 95.40, Magyar koronajáradék 91.90, Osztrák-magyar bank 127.50, Déli vasut részvény 26.75, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 847.66, Párisi váltóár 814.25, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény 300.— Szilárd.

Hamburg, (Zárlat.) november 25. 4-2 százalékos ezüstjáradék 96.65, 1860. sorsjegy 148.50, Déli vasut 36.55, 4 százalékos Aranyjáradék 92.10, Osztrák hitelrészvény 196.10, Osztrák-magyar államvasut 140.—, Olasz járadék 96.15. 4 százalékos Magyar aranyjáradék —. Nyugodt.

London, november 25. Angol consol 82 1/8.

Páris, nov. 25. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 95.05, Osztr. aranyjáradék 95.60, Magyar aranyjáradék 93.50, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 486.—, 4 százalékos Olasz járadék 103.05, Déli vasut elsőbbségi kötv. 312.—, 5 százalékos marokkói járadék 508.—, 4 százalékos 1890. Román kölcson 92.90, 4 százalékos Kons. amort. román járadék —, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 87.75, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 92.20, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 498.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. —, 4 százalékos spanyol járadék 92.47, 4 százalékos unifikált török jár. 92.50, Török sorsjegy 163.—, Török dohányrészvény 420.—, Osztrák földhitelintézet 15.41, Osztr. Ländlerbank 438.—, Magyar Jelzálogbank 454.—, Banque de Paris 13.92, Banque Ottomane 687.—, Osztr. magyar államvasut 707.—, Déli vasut —, Meridional vasut 646, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 612.—, Rio Tinto 16.79, Sucrerie d'Égypte 32, Tula 392, Thomson Houston —, Urikányi közsén 144, Chartered 23.50, De Beers 441.50, East Rand 23.50, Jagersfontein 117.50, Transvaal Consols 95.75, Transvaal Land Company 43.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.87, Váltó német piacokra (rövid) 122.68, Váltó Bécsre (rövid) 104.12, Váltó Belgiumra (rövid) 1/8.—, Olasz aranyváltó (rövid) 1/8, Váltó Svájcra (röv.) 3/8, Csek Londonra 252.65, Magánkamatláb 4.— Szilárd

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Értéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbánya.

Budapest, november 25-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban) — fillér. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 123-125 fillér. Fialat közép (páronként 251 320 kilogrammig terjedő súlyban) 126 127 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 128 130 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) — fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) — fillérig, Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig.

Sertésleltétel: 1907. évi november 23. napján volt készlet 29085 drb., 1907 november hó 24-én felhajtott 235 darab, 1907 november 24. napján elszállított 568 darab, 1907 nov. 25. napjára maradt készletben 28752 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: kissé élénkebb.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, nov. 25. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 465 darab sertés, 6 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 2557 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 3022 darab sertés, 6 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 1904 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 118 darab sertés, darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirterés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsúlyban 104 — fillér, ételsúlylevonással 100-104 fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig — fillér, ételsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsúlylevonással 115 132 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig 122-132 korona, ételsúlylevonással — fillérig, könnyű 220 kg.-ig 126-132 korona, ételsúlylevonással — fillérig. Beltölési süldő 80 — korona. Horvát süldő — korona. Malacz — korona. (Árak minden levonás nélküli kilogrammonként, ételsúlyban értendők.) A vásár irányzata közepes, az árak hanyatlottak.

Juhvásár.

Budapest, november 25. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtott 834 darab juh. Az irányzat változatlan maradt. A kereslet igen gyenge volt. Fizettek elsőrendű ürért — fillért kilonként.

vagy — koronát páronként. Középmínőségű tüdőért 40—44 fillért, vagy 31—36 koronát páronként, ractzajuhokért 19—25 koronát páronként.

Kivonat a hivatalos lapból.

— November 24. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Gregus István okleveles tanítót a hőmezővársárhely-tanyai állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Kontsek Márta okleveles tanítónőt a briesztyai állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Berzaneszku Dunej Areti okleveles tanítónőt a teregovai állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Lázár János g.-kath. elemi iskolai tanítót a laczfalui állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Zecha Irma okleveles kisdudóvónőt a nagyalmás állami kisdudóvóhoz kisdudóvónővé, Paulovits Margit okleveles kisdudóvónőt a sóslaki állami kisdudóvóhoz kisdudóvónővé, Pethőné Farkas Erzsébet okleveles kisdudóvónőt a kolozskatai állami kisdudóvóhoz kisdudóvónővé, Stodola Lujza okleveles kisdudóvónőt a mezővári állami kisdudóvóhoz kisdudóvónővé, dr. Lersch Ernő tetszvári állami felsőbb leányiskolai rendes tanárt állásában végleg megerősítette, Erenits Stanisa okleveles tanítót a morszori községi elemi iskolához rendes tanítónak, Andrásfölszky Margit okleveles tanítónőt a forray-nagyiratosi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé; a földmívelésügyi miniszter dr. ruhmwerthi Rapacs Raymund egyetemi demonstrátort, a gazdasági akadémiák létszámába, ideiglenes minőségű gazdasági gyakorlatnokká, Mező Károly gazdaszt, a földmívelésiskolák létszámába, ideiglenes minőségű gazdasági gyakorlatnokká; a budapesti itéltőtanács elnöke Szepkai Kálmán budapesti lakos, végzett joghallgatót a budapesti itéltőtanács területére díjaz joggyakornokká és a debreczeni itéltőtanács elnöke Szűts László Lajos hajdunánási járásbírói díjjal joggyakornokot segélydíjaz joggyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Tóthágy Ilona muraszombati állami óvónőt a kolozsvári pap-utcai milleniumi állami óvóházhoz másodóvónővé, Schreiber Gizella kolozskari állami óvónőt a kolozsvár-monostorúti állami óvóházhoz másodóvónővé, Smehil János tótrónai állami elemi iskolai tanítót a perhádi állami elemi iskolához, Gregorovits László briesztyai állami elemi iskolai tanítót a tótrónai állami elemi népiskolához és Piresy János nagybányai állami elemi iskolai tanítót a nagynyirei állami elemi iskolához helyezte át.

Pályázatok. A sátoralujhelyi pénzügyigazgatóság kerületében pénzügyőri szemellenőri, a nagykarolyi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevő-ségnél pénzügyi szemellenőri, a pozsonyi állami kórháznál másodorvosi, a veszprémi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevő-ségnél pénzügyi számíttási, a viznai járásbírósnál végrehajtói, a pozsonyi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevő-ségnél számgyakornoki, a Kuriánál irodatiszti állásra 2 hét; — Sárosszéken (Vasm.) postaiügynöki állásra 3 hét; — a királyhelmecei és a nagybuttyini járásbírósgoknál irnoki állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Duna, Tisza, etc.), date (november 23, 25), and measurements (m é t e r). It lists various locations and their corresponding water level measurements.

Felelős szerkesztő: PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos: Kladótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Reszvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1907. november 25-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap csak szóróványosan fordult elő némi csapadék és a hőmérséklet nem változott lényegesen; a maximum: Crkvenicán 10 C° és a minimum: Késmárkon 10 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozás, többnyire borult vagy ködös idő várható, elvélve csapadékkal.

Table with columns for location (Allomás), wind direction (Nyugat, Kelet, etc.), and other meteorological data. It lists various locations and their weather conditions.

Table with columns for Buze, 100 kilogr. mm, 100 kilogr. cm, and other data. It lists various locations and their corresponding measurements.

Table with columns for various financial and market data, including exchange rates and prices. It lists various items and their corresponding values.

Table with columns for various financial and market data, including exchange rates and prices. It lists various items and their corresponding values.

Vertical text on the right edge of the page, including names and possibly advertisements or notices.

STINHAZA

Kedden, 1907. november 26-án

Vígyszínház

Nincs elvámolni valója?

Bobózat három felvonásban. Írták Veber Pierre és Henneguin Maurice. Fordította Goth Sándor.

De Trivetta Róbert Göth Dupont Ithanyi Frontignac Szörényi Couzan Hegedüs Kisaranyosm Sarkadi Zéze Kornai B. Paulotte Komlóssy I. Dupontné Kiss I.

Kezdeté 8 óraker

Várszínház

Az aranyember.

Eredeti drama 5 elvonásban, 1 előjátékkal 7 képben. Írta Jókai Mór.

Timár Mihály Pálffy Trkolisz E Mátrai Nimea Török Tereza Jászai Boemi D Ligeti Krisztyán Tódor Náday Szarvics Gabányi Athalia Paulai E.

Kezdeté 7 óraker

MODERN SZÍNHÁZ ÉS CABARET

Andrássy-út 69.

Minden megdrágult. Molnár Ferenc jelenet. Nézőtér a színpadon. Színpadi tréfa. — Disznótör a Lipótvárosban. Pesti életkép. Írta Molnár Ferenc. 21 mulatságos kabareretám. Felépnek: Medyasza, Varga, Torna, Fancsi, Pócs, Lili, Vörösi, Köcsény, Hona, Urui, Mella, Gregus Margit, Nyári, Kardos, Kabók, Solyom, Szentirmai, Barsony.

Kezdeté 9 óraker.

Király színház

Varázskeringő

Operett 8 felvonásban. Írták Dörmann és Jacobson. Fordította Mérei Adoll. Zenéjét szerzette Strauss Oszkár.

XXII. Jochim Németh Lóthar Papir Heléna Petráss S. Niki Rathonyi Gusztó Csapó Friderika Orley G. Francz Ötvös G. Vendolin miniszter Szabó Sigmund lakaj Sárány

Kezdeté 8 óraker

Uránia színház

A babona.

APOLLU-SZÍNHÁZ

Vilmos császár

angliai látogatása.

Egynapos szerelem. Kellemtelen kocsikázás. Neró császár élő szobra.

Titokzatos szabóműhely.

Részeg kerékpáros. Az crás. Az öregség. Szenvedélyes csókolódzó.

Reiszer Dóri.

(Eneklő kép) Naponta újulani gyermekelő adáson Ah Baba és a negyven évű férfi színe a színpadon. Esténként egy új cabaret képű kerül színpad elé. Művészek előadásában.

Kezdeté 6 óraker.

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körút 28.

Telefon 52-88.

(BONNONNIERE). Minden este 9-től 12-ig nagy előadás. A nagyszerű novemberi műsor keretében fellépnek: László Róza, Nagy Endre, Ferenczy Károly. „A csupringer”, „A szövetvász” és az „Egy vándor története” cz. darabokban. — A vajda az Abbázsiában. 20 új cabaret-számmal fellépnek még: Balogh Béke, Bibor Olga M. Chabauty, Gabányi László, Huszár Károly, Mahr Nándor, Sajó Géza stb. Jegyek: Bárd-nál, Kosuth Lajos-nál 4, és Andrássy-út; Zipsor-nál Andrássy-út és a Cabaret pénztáránál.

CIMBALMOK,

Legjobb szabadszámot adó belső szerkezetű, melynek hangját, hangterjedését más gyártmányúhoz képest a legelőnyösebbre állították. Képesek a legkülönbözőbb hangok előállítására. Fonográfok, gramofonok, hegedűk, fuvolák, oltárak, okarinák stb. olcsón legjobbak. Kétféle tetre elismert jó munkák.

Arjegyzéktingyen köld Mogyoróssy Gyula

m. kir. szabadalmazott hangszergyáros Budapest, VIII., Bákóczy-út 71. Telefon 59-20.

Nászajándékok

jubileumra díszítványt, evőeszközök, műpári cikkek

részletfizetésre is kaphatók jutányos áron

POLGÁR KÁLMÁN

műorás ékszertelepén

Budapest, Erzsébet-körút 29. l. em.

Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

Veszek zálogcédulákat

elzálogosított briliánsokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket a legmagasabb összegig költségmentesen kivállok és teljes értékűt kifizetom

DEUTSCH ALFRED ÉKSZERKERESKEDŐ

BUDAPEST, Király-utca 34. Petöfi-utca sarok

Benoid-gáz

világító készülékek és motorgenerátorok

Legújabb kor nagyfontosságú találmánya, egyformán alkalmazható világításra, fűtésre és erőátvitelre. Kisebb telepek létesítésére ép oly alkalmas, mint az acetylen, csak hogy ennek robbanó veszélye, bűze és más kellemetlenségei nélkül. Bárhol (hatósági engedély nélkül) felállíthatók és bárki által kezelhetők. — Generátor-készülékek, úgy világításra, mint erőátviteli célokra többféle nagyságban készülnek.

Magyar Benoid-gáz Részv.-társ. Arad.

Baktár és iroda:

Budapest, VI., Andrássy-út 17. szám.

MAISON ZWIEBACK

KLOTILD-PALOTA

AZ OCCASIO

FOLYHO 26-ÁN KEZDŐDIK.

Szenzációs újdonság! «FAVORITE» beszélő-gép és lemezek, két oldalt bejátszva. Gazdag műsor: Schmutzer Testvérek Budapest, VIII., József-körút 26. szám. Egyedüli nagyban elárúsítója a Favorite beszélőgépek és hanglemezeknek Magyarország részére. Gyors és lelkiismeretes kiszolgálás. Árja, yzék ingyen. Vizsgálóelárusítónak nagy árkedves mény.

Jól lát? Ha nem, akkor forduljon bizalommal WATSCHEK optikushoz, csak Károly-körút 6. sz. ahol szemüvegek és látóeszközök is legelőnyösebben kaphatók. Inyven árjegyzék bérmentve

Egy hámoszobás lakberendezés 360 forinttól kezdve, mely áll: 2 székény, 2 ággy, 2 éjjeli székény, 1 mosdó és tálcámárvannyal 180 frt. l kredenc, 1 kábozóasztal, 6 ebédlőszék, 1 szőnyegdiván, 120 frt. l kanapé, 1 fotel, 1 fantáziaszék, 2 ülőke, 1 szalonasztal és 1 konzol és több selyemmel vagy plüssel borított 110 frt. Nagyobb és finomabb berendezések, vala- butorok nagyon olcsó árakért, nagy válmint egy NAGYIMRE lakberendezési vállalkozó butoraktár Budapest, Váci-körút 9. l. em. Szerecsen-utca sarok 865 képpel ellátott legmodernebb albumokat 80 fillér bélyeg beküldés ellenében megküldjük.

FOLIES CAPRICE.

RÉVAY-UTCZA 18.

Igazgatók: LEITNER és KELETI. Rendező: ROTT SÁNDOR.

Az előadás kezdete 1/29 óraker.

1/40 óraker: H A 1/40 óraker!

„Leánynézőben.”

Bobózat írta: Satyr. Rendező: Rott Sándor, Végül 11 óraker.

„Ländliche Unschuld“

Buzicsk bohózat írta: Satyr. Rendező: Werner Manó.

Továbbá: Trebitsch Sándor, Baura Emil, Türk Berta és Zöldi Márton u. szülő számaikkal.

Nappali pénztár 9-1 i-g és délután 3-6 óráig.

Az 1-55 emeleti Casino de Paris-ban minden este 1/212-től angol és francia különlegességek fellépne.

Iskola kötények. Kister, clot, chiton és baliszból a legfinomabb kivitelben Angol flanel blous drbja frt 2.25 Finom laft joupon drbja frt 7.75 REDLICH I. LIPÓT urt és női divat áruházában Bpest, Andrássy-út 58. Csengery-utca sarok. Védők megrend: anél meg nem felelt árut kiteserlem vagy a pénzt visszazadom.

HETI MŰSOR.

Table with columns: November-December, Nemzeti Színház, M. kir. Operaház, Vígyszínház, Király-Színház, Népszínház (Vip-Opera), Magyar Színház, Vár Színház, Uránia. Rows list dates from 26 to 1st and corresponding plays and venues.

PONTOS ÉS LEGJOBB ÓRAK

**5 ÉVI JÓTÁLLÁS
MELLETT**

RÉSZLET FIZETÉSRE

**KÜLÖNLEGESSÉG
ALKALMI AJÁNDÉKOKNAK
VALÓ ÉKSZEREKBE,
CHINA-EZÜST DISZTÁRSYANGAR,
ÉVŐESZKÖZÖKBE
ÉS EGYZÁSI SZENT ÉDÉNYEK
DÚS VÁLASZTÉKBA.**

**JAVÍTÁSOKRA ÉS VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK
ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.
POLGÁR KÁLMÁN ékezerész és műfőrás
Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.**

**H
O
L
G
Y
E
K**
ha súlyi fekteinek rá, hogy arcbőrük állandóan tiszta, száraz és szép legyen; ha meg akarnak szabadulni szepőlőtől, pattanástól és az arcbőr bármely tisztáltságától, ne használjanak mást, mint a modern kozmetika legújabb vívmányát az Azalea oróme-t, mely minden káros következmény nélkül virulva, széppé varázsolja az arcot. Ár 3 korona. Azalea-szappan 80 fillér, poude 1.00 fillér. Utánvét ellenében szétküldi a főraktár: Borbás Gyula gyógyszerész, kozmetikai laboratorius, Mezősasát.

SZABADALMAKAT
védjegyeket és mintaoltalmat
megszerez a
Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
PÁSZTOR (bej. üzég)
BUDAPEST, VII. kerület, Erzsébet-körút 17. szám.
Fővárosi igazgatóság által. 25376 TELEFON 24-20.

MEGCSALT ASSZONYOK.

— REGÉNY. —

Irlta: **E. GABORIAU.**

25

— A barátom mostanában érdekes kísérleteket fog tenni és minden valószínűség szerint igyekeznék fog, hogy ilyen ügyes segédet, mint maga volt neki, újból megnyerje. Igen tanulságos dolgokat fog látni.

— Én minden esetre szívesen állok majd a doktor ur rendelkezésére, — felelte Robelot. Magában pedig azon tündött, mit akar tőle a békebíró, mert az egykori gyógyszerészség sokkal sokkal ravaszabb volt, semhogy észre ne vette volna, miszerint a békebíró beszélgetése, melynek valóságos kihallgatási jellege volt, bizonyos titkos célt követ. De melyiket? Ezt nem volt képes kitalálni.

Újból megszólalt a békebíró:

— Bizony nagyon fontos és nehéz munkáról van szó, melynél kéznél kell lennie. Ugyanis Sanoresy hulláját fogják kiásni.

Robelot el volt készülve valamire és daczal, meg szemtelenséggel párosulva fegyverkezett fel. De ez a váratlan értesítés úgy érte, mint a villámcsapás.

— Sanoresy! ? hebegte.

Plantat rá sem nézett a parasztra, hanem nyugodt hangon, mintha mi sem történt volna, folytatta tovább:

— Igen, a szegény halottat ki fogják ásni, mert azt képzelik — ugyanis a törvényszék mindig gyanakszik — tehát azt gyanítja, hogy Sanoresy nem természetes halállal halt meg.

Robelot az asztalra támaszkodott, hogy el ne düljön.

— Gendron doktort bízták meg a nehéz feladattal, hogy állapítsa meg, vajon Sanoresyt nem mérgezték-e meg. Az én barátom pedig

az ilyen esetekben nagy mester és azt mondta, hogy feltalált egy módszert, melynek segítségével a legkisebb mennyiségű mérget is megtalálja bármely testben.

— Ismerem a doktor ur módszerét — válaszolta Robelot — ki nagy akaraterővel ismét összeszedte már magát, csak azt nem értem, miéle gyanu alapján ássák ki a hullát?

— Nemcsak gyanuokok, de biztos felfedezések is állnak a törvényszék rendelkezésére. Amint tudja, Tremorel grófnét meggyilkolták; az írásai között pedig különböző feljegyzéseket találtak, leveleket, nyugtákat különböző összegekről, meg nem tudom miéle jegyzeteket...

A kuruzsló nem tudta, mit válaszoljon; a legnagyobb izgalomban volt, de nem akarta észrevétni.

— Remélhetőleg, a törvényszék tévedésben van — mondta nagy erőlködve. — Egy kis szünet mulva pedig láthatólag nagyon elfogulatlanul és nyugodtan még hozzátette:

— A nagyságos asszony nem jön, nekem pedig még mindenféle sürgős dolgom van. Holnap újból eljövök kérdezősködni. Jó éjszakát, uraim!

Megfordult és mintha részeg lett volna, úgy támolygott ki az ajtón.

Mihelyt Robelot kiinn volt, Lecou odament Plantathoz s meghajította magát előtte.

— Legnagyobb hódolatom fejezem ki, békebíró ur! ön igazi mester!

Mivel Plantat nem felelt, még hozzátette:

— De én sem vesztegettem el az időmet; mialatt ön azt az alattomos, ravasz ficzkót fagattá, én kissé körülnéztem itt a szobában és ime ezt találtam.

— Mutassa csak!

— Laura kisasszony levelének a borítékja. Hol lakik a nénye?

— Fontainebleuban.

— Ah! A postabélyegző pedig Páris. La-sare-utat mutatja. Ez nem bizonyít ugyan so-kat...

„FELIX” Gyógyfürdő

Téli és nyári gyógyhely Nagyvárád mellett.

Európa leggazdagabb természetes kenes hőforrása; viz hőfoka 50 Celsius. Gyógyjavallat fűdő alakjában csuz (Rheuma) és köszvény ellen. Női betegségeknek idült méh-petefészék gyul-dások — neh-hurut — medencebéli sejtiszóvetlob és izzadmá-nyoknál. Ivógyógmód alakjában idült gyomorban-talmaknál, makacs székrekedésnél, máj- és epehó-lyag betegségeinél. Sárgaság és epeköveknek meg-lepő gyógyvhatás.

Penstó-rendszer; október hó 1-től május hó 1-ig. Elsőrendű napi ellátás szeba, fűtés, világítás és fűrdés; naponként 7 korona.

Prospoktust küld az igazgatóság.

Magyar királyi államvasutak.

272,486/1907. szám.
FIV.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy áru- és kocsi-terelődés folytán beállott rendkívüli forgalmi viszonyokra való tekintettel, kereskedelemügyi m. kir. Minister urnak f. évi november hó 21-én 93,027. szám alatt kelt engedélyével, a vasuti üzletszabályzat 63. §. (3) 2., valamint a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 14-ik cikkéhez tartozó végrehajtási határozmányok 6. §. (3) 2. pontja alapján, az érvényben lévő szabályzatszerű szállítási és póthatáridőkön kívül ugy a bel-, mint a nemzetközi forgalomban f. évi november hó 22-től kezdve vonalank és a kezelésünk alatt lévő magánvasutak állomásain feladásra kerülő, azokra megérkező, valamint vonalainkat és a kezelésünk alatt lévő vasuti vonalakat átmenetben érintő teherárakra (élőállatok és gyorsan romló árak kivételével) visszavonásig még további

3 napli időleges szállítási-póthatáridő fog számíttatni.

Fiumébe helybe és átmeneti rendeltetéssel f. évi október hó 20-tól kezdve megérkező teherárak részére a f. évi október hóban hirdetett 5 napli szállítási-póthatáridő változtatlanul érvényben marad, az itt hirdetett 3 napli szállítási-póthatáridő azonban Fiumébe rendelt árakra ki nem terjed.

Budapest, 1907. évi november hóban.

Az igazgatóság.

— De mindenesetre valami támpont, ebben teljesen igaza van, Lecou ur.

— Valamit be kell önnek vallanom, békebíró ur. Ön a levelet az asztalra tette, én pedig voltam olyan vakmerő és elolvastam.

Plantat összeránczolta a homlokát és így szólt:

— Hát nem volt valami tapintatos dolog, bevallom — de a cél szentesíti az eszközt. Nem megígértem az apának, hogy megkelem a gyermekét? Tehát nekem szükségem volt támpontokra. És különböző dolgokat olvastam ki abból a levélből! Nem tünt fel önnek semmi abban a levélben? Meggondolt minden egyes kifejezést, megfigyelte az írás kifejezéseit?...

Laura öreg barátia hirtelen felugrott.

— Ah, önnek ugyanazon gondolata támadt, mint énnekem — kiáltotta — és melegen megszorította Lecou kezét.

— Igen, én is meg vagyok róla győződve...

Mielőtt befejezhette volna, megjelent Gendron doktor.

— Courtois ur jobban érzi magát; már elszunnyadt és én remélem, hogy újból összeszedi magát.

— Akkor tehát itt nincs semmi dolgunk — mondta a békebíró — menjünk haza, hiszen szegény Lecou barátunk már félig holt az éhségtől.

KILENCZEDIK FEJEZET.

Plantat házvezetőnöje már nagyon nyugtalan volt. Kora reggel elhívták az urát és még egész nap nem jött haza, az ebéd a hosszas várakozás alatt tökéletesen elromlott és éppen ma főzte a kedvencz ételeit. Már délután volt, az este is közelgett és az urnak semmi nyoma.

Végre, mikor Anna asszony már a türelmetlenségtől teljesen oda volt és éppen azon volt, hogy az urát megkeresse, egy paraszt-suhancz

Folyt. köv.

Mindenfitt kapható a legfinomabb
Weider tejszin és Zsolna csokoládé
 Csokoládé desszert bonbonok.
Weider Ármin és Béla
 csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA.

Fogkefék rendkívüli jó minőségűek nagy és olcsó választék.
 MÖLLER J. L.-féle
Szalicil-szájviz és fogpor
 Használata elővél minden fogájdalmat, biztosan megszüntet a fogak romlását a kellemetlen szagot. - Egy üveg szájviz ára 40 krajczár 60 krajczár nagyobb üveg 1 forint 60 krajczár és 3 forint

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpor
 Szaliczil vizet használva nemcsak növekedés a fogakat, hanem a már létező fogbetegségeket tovább fejlődését is megakadályozza. Doboz 60 krajczár és 1 forint 60 krajczár.

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpép
 Darabja 60 krajczár Ugyanazok hatással bír, mint a fogpor. Minden főtől elcsorogó kéziművelési eszközt utasítás után készíthet.

MÜLLER J. L.
 az az kir. udvari állatorvos és állatorvosgyógyász
 Budapest, IV., Koronahegy-utca, 2. Az országban mindenütt kapható.

3 szó . . .
 Egyenruha
 Tiller
 Budapest.

Mindenféle higiénikus

GUMMI

csuklók, legelőbből legfinomabb minőségű, töltés 2, 4, 6, 8, 10 és 12. minden tekintetben legjavulandabb higiénizálás mellett kaphatók.

Magyar Ipar és Kereskedelemi K. T. Budapest,
 VI., Király-utca 98/h.

— Kérjen árjegyzéket. —

KI AKAR ÖNKÉNTES LENNI?

Minden azon ifjak, akik az előírt iskolákat nem végezték, előképzésre a foglalkozásukra való tekintet nélkül megszerezhetik az egyéves önkéntesi jogot.
 Aki már sor alatt volt, elkésett.
 Születési év okvetlen közlendő.
 Értesítőt ingyen és bérmentve küld:
 Járossy Lajos a Lichtblau-féle katonai előkészítő tanf. igazg. tulajdonosa Debreczen
 Az intézet állami felügyelet alatt áll.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfeletti gazdag tapasztalat alapján, melyeket a kórház hungyszorv és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban, emerit. kórházi orvos,
 gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és makacs titkos betegséget (hugyosfolyást sebeket, syphillist stb.)
 Impotentiát (férfiui gyengeség) még idősebbeknél is meglepő eredménnyel, a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül.
 Biztos siker folytán a honorarium utólag is fizethető.
 Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszerök.
 Rendelés: d. e. 9-3-ig és este 6-8-ig.
 Budapesten, Rákóczi-ut 8/A. szám.
 (A Pannónia szállóval szemben.)
 Atjáró ház. — Bejárát a lépcsőnél. — Külön váróterem.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tűzrózsák.

Ó, nem tudod te, mit sóvárgok én,
 Mi izzik sötét homlokom mögött,
 Mig lomha, fáradt boru ül rajtam! . . .
 Nem tudod te, hogy lelekem vad tűzén
 Mily küzdelemmel veszek csak erőt,
 Izzómámoru szívem hevében
 Mig forrva, zugva liúttat a vérem
 És csókraszomján reszket az ajkam . . .

A homlokomon lángvihar csap át,
 Ha édes, fehér arcodra nézek
 És erőszakos, vad indulattal
 Feltörni szived nagy, szent nyugalmát
 Ugy hajt valami bűnös igézet . . .
 A szemem, égő fekete szemem
 Rádtapasztani sóvárogva,
 S libegőszirmu nagy tűzrózsákt,
 Biborkelyhű rőt lángvirágokat
 Perzselni halavány arcodra;
 Hogy még szenderegő, fehér lelkedben
 Csodatitku, vad idegen álmok
 Kavargó, nyüzsgő raja ébjedjen,
 Hogy bársonytested ragyogó havát
 Vétkes sóvárgás láza fussa át,
 S rajongó, izzó mámorba ejtve
 Vad csókok vágyát oltják szivedbe
 A rózsák,
 A tűzrózsák,
 Az égőszirmu, rőt, nagy tűzrózsák . . .

Molnár Béla.

(Acéll házak.) A new-yorki milliomosok elhatározták, hogy a 144-ik utca házeit, amelyek legnagyobb részét dúsgazdag emberek tulajdonát, lerombolják és a már kipróbált új módszerrel épített házakat emelnek helyükbe. Az új módszer abban áll, hogy az épület yázát acélből építik meg, a közbeeső részt pe-

dig önthető, betonszerű anyaggal töltik ki, amely gyorsan szárad és oly kemény és tartós, mint a terméskő. Az az előnye ezeknek az acéllházaknak, hogy pár nap alatt lakhatóvá válik a falazat, azonkívül ezzel az építési móddal nyolcz-tízemeletes házakat két-három hét alatt lehet emelni és lakhatóvá tenni. Így egyelőre csakis milliomosok mulatsága lehet ily házak építtetése.

(Furcsa válási ok.) A philadelphiai törvényszék Rice John és neje között, mert a férjnek az volt a szokása, hogy nejt arra kényszerítse, hogy egész éjszakákon át pihenés nélkül zongorázzon, kimondta a válást. Az ilyen kényszermunkára elítelt asszony a város egyik legelőkelőbb és leggazdagabb családjából származott. A hőbortos férj, hogy a neje el ne aludjon, időnként a tamtam-nak nevezett kínai hangszerrrel borzasztó lármat csapott, melyre az egész alvó szomszédság fölrezzent. A különös válópörben hozott ítélet kimondja, hogy ennél nagyobb kegyetlenséget váló házastársak közt még nem tapasztaltak.

(A véletlen mint rendőr.) Párisban egyik közelebbi napon egy ur kiejtette a zsebéből a tárczáját az utcán. A tárczában nagyobb összeg volt, több ezer koronányi pénz. A gazdátlan pénztárczát egy ur fölvette s nyomban el is indult a rendőrség felé, hogy a pénztárczát letétbe helyezze. Egy kopott külsejű ember észrevette, amint fölvette a földről s hozzá-sietett. „Állj! . . . Ön egy tárczát vett föl az imént. Meg kell osztania velem!” „Tolvajnak tart talán? — kiáltott föl a becsületes megtaláló. — Nagyon csaló-dik; be is bizonyitom önnek.” És ezzel karonfogta a naplopót s vite magával, mit sem törődve annak élénk ellenkezésével. — „Bocsásson el! Nem vagyok kíváncsi a becsületeségére! . . . Hagyjon el! . . .” De az bizony nem bocsátotta el, hanem vasmarokkal kényszerítette, hogy vele menjen. Csinos kis meglepetés várt aztán reá a rendőrségen, ahol a naplopót fölismertek egy körözött zsebtolvajhoz. Ott is fogták. Így jutott egy becsületes ember révén az elveszett tárcza gazdája a pénzéhez, a rendőrség pedig egy körözött zsebtolvajhoz.

(Előzőkeny figyelmeztetés.) Párisban az utóbbi időben egymásután három ízben is megtörtént, hogy

ismeretlen tettesek betörték a Montmartre-ra vivő sodronyvasut állomásába. Az éjjeli láogatók mindig hasztalanul fáradtak, semmit sem találtak; de a vasut igazgatósága, ugy látszik megelégette a mulatságot, mert most minden állomási épület kapujára ezt a nyomtatott figyelmeztetést akasztotta: „A betörő urak figyelmébe! Értesítjük az urakat, hogy az állomási épületben éjszakára sem pénzt, sem pénzt érő dolgokat nem hagyunk. Ennélfogva az ajtók fölfeszítése meddő és hasztalanul fáradság. Méltóztassanak ezt szives tudomásul venni és magukat az eredmény nélkül való munkától megkímélni.

(A kártyázás Oroszországban.) A szeptember-vári társaskörökben ugy látszik, igen nagyban folyik a kártyajáték. Erről ad fölvilágosítást egy kimutató, a melyben az olvasható, hogy az orosz fővárosban a mult év folyamán 44.000 tuczat kártyát használtak el. Egy körben — a melynek czime nem is igen megegyező a játékkal: „Gazdasági Egylet” — egymagában több fogyott el 4000 tuczatnál. Versenytársa az ugynevezett „Angol Klub”, ahol a diplomácia s a társadalom előkelőségei szoktak megfordulni és játszani. A czár birodalmában a kártyákat az államnyomdában gyártják s az eladásukból befolyó hasznat a lenelcház javára fordítják.

(Husvizsgálás Röntgen-sugarakkal.) A Röntgen-sugarakat legújában nagyon előnyösen alkalmazzák a vágóhidakon és a piaczon a hus megvizsgálásánál. A Röntgen-sugaraknak erre való alkalmaztatását Martel, francia fizikus fedezte fel, aki tapasztalatairól be is számolt a francia tudományos akadémiában. Kutatásainál abból a tényből indult ki, hogy a tuberkulotikus marhák belső sérüléseiben nagyon könnyen mészsók rakódnak le. Miután ezek a mészsók a Röntgen-sugarak segítségével fellelhetők, nagyon ajánlatos azoknak ez irányban való alkalmazása, mert ennek alapján megállapítható, hogy a levágott marha tuberkulotikus volt-e. A kísérletek mind igen jól sikerültek és jöllehet, némely inficiált helyen vastag zsírréteggel volt befödve, az áruló mészsók a Röntgen-sugarak hatása alatt meglehetősen élesen előtűntek. Martel eljárása szerint még a legelrejtettebb tuberkulotikus helyeket is fel lehet a husban fedezni. Ha Martel módszere tényleg be-válí, akkor ez nagy haladást jelentene a hus-megvizsgálás eddigi módozataival szemben. Takarékos-sági szempontból is fontos dolog Martel felfedezése, mert a húst eddig, amikor megvizsgálták, darabokra vágdozták és ezáltal értékében csökkent.

A butorvásárló közönség figyelmébe
Kizárólag jobb minőségű urasági és polgári berendezések

Asztalos és kárpitozott butorokból

Teljes menyasszonyi kelengyék és lakásberendezések a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig mindenemű fáneműekből nagy választékban találhatóak, valamint rajz és terv szerint elkészítjük

PATYI TESTVEREK asztalos és kárpitos butortelepe

Rákóczi-ut 7. (Kerepesi-ut) a Pannónia szálloda mellett.

Kérjük czégtünkre és czímünkre figyelni, mert fióküzletünk nincsen és más hasonló hangzású czéggel össze nem tévesztendő.

BUTOR

árverésről, finom és egy szorú butor, hálószobák és garson szobák szalonbőrfoelek, gyönyörű tükrök, diván, borszék, íróasztal, porzasszónya és egyes darabok; Földes B., VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

PENZ

kölesön sorsjegyekre, érték-papírokra
Erzsébet sorsjegyre 7.- K
József " 7.50 "
Magy. v. t. " 22.- "
Bazilika " 16.- "
Olasz v. t. " 34.- "
Oestr. v. t. " 40.- "
Hazai " 90.- "
Conv. Jelzalog " 240.- "
Hazai sorsjegyre K 120 "
Konvertált Jelzalog K 2.40

A kölesön 2 koronánál kezdődő apró részletekben törlesztendő. Ha sorsjegyet már számban vannak, úgy a letelejegy beküldése után azonnal a kölesönt a fontli összegre felvesszük. Azonnali elfizetés és legolcsóbb kamattal.

BEIFELD BANKHÁZ
BUD APET, Károly-körút 1. sz
Alapítástól 1874-ben.

Apró hirdetések

Csinos, molett, szőke leány vagyok, Igényeim kicsinyek és nagyok: Keresek egy diskrét öreg urat, Ki irántam majd jószágot mutat. Mert pillanatnyi most a zavarom, Hogy kisegítsen, csak azt mondom: Harminc koronát küldjön izibe, «Ártatlan kalandu» a jelige

Édes apróhirdetés,
Rólad szól a dalom;
Hogy jótéteményt gyakorolj,
Most itt az alkalom;
Édes apróhirdetés,
Te benned bizom ám,
Enyhíts, könnyíts, segíts hamar,
E kis leány baján!

Akadna-e sikkes, szép urinó,
Ki vélem egy-egy sötára eljő,
Ki, hogyha karom nyujtom felé,
Szeretettel kapaszkodik belé!
Karom erős, ez nem tagadható;
Es hogy miért, ez is elmondható;
Az én erőmnek, ah a titka ez —
Alföldi fehérkeresztes borszesz!

Édes apróhirdetés,
Rólad szól a dalom;
Hogy jótéteményt gyakorolj,
Most itt az alkalom;
Édes apróhirdetés,
Te benned bizom ám
Enyhíts, könnyíts, segíts hamar
E férfi baján!

Öreg ember vagyok én, de nem vén —
Egy kis szerelmet áhítok én;
Akadna-e egy kedves kis baba,
Ki szivesen szólna hozzám: papa,
Ki felszítja kandallóm melegét,
Megosztja vélem buját, örömet;
Kitől néha egy csókot is kapok —
S együtt iszunk alföldi konyakot.

Édes apró hirdetés,
Rólad szól a dalom:
Hogy jótéteményt gyakorolj,
Most itt az alkalom;
Édes apró hirdetés,
Te benned bizom ám,
Enyhíts, könnyíts, segíts hamar
E férfi baján!

Az Alföldi fehérkeresztes

sósorszesz egyedüli gyártója az

Első

Alföldi Cognacgyár

részvénytársaság és szeszfinomítógyár
Kecskeméten.

O. os. és kir. fensége József főherceg kamarai számlatója.

Rendelhető postán utánvétellel vagy apénz előzetes beküldése után

Oriási próbaüveg 40 fillér

Mindenütt kapható.

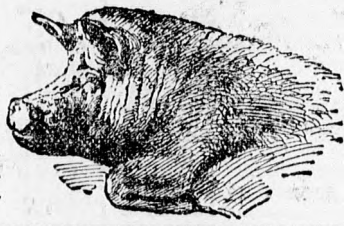
PÁRISI VILÁGKIÁLLITÁS „GRAND PRIX“ 1900

Kwizda-féle SERTÉSPOR

diätetikai szer a hizás elősegítésére.

Árak: Kis doboz kor. 1.20, nagy doboz kor. 2.40
Kwizda-féle sertésspor.

— Valódi osak ezen védjeggyel. —
Főraktár **TÖRÖK JOZSEF** gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12. —
Andrássy-ut 26. szám.

Lipótvárosi Lloyd szálloda

BUDAPEST, V., Sétatér-utca 5.

Szép szobák villanyvilágítással ujonnan átalakítva utcai szoba villanyvilágítással és rézággyal 1 firt 50 krajcár. Udvari szoba 90.

Telefon. Telefon.

Titkos betegségek.

Sajnos — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, a kinek véro és testnedve meg vannak fertőzve és a ki fiatalon könnye muséja és a szexuális élet idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotban csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelki szerető speciálista orvoshoz fordulnak, a ki jó tanácsokat tud adni a nemü életre vonatkozólag és az esetleg már meglévő bajokon is tud segíteni; akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magas tiszti hivatású Dr. Palócz v. kórházi orvos specz lista országos híri intézete (Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi-) ut 10., a hol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megszerése nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, húgyveső-hólyag-, ideg- és hátgerinczbajokat, az önfertőzés és szifilis utóbajait, magömlést, elgyengült férfierőt, (impotenciát) kezdődő elmezavart, aranyerőt, sérveket, vérbajokat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármilyen oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szivesen adnak leveleire kimerítő választ (a levélbe csak válaszlevelet kell mellékelni.) A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kivanatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciális gyógyszereszközöket is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10 óratól d. u. 5 óráig (vasernap déli 12-ig).

Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, speciálista Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi-) ut 10.

BIZTOS gyógyulást keresőknek

mind bármily nemi betegségben szenvednek

mint húgyveső és hólyagbajok, húgyvesőtükrök, veseelégtelenség, szifilis, magömlések, sebek és bujakóros bántalmak (syphilis), az önfertőzés utóbajaként fellépő idegbajok, korai férfi erő elgyengülés, bármily bőrkétesek stb. nőknél fehérlólyas méh bajok, alapos, gyors és gyökeres gyógyítására szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyógymóddal fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. os. () kir. osztály főorvos országos híri és a legrégibb 23 éve fennálló rendelt. intézetét

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10—4-ig és 7—8-ig este. Idült húgyveső és hólyag bajok vizsgálata villamos húgyvesőtörő segéjével.

Videólevelekre kimondott választ és szakértői tanácsot nyújtok, gyógyszerrel gondoskodva leza. Titoktartás biztosítva. **Nőknek külön váróterem.**

Gramofonok

kizárólag eredeti elsőrangú gyártmányok, részletfizetésre is kaphatók.

MAGYAR IPAR ÉS KERESKEDELMI B. T.

BUDAPEST, Király-utca 98/ft.
— Kérjen árjegyzéket. —

Elsőrendű uri-szabó üzlet

Kizárólag mérték szerinti

Oszli zakkó öltöny Raglán v. téli-kabát 40 és 50 kor-ért Dus választék bel- és külföldi szövetekben.

Ki készpénzzel fedl rubaszükségletét a mi elsőrangú kivitelünkkel, felét az arnak megtakaríthatja.

Mechlovits és Fái
törv. bej. uri szabók,
Budapest, V., Váci-körút 76.

Titkos betegségek

biztos és lelkiismeretes meggyógyítására örökös tapasztalat folytán legjobban ajánljuk

Dr. CZINCZÁR

egyetemi orvostudor speciálistát.

Igen rövid idő alatt teljes sikerrel gyógyítja a nemi szervek, heveny vagy idült hurutját, vizelet nehézségeket, hólyagbaj, fekélyeket, syphilist, ideg- és hátgerinczbaj és bármily női betegségeket.

Budapest, IV., Karoly-körút 10. I. emele.

Rendel d. e. 10—4 és este 6—8 óráig. Vidékeket levél útján is biztos eredménnyel gyógykozol és gyógyszerrel is gondoskodik. — Nőknek külön váróterem, külön kijárat.

E hirdetés rovában minden szó egyzeri beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

E hirdetés rovában minden szó egyzeri beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

nasználta és ajak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 286

Reményem.

bizalmam, most már elvesztettem. Multban s jövőben bizni már felejtettem. Sajog szívem beteg, nem termelt rája, se gyógyító mályva, se másnak virága, de majd csak könyörül, ha más nem sorsa, beteg szívét világról, más világra csalja. Ott majd álmodhatom. Ebben más nem gátol, bátran elmondhatom az elvesztett virágról: Hogy csak érte élek imádom, szeretem, egytől soh'se félek azt, hogy elfeledem. Atyus.

Toch N.

Koronaherczeg-utca 3. az udvarban. Női kézimunka üzlete a legizsésesebb kapható Timár Ede cégénél, Budapest, Lipót-körút 28. Telefon 46-71. 26414

Compound.

keveset használt, 12-es és 16-os lokomobil, gyári javítással, azonnali szállítás mellett teljes garanciával kapható Timár Ede cégénél, Budapest, Lipót-körút 28. Telefon 46-71. 26414

Fajkutyák,

Ajánlunk kitűnő vizsla, kopó, vaddisznó és borz-ebekeket, nyersen és iksomítva. továbbá óriás szent-bernáthegyi ujfundlandi dogok, orosz agarak, skocziai juhászkutyák, magyar komondorok, uszkárók, törpe ebekék és kitűnő patkányirtókat, angora macskákat, óriási füles baglyokat, élő- és ki-tömött vadak, diszgalambok, madarak, fajúbaromfi, óriás lud, kacsa, pulyka és tyúk-fajok, méhek és fűszerezések, állattenyésztési eszközök, állattápszer készítmények, állatokat idő-mítésre, gondozásra, nevelésre és gyógykezelésre elfogadunk, cseréket és vételeket kötünk. Árjegyzéket bérmentve küld: Diana-felcp, Tar Hevesm.

Építkezéseket!

Cyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes telkeket törlesztésre felépít. Építési tanácsokkal szolgál Borsody-építésiroda Bpest, Rákóczi-ut 71. 783

Magán építő iparos iskola előkészít építő, kőműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel. Szerény díjazás mellett elfogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és statisztikai számításokat, Váglógóssal műépítész igazgató, Budapest, VII. ker., Baross-tér 17. 27225

Saját gyártmányú vas-és rézbutorok

Rézagy 45.- frt
Vasagy matraczezal 8.50
Gyermekágy 11.50
Sodronyágy-betét 3.50

Vas- és rézbutorok gyárti árban.

WEISZ LIPÓT

Király-utca 99. szám.
TELEFON 57-01.

Veresáfonyabefőt

BARTA-féle, 5 kilós postakosárúveg 6.-
ko roza FELKA, KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 86972

Butor

uj és használt beraktározásból visszamaradt, csillárok, lámpák, irodaibebendezés, pénzszekrények bámulatos olcsón eladó. Beraktározási vállalat tulajdonos Landsman Sámuel Központi városház épület Gerlóczi-utca 2 raktár 10-11-12.

Régi ezüsttárgyakat és zálogcédulákat veszek és eladok mindennemű arany- és ékszerárut, ugyanint régiségeket, drágaköveket, arany- és ezüst-órákat, lánczokat, gyűrűket, ezüst-évszékzökeket. Kérjen árjegyzéket ingyen. Fuchs Dávid utóda Budapest, IV., Váci-utca 18, I. emelet. 26764

Polgári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes, Almássy-tér 16, sz. II. em. 18. sz. Válasz-pélyeget kérek. 25465

A Falkogen

tüdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszer-tár, Budapest, VIII Rákóczi-tér 2. sz. 25828

Parketagyár

Gyöngyösön ajánlja gyártmányait.

Festményeket

addig ne vegyen, a mi kiállításomat kiváló művészekkel meg nem nézte, mert 1000 meg-lepő olcsó árban vásárolhat!

részlelfizetésre is!
VIRÁNY GYULA
Andrássy-ut 38. sz.

Pénzt butorra

zongorára, varrógép, ke-rekpar, könyvek, kocsik, automobile currens-árura feltűnő olcsón be-raktároz. Már beraktá-rozott tárgyakat magasabb előleg nyújtással kivá tunk Tauszít és Társa Gyár-utca 21
Telefon 83-97.

Csemegeszóllót

legnemesebb fajokban, fagymentesen csomagolva, 5 kilós postakosarakint 4 koronáért, valamint sa-ját méhészeteimből garan-tált liszta szilomézet 5 kilós bádögödönökben 7 koro-náért szállít Eottmanu Hermin Kiskunhalason.

Fenyőborovicska

(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26973

BUTOR

Alkalmi vétel! Butorvásárlók figyol-mébe ajánlom legjobb minőségű butoraimat. Háló-, ebéd- és uriszobák, valamint egyes butordarabok, oszónál-tos olcsón, minden elfogadható áron kaphatók PECHNER N.
butor - nagykereskedő
Király-n 28. az udvarban.
TELEFON 38-7L.

Lakást,

butorozott szobát, bármely célra, berendezéssel is, mindenféle bérhelyiséget gyorsan, csekély díjért közvetít a lakásbérhelyiség közvetítő csak V. Gresham-palota Merleg-utca 2. sz. Telefon 81-08. Minden bérhelyiség nyilvántartva.

Üzletvételt

és átdást minden irányban ingyen közvetít Hussár, Budapest, Gresham-palota. Csak levélileg. (Válasz-bélyeg). Elsőrangú aján-lások.

Polgári iskola

redliskola, gimnáziumi, kereskedelmi, egyéves ön-kéntességre képesítő vizs-gákra, valamint mindenféle javító és pótló vizsgákra legrovidebb idő alatt a leg-jobb sikerrel előkészít. "Tanár" Budapest, Thököly-ut 8. I. em. 3. ajtó. 26814

Házak,

villák, tolkar, gyáriraktá-
rak, gyáriépületek a főváros minden részéből el-adásra vagy kibérlésre előjegyezésben. Hussár Bu-dapest, V, Gresham-palota Elsőrangú ajánlások. Te-lefon 81-08.

18 forinttól

mérék után készíttjük a legelő-gánasabb férfi-öltönyt, fel-lakabátot, felöltőt francia, angol és hazai szövetekből. 28 forinttól azalon. Ferencz József, frakk és sa-kettöltönyt a legismertebb krep-vagy himalaia-szövetekből. Buda-pesti évi lakóknak kedvezményes évi részletekre is. Négy öltöny készpénz rendelkezési szabásun-
kat nagy mintagyűjtemény-nyel vidékre is küldjük.

Grossmann B. és Társa

Budapest, Nagydófa-utca 3.

Férfi - gyöngeség

ellen kezesség mellett állandó azonnali segély! Orvosi szakvélemények. Használati utasítást zárt borítékban 40 fillér bélyeg ellenében küld 27373
FRIEDRICH MÜCKE
gummigyára
Weissensee-Berlin.

Stenográfia

Díjtalan gépirásoktatás az összes írógéprendszereken. Magyar, német gyorsírás, kereskedelmi szaktantár-gyak előrendű tanerők ve-zetése mellett Sokszoro-sító tanfolyamok. Copying Office. A sokszorosító osz-tály elvállal költségtelje-sék levelek, kópiákat stb. leírását és sokszoro-sítást. Mérsékelt árak. Pon-tos és szép munka. Pros-pektusokat küld a Steno-grafia orsz. Gabelberger gyorsíró- és gépiroiskola Váci-körút 33. Az elött Ka-zinczy-utca 8. (A 054)

Asszonyok vigyázatok! Minden családra nézve leg-fontosabb könyvet a gyer-mekáldásról több mint ezer köszönőirattal díszkéren küld 80 fillérért levélbélyeg ellenében is, Fischer Róza asszony Budapest, VII., Damjanich-utca 28/b.

Zálogcédulákat,

brilliantokat aranyat, ezüs-töt, gyöngyöket és ékszer-ekeket legmagasabb árban ve-szek. Brillantokért többet fizetek, mint utjonnan kerül-tetek. SINGER JAKAB ékszer-kereskedő, Budapest, Ki-rály-utca 9L. Izabella-L. tarkán.

Kerestetnek

levelezők, gazdatisztek, ke-reskedelmi alkalmazottak, gépészek, mindennemű ipa-rosok és munkások. Bö-vebbet a „Magyar pályá-zati értesítő és munka-közvetítőben". Egyes szám ára 40 fillér. Kiadóhivatal V., Csáky-utca 4.

Gallérok, kézelők, legszebben tisztítottak Haltonberger Béla gőzmo-sógárában Kassa. I.

Budapesti házkezeléseket

53.000 korona készpénz biztosíték mellett elvállal az évben 20%-ért a Budapesti Közvetítési Vállalat Részvénytársaság József-körút 44. Telefon.

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap-és államvizsgákra (egy-sz tárgyakkal is) Kolozsvárra; Budapestre ugyszintén Állam-sámvitel-tanul állam-vizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít. Jogi szeminárium; Budapest, VI., Rózsa-utca 44. III; 8

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt sző-nyegek, kényszerítő körülmények miatt eladók; ma-hagóni hálószoza 180 frt, írósztal könyvszekrény-nyel, olajfestmények 2 frt, nagy perzsaszőnyegek, lámpák, 3 águ villany 14 frt, Arverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utczal sa-rokpinca. 26616

Ki a YES-OUI-SI

szómló lapot megrendell, látvány minden megrendelés mátkül és önállóan is

angol és franczla
szómlókat alaposan megtanul-hatja. Előfizetés és megrendé-sent minden kiadásra 3 korona. Megrendeléseket elfogad és mo-tatványszámokat küld a kiadó-hivatal. Budapest, Andrássy-ut 02 szám

Modern

urasági butorok

alkalmi vétele és eladás
háló-, ebéd-, szalon-, uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terít-
k, csillárok, vas- és réz-butorokban.
GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Liszt Ferencz-tér 8. sz. ez előtt Gyár-utca
Telefon 14-09.

Kiss József

összes költeményei
... 13. ezor. ...

Ara díszes egész vászonkiadásban ... 3 korona ...

Kapható minden könyv-kereskedésben, vala-
... mint a kiadónál ...

Singer és Wolfner

Budapesten, VI. ker., Andrássy-ut 10. szám.

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes meg-biztatásokat, megfigyelése-
ket, nyomozásokat elvállal
ugy magán, mint családi
ügyekben Kossa-Magyar
Géza. Telefon 67-47. 26703

Szepességi osemegék

BARTA-féle veresáfonya befőtlet, málna-, szamóca-, csipkebogyóból, gomba- és huskonzer-vakét, pasliotomokat a nál a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesmegye. Körjen ár-
jegyzéket.

Urasági butorokat, szőnyegeket, oszillárokat

és legteljesebb berendezé-
seket (gyárakat és üzle-
eket is) veszek és eladok.
Nagy Zsigmond
VI, Lázár-utca 3
(a Váci-körút mellett).

Gyönyörű választék a leg-finomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagóni plisander vagy másfajta háló, ebéd-, uriszoba és szalonbutorokban. Részhalószozók, bürgermitu-rák és kárpitosfélekben Perzsa, smyrna és más sző-nyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokból gáz, villamos stb.-hez. 6

Leányinternátus.

A fiumei „Maria Immaculata in-ternátus"-ban ki-tűnő nevelésben része-sülnek 6-12 éves leá-nyok. Nyilvános jellegű iskola.

Mérsékelt díjak Olasz franczia, német nyelv-tanítás. Zongoraoktatás. Az internátus a tenger-parton van.

Felvilágosítást vagy prospektust szivesen küld: Az Igazgatóság.

Urasági butor

Eladok és veszek; ma-hagóni hálószozabakat, ebéd-
löket, szalonokat, rézbu-
torokat, zongorákat, perzsa
és szmirna szőnyegeket,
függönyöket, üveg- és
bronzcsillárokat, petro-
leum-lámpákat, bronzszob-
rokat, Olasz faragványokat,
képeket, olajfestményeket,
teljes lakberendezéseket,
üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Állandó nagy lakberendezési kiállítás!
IV., Semmelweis-(Ujvilág)-
utca 21., kapubejárát. Az
egész házban. Telefon
17-77.

Fiókzilet nincsen.

26618

Rokodtság

biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle czu-korka, 60 fillérért minde-nütt kapható 721k

Zálogcédulákat,

brilliantokat, aranyat, ezüs-töt, gyöngyöket és ékszer-ekeket legmagasabb árban ve-szek. Brillantokért többet fizetek, mint utjonnan kerül-tetek. SCHILLER IZIDOR, Síp-utca 8. 26316

Polgári drakl

Pontos kiszolgálás!
Kitűnő szabás!
Videkre miniat kiadok,
nagyobb rendelésnél ez-
ményesen elnyegyek.
Zeliszka János
angol uri szabóterme-
BUDAPEST,
Andrássy-ut 58. I. em.
Állandó választék a leg-dívatosabb angol és bel-
-földi szövetekből.

BUTOROK

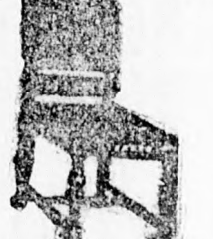
háló-, ebéd-, szalonbe-
rendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések, róz- és mahagóni butorok, szőnyegek és függönyök, valódi angol bürgermiturák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám
I. emelet 2631

Bőrszékikar

Bőrszékikar és bőriaragás

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2
az evangélikus iskolaépít-
letben. Nagy raktár valódi
bőrszékikar és karosszék-
ben, jóval olcsóbb árban,
mint eddig.

Használt székek átalakítás
bőrszékikarok olcsó árakban.
Legelőcsőbb bőriaragás és
állványok.

A díjaz-
teszék
gye.

VALÓ.

di francia különös
gesszögek (óvszerek)
csakis

P. BERGUERANFILS
leg híresebb párisi
gyárosól legelőnyö-
sben bezarozhatók

Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker.,
Erzsébet-körút 60.

Részletes képes ár-
jegyzék ingyen és
bérmentve.